

ความนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี(พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๖๑) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)นำไปสู่การกำหนดทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นหลักสูตรสถานศึกษา สถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานตามจุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนา เด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปี บริบูรณ์
 อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐาน การอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริม
 กระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็ก
 แต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็ก
 อาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และ ความเข้าใจของทุกคน
 เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่
 สมบูรณ์เกิดคุณค่า ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนา
 ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อ
 เนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสม
 ตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอ
 เพียงเป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือ
 ระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับ
 การพัฒนาเด็ก

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ
 ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การ

เรียนรู้อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสดำเนินตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพโดยมีหลักการดังนี้

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน

๒. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

๓. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนที่เพียงพอ

๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข

๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการ เด็กปฐมวัย โดยถือว่าการเล่นของเด็ก

เป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมอง ผ่านสื่อที่ต้องเอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น ประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ทั้งนี้ หลักสูตรฉบับนี้มีแนวคิดในการ จัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๑. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิต พัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะมีลำดับขั้นตอนลักษณะเดียวกัน แต่อัตราและระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่างๆอาจแตกต่างกันได้ขั้นตอนแรกๆจะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาแต่ละส่วนส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน เมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้าอีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วยในทำนองเดียวกันถ้าด้านหนึ่งด้านใดผิดปกติจะทำให้ด้านอื่นๆผิดปกติตามด้วย แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกายอธิบายว่าการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กมีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถด้านนั้นก่อนสำหรับทฤษฎีด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมอธิบายว่า การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานของความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่ได้รับความรักและความอบอุ่นจะมีความไว้วางใจในผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเอง จะมีความเชื่อมั่นในความสามารถ ของตน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตยและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาอธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ รวมทั้งค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

๒. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆกันด้วย จากการเล่น

เด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัส และการรับรู้ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกของตนเอง เรียนรู้ความรู้สึก ของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาส ทำการทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และค้นพบด้วยตนเอง การเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทาง ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นเด็กควรมีโอกาส เล่น ปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมรอบตัว และเลือกกิจกรรมการเล่น ด้วยตนเอง

๓. แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมอง สมองเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญที่สุดในร่างกายของคนเรา เพราะการที่มนุษย์สามารถเรียนรู้ สิ่งต่างๆ ได้นั้นต้องอาศัยสมองและระบบประสาทเป็นพื้นฐานการรับรู้ รับความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้งห้า การเชื่อมโยงต่อกันของเซลล์ สมองส่วนมากเกิดขึ้นก่อนอายุ ๕ ปี และปฏิสัมพันธ์แรกเริ่มระหว่าง เด็กกับผู้ใหญ่ มีผลโดยตรงต่อการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อ โดย ในช่วง ๓ ปีแรกของชีวิต สมองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาก มีการ สร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อขึ้นมามากมาย มีการสร้างไขมัน หรือมันสมองหุ้มล้อมรอบเส้นใยสมองด้วย พอเด็กอายุ ๓ ปี สมองจะมี ขนาดประมาณ ๘๐ % ของสมองผู้ใหญ่ มีเซลล์สมองนับหมื่นล้านเซลล์ เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อเหล่านี้ยังได้รับการกระตุ้นมากเท่าใด การ เชื่อมต่อกันระหว่างเซลล์สมองยังมีมากขึ้นและความสามารถทางการคิด ยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ถ้าหากเด็กขาดการกระตุ้นหรือส่ง เสริมจากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อที่สร้างขึ้นมา ก็จะไปตายไปเด็กที่ได้รับความเครียดอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ขาดความ สามารถที่จะเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ส่วนต่างๆ ของสมองเจริญเติบโตและ เริ่มมีความสามารถในการทำหน้าที่ในช่วงเวลาต่างกัน จึงอธิบายได้ ว่าการเรียนรู้ทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดเฉพาะในช่วงเวลาหนึ่งที่ เรียกว่า “หน้าต่างของโอกาสการเรียนรู้” ซึ่งเป็นช่วงที่ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู และครูสามารถช่วยให้เด็กเรียนรู้และพัฒนาสิ่งนั้นๆ ได้ดีที่สุด เมื่อพ้นช่วง นี้ไปแล้วโอกาสนั้น จะฝีกยากหรือเด็กอาจทำไม่ได้เลย เช่น การเชื่อมโยงวงจรประสาทของการมองเห็นและรับรู้ภาพจะต้องได้รับการกระตุ้น

นทำงานตั้งแต่ ๓ หรือ ๔ เดือนแรกของชีวิตจึงจะมีพัฒนาการตามปกติ ช่วงเวลาของการเรียนภาษาคือ อายุ ๓ – ๕ ปีแรกของชีวิต เด็กจะพูดได้ ชัด คล่องและถูกต้อง โดยการพัฒนาจากการพูดเป็นคำๆมาเป็นประโยค และ เล่าเรื่องได้ เป็นต้น

๔. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดการ เรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยาก กลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจและเรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ต้องปลอดภัย ต่อตัวเด็กและเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ และความต้องการของเด็กที่หลากหลาย สื่อประกอบการจัด กิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติและ/หรือ ๓ มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อ สะท้อนวัฒนธรรม สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ให้ครบทุกด้าน ทั้งนี้ สื่อต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัย ต้องเริ่ม ต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงสร้างและสัญลักษณ์ตาม ลำดับ

๕. แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม เด็กเมื่อเกิดมาจะเป็นส่วน หนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการ ปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณี มรดก และความรู้ของบรรพบุรุษ แต่ยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ ค่านิยมและความเชื่อของบุคคลใน ครอบครัว และชุมชนของแต่ละที่ ด้วยบริบทของสังคมและวัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป ครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็ก มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการ ของเด็กแต่ละคน ครูควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของ เด็ก ที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนา เกิดการเรียนรู้และ อยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือ ต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมี ความสุข เป็นการเตรียมเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อและ

วัฒนธรรมเช่น ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเรื่องศาสนา ประเทศ พม่า ลาว กัมพูชาก็จะคล้ายคลึงกับคนไทย ในการทำบุญตักบาตร การสวดมนต์ไหว้พระ การให้ความเคารพพระสงฆ์ การทำบุญเลี้ยงพระ การเวียนเทียนเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีเข้าพรรษา สำหรับประเทศมาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามจึงมีวัฒนธรรมแบบอิสลาม ประเทศฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลจากคริสต์ศาสนา ประเทศสิงคโปร์และเวียดนามนับถือหลายศาสนา โดยนับถือลัทธิธรรมนิยมแบบจีนเป็นหลัก เป็นต้น

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยวก

ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ที่หลากหลาย ภายใต้บริบทชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการดีมีทักษะ การใช้ชีวิต โดยการจัดกิจกรรมเรียนปนเล่น ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิสัยทัศน์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยวก มีพัฒนาการเหมาะสมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เพื่อให้เด็กมีความพร้อมในการเรียนรู้และมีทักษะการใช้ชีวิตที่สมบูรณ์ต่อไป

ภารกิจ/พันธกิจ

1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง ๔ ด้าน อย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ
2. พัฒนาครูและบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่มีจุดหมาย อย่างต่อเนื่อง
3. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองของเด็ก โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้เสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เป้าหมาย

1. เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาเป็นองค์รวมอย่างสมดุลและมีความสุข
2. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นโดยใช้กระบวนการวางแผน การปฏิบัติ และการทบทวน
3. มีสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างพอเพียง
4. ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และเมื่อมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

พัฒนาการเด็กปฐมวัย

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามวุฒิภาวะและสภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยอาจเร็วหรือช้าแตกต่างกันไปในเด็กแต่ละคน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกายเป็นพัฒนาการที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของร่างกายในด้านโครงสร้างของร่างกาย ด้านความสามารถในการเคลื่อนไหว และด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี รวมถึงการใช้สัมผัสรับรู้ การใช้ตาและมือประสานกันในการทำกิจกรรมต่างๆ เด็กอายุ ๓-๕ ปีมีการเจริญเติบโตรวดเร็วโดยเฉพาะในเรื่องน้ำหนักและส่วนสูง กล้ามเนื้อใหญ่จะมีความก้าวหน้ามากกว่ากล้ามเนื้อเล็ก สามารถบังคับการเคลื่อนไหวของร่างกายได้ดีมีความคล่องแคล่วว่องไวในการเดิน สามารถวิ่ง กระโดด ควบคุมและบังคับการทรงตัวได้ดีจึงชอบเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่ง พร้อมทั้งจะออกกำลังและเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆ ส่วนกล้ามเนื้อเล็กและความสัมพันธ์ระหว่างตาและมือยังไม่สมบูรณ์ การสัมผัสหรือการใช้มือมีความละเอียดขึ้น ใช้มือหยิบจับสิ่งของต่างๆ ได้มากขึ้น ถ้าเด็กไม่เครียดหรือกังวลจะสามารถทำกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อเล็กได้ดีและนานขึ้น

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึกของเด็ก เช่น พอใจ

ไม่พอใจ รัก ชอบ สนใจ เกลียด โดยที่เด็กรู้จักควบคุมการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ เผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนการสร้างความรู้สึกที่ดีและการนับถือตนเอง เด็กอายุ ๓-๕ ปีจะแสดงความรู้สึกอย่างเต็มที่ไมปิดบัง ชื่นชอบ เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธแต่จะเกิดเพียงชั่วครู่แล้วหายไป การที่เด็กเปลี่ยนแปลงอารมณ์

ง่ายเพราะมีช่วงความสนใจระยะสั้น เมื่อมีสิ่งใดน่าสนใจก็จะเปลี่ยนความสนใจ ไปตามสิ่งนั้น เด็กวันนี้มักหวาดกลัวสิ่งต่างๆ เช่น ความมืด หรือสัตว์ต่างๆ ความกลัวของเด็กเกิดจากจินตนาการ ซึ่งเด็กว่าเป็นเรื่อง

จริงสำหรับตน เพราะยังสับสนระหว่างเรื่องปรุ้งแต่งและเรื่องจริง ความสามารถแสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมกับวัย รวมถึงชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น เพราะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางน้อยลงและต้องการความสนใจจากผู้อื่นมากขึ้น

๓. พัฒนาการด้านสังคม เป็นความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมครั้งแรกในครอบครัว โดยมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่และพี่น้อง เมื่อโตขึ้นต้องไปสถานศึกษา เด็กเริ่มเรียนรู้การติดต่อและการมีสัมพันธ์ กับบุคคลนอกครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัยเดียวกัน เด็กได้เรียนรู้การปรับตัวให้เข้าสังคมกับเด็กอื่นพร้อมกับรู้จักร่วมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อน เจตคติและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กจะก่อขึ้นในวัยนี้และ จะฝังแน่นยากที่จะเปลี่ยนแปลงในวัยต่อมา ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยนี้ มี ๒ ลักษณะ คือ ลักษณะแรกนั้น เป็นความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่และลักษณะที่สองเป็นความสัมพันธ์กับเด็ก ในวัยใกล้เคียงกัน

๔. ด้านสติปัญญา ความคิดของเด็กวัยนี้มีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ยังไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น เด็กมีความคิดเพียงแต่ว่าทุกคนมองสิ่งต่างๆรอบตัว และรู้สึกต่อสิ่งต่างๆ เหมือนตนเอง ความคิด ของตนเองเป็นใหญ่ที่สุด เมื่ออายุ ๔-๕ ปี เด็กสามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบตัวได้ สามารถจำสิ่งต่างๆ ที่ได้กระทำซ้ำกันบ่อยๆ ได้ดี เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ แก่ปัญหาการลองผิดลองถูกจากการรับรู้มากกว่า การใช้เหตุผลความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวพัฒนาอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของพัฒนาการทางภาษา เด็กวัยนี้เป็นระยะเวลาของการพัฒนาภาษาอย่างรวดเร็ว โดยมีการฝึกฝนการใช้ภาษาจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปของการพูดคุย การตอบคำถาม การเล่าเรื่อง การเล่านิทานและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในสถานศึกษา เด็กปฐมวัยสามารถ ใช้ภาษาแทนความคิดของตนและใช้ภาษาในการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่นได้คำพูดของเด็กวัยนี้อาจจะทำให้ผู้ใหญ่บางคนเข้าใจว่าเด็กรู้มากแล้วแต่ที่จริงเด็กยังไม่เข้าใจความหมายของคำและเรื่องราวลึกซึ้งนัก

**มาตรฐานคุณที่ฟัง
ประสงค์ ตัวบ่งชี้ และ
สภาพที่ฟังประสงค์
(ตารางวิเคราะห์รายปี
สำหรับเด็กอายุ 2-3 ปี)**

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและสุขภาพดี
2. ใช้วัยวัยได้ประสานสัมพันธ์กัน

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

3. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

3. พัฒนาการด้านสังคม

4. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
5. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา

6. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
7. สนใจสิ่งต่างๆ รอบตัว

การวิเคราะห์การเรียนรู้รายปี (อายุ 2-3 ปี)

พัฒนาการ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์เด็กอายุ 2-3 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ

ด้าน ร่างกาย	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและสุขนิสัยที่ดี	๑.๑ น้ำหนักส่วนสูงและเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์อายุ	1.น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ ๒.เส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์	-กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	1.การเจริญเติบโตของร่างกายและสุขนิสัยที่ดี	1.การเจริญเติบโตของร่างกายและสุขนิสัยที่ดี
		๑.๒ มีร่างกายแข็งแรง	๑.มีภูมิคุ้มกันโรค ไม่ป่วยบ่อย ชับ ถ่ายเป็นเวลา รับประทานอาหารนอนและพักผ่อนเหมาะสมกับวัย	-กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	1.การขับถ่าย 2.การรับประทานอาหาร 3.การนอนหลับพักผ่อน	1. การขับถ่ายเป็นเวลา 2. การรับประทานอาหาร 3.การดูแลสุขภาพอนามัย
	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ 2 ใช้วิธีของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน	2.1 ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้เหมาะสมกับวัย	1.นั่งยองๆ เล่น โดยไม่เสีย การทรงตัว 2.เดินถอยหลังได้ 3. เดินขึ้นลงบันได โดยมือข้างหนึ่งจับราว และก้าวเท้า วางบนขั้นบันไดเดียวกัน ก่อน	-กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	1.การทรงตัว 2.การเดินถอยหลัง 3.การเดินขึ้นลงบันได 4.การกระโดดอยู่กับที่	1.การเคลื่อนไหวและการทรงตัว 2.การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย

พัฒนา การ	คุณลักษณะ ที่พึง ประสงค์	คุณลักษณะ	สภาพที่พึง ประสงค์เด็ก อายุ 2-3 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ ควรเรียนรู้	ประสบกา รณ์สำคัญ
			4. กระโดด อยู่กับที่ โดยเท้าพื้น พื้น ทั้ง ๒ ข้าง	-กิจกรรม เคลื่อนไหว และ จังหวะ		
		2.2 ใช้ กล้ามเนื้อ เล็ก ประสาน สัมพันธ์ มือ – ตา ได้เหมาะ สมกับวัย	1.จับสีเทียน แท่งใหญ่ เพื่อ ขีด เขียนได้ 2.เขียนแบบ ลากเส้นเป็น วงต่อเนื่อง หรือ เส้น ตรงแนวดิ่ง	-กิจกรรม เคลื่อนไหว และ จังหวะ	1.การจับสี เทียนขีด เขียน 2.การ เขียนแบบ ลากเส้น	1.การวาด 2.การ เขียน ขีด เขียน
ด้าน อารมณ์ – จิตใจ	คุณลักษณะ ที่พึง ประสงค์ที่ 3 มีความ สุขและ แสดงออก ทาง อารมณ์ได้ เหมาะสม	3.1 ร่าเริง แจ่มใส	1.อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม หัวเราะง่าย แวตามี ความสุข	-กิจกรรม สร้างสรรค์	1.การ แสดงออก ทาง อารมณ์	1.การ แสดงออก ทาง อารมณ์ และความ รู้สึกมี ความสุข ร่าเริง แจ่มใส

	กับวัย	3.2 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับวัย	1.แสดง ความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ 2.ชอบพูดคำว่า “ไม่” แม้จะเป็นสิ่งที่ต้องการ	-กิจกรรม สร้างสรรค์ -กิจกรรม เสริมประสบการณ์	1.การ แสดงความภูมิใจในผลงาน	1.การ แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่ดีตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง
		3.3 สนใจและมีมีความสุขกับธรรมชาติ สิ่งสวยงาม ดนตรี และจังหวะ การเคลื่อนไหว	1. ตอบสนองต่อธรรมชาติ เสียงเพลง จังหวะดนตรี และสิ่งสวยงาม ต่างๆ อย่างเพลิดเพลิน	-กิจกรรม เคลื่อนไหวและจังหวะ	1.การให้ ความสนใจต่อธรรมชาติ สิ่งสวยงาม ดนตรี และจังหวะ การเคลื่อนไหว	1.การรับรู้ อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง แสดงอารมณ์ที่เป็นสุข 2.การ ชื่นชมธรรมชาติ
ด้านสังคม	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ 4 รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์	4.1 ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ใกล้ตัวได้	1.ชอบเก็บของ ของตนเองไว้ ใกล้ตัว และไม่ชอบแบ่งปันผู้อื่น	-กิจกรรม เสรี	1.การ เก็บของของ ตนเอง 2.การ แบ่งปัน	1. การ เล่นอย่างอิสระ 2.การแบ่งปันหรือ การให้

ธักกับ บุคคลและ สิ่ง แวดล้อม รอบตัว	4.2 เล่น และร่วม ทำ กิจกรรม กับผู้อื่นได้ ตามวัย 4.2 เล่น และร่วม ทำ กิจกรรม กับผู้อื่นได้ ตามวัย	1.รอคอย ช่วงสั้นๆ 2.เล่นรวม กับคนอื่นแต่ ต่างคนต่าง เล่น 1.รอคอย ช่วงสั้นๆ 2.เล่นรวม กับคนอื่นแต่ ต่างคนต่าง เล่น	-กิจกรรม เสรี	1.การ เล่นและ ร่วมทำ กิจกรรม กับผู้อื่น	1.การเล่น ร่วมกับผู้ อื่น 2.การ อดทนรอ คอยตาม วัย 3.การใช้ ภาษาบอก ความ ต้องการ
--	---	---	--------------------------	--	--

พัฒนา การ	คุณลักษ ณะที่พึง ประสงค์	คุณลักษณะ	สภาพที่พึง ประสงค์ เด็กอายุ 2-3 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควร เรียนรู้	ประสพกา รณสำคัญ
	คุณลักษ ณะที่พึง ประสงค์ ที่ 5 ช่วย เหลือ ตนเองได้ เหมาะ สมกับวัย	5.1 ทำ กิจวัตร ประจำวัน ด้วยตนเอง ได้ตามวัย	1.สวม เสื้อผ้าโดย มีคนช่วย 2.บอกได้ ว่าตนเอง ต้องการขับ ถ่าย	-กิจกรรม เสริม ประสพกา รณ	1.การถอด และสวมใส่ เสื้อผ้า 2.การดูแล ตนเอง เบื้องต้น โดยมีผู้ ผู้ใหญ่ ให้การช่วย เหลือ 3.การขับ ถ่าย	การช่วย เหลือ ตนเองใน กิจวัตร ประจำวัน ตามวัย

ด้าน สติ ปัญญา	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ 6 สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย	6.1 รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ตามวัย	1.ร้องเพลงได้บางคำและร้องเพลงคลอตามทำนอง 2.สนใจดูหนังสือนิทานภาพ	-กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ -กิจกรรมเสริมประสบการณ์	1.การรับรู้เข้าใจความหมายของภาษา	1.การฟังเสียงต่างๆรอบตัว 2.การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้นๆ
		6.2 แสดงออกและ/หรือพูดเพื่อสื่อความหมายได้	1.พูดเป็นวลีสั้นๆ 2.มักจะถามคำถาม “อะไร”และ “ทำไม”	-กิจกรรมเสริมประสบการณ์	1.การพูดสื่อความหมาย	1.การใช้ภาษาสื่อความหมายและแสดงความคิด 2.การพูดบอกความต้องการ
	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ 7 สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว	7.1 สนใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว	1.อยากเรียนรู้สิ่งต่างๆ 2.ถามบ่อยถามซ้ำ 3.จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนานขึ้น	-กิจกรรมเสริมประสบการณ์ -กิจกรรมสร้างสรรค์	1.การเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว	1.การตอบคำถาม การคิด 2.การเรียงลำดับเหตุการณ์ 3.การยืดหยุ่นความคิดตามวัย 4.การจดจ่อใส่ใจ

		7.2 เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ	1.เลียนแบบการกระทำผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น 2. พยายามเลียนเสียงต่างๆ	-กิจกรรมเสริมประสบการณ์	1.การเลียนแบบการกระทำ	1.การสังเกต 2.การฟังเสียงต่างๆรอบตัว
		7.3 สำรวจโดยใช้ประสาทสัมผัส	1.ค้นหาของที่ถูกลบซ่อนโดยมีสิ่งปกปิด 2-3 ชั้น 2. ขอบเลาะเล็งสีด้วยมือ	-กิจกรรมเสริมประสบการณ์ -กิจกรรมสร้างสรรค์	1.การสำรวจโดยใช้ประสาทสัมผัส	1.การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ 2.สำรวจและการทดลองอย่างง่าย

มาตรฐานคุณที่พึง ประสงค์ ตัวบ่งชี้ และ สภาพที่พึงประสงค์ (ตารางวิเคราะห์รายปี) สำหรับเด็กอายุ 3-4 ปี

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์จำนวน ๑๒ มาตรฐาน ประกอบด้วย

๑.พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
 มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้
 อย่างคล่องแคล่วและประสาน

สัมพันธ์กัน

๒.พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
 มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการ
 เคลื่อนไหว
 มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓.พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียง
 มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความ
 เป็นไทย
 มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตน
 เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมใน

ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
 ประมุข

๔.พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
 มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการ
 เรียนรู้
 มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
 มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถ
 ในการแสวงหาความรู้ได้
 เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้อง
 กับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ กิจกรรมและประเมินพัฒนาการเด็กโดยมีรายละเอียดของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ดังนี้

การวิเคราะห์การเรียนรู้รายปี (อายุ 3-4 ปี)

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์เด็กอายุ 3 – 4 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
ด้านร่างกาย	มฐ. 1ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี	1.1 น้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์	1.1.1 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	-กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	- การชั่งน้ำหนักและส่วนสูง	- การชั่งน้ำหนักและส่วนสูง

		1.2 มีสุขภาพอนามัยสุขนิสัยที่ดี	1.2.1 ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำที่สะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ 1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม 1.2.3 นอนพักผ่อนเป็นเวลา 1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา	-กิจกรรมเสริมประสบการณ์ -กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	- สุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร - ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน - นอนพักผ่อน - ออกกำลังกาย	- การปฏิบัติตามสุขอนามัย
		1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	1.3.1 เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-กิจกรรมเสริมประสบการณ์ -กิจกรรมกลางแจ้ง	- ความปลอดภัย	- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน

ด้าน ร่างกาย	มฐ. 2 กล้ามเนื้อ ใหญ่ และ กล้ามเนื้อ เล็กแข็งแรง ใช้ได้ อย่าง คล่องแคล่ว และ ประสาน สัมพันธ์ กัน	2.1 เคลื่อนไหว ร่างกาย อย่าง คล่องแคล่ว ประสาน สัมพันธ์ และ ทรงตัว ได้	2.1.1 เดินตาม แนวที่ กำหนด ได้ 2.1.2 กระโดด สองขาขึ้น ลงอยู่กับ ที่ได้ 2.1.3 ร่วง แล้วหยุด ได้	-กิจกรรม กลางแจ้ง -กิจกรรม เกมการ ศึกษา	- เรียนรู้ที่ จะเล่นและ เคลื่อนไหว ส่วนต่าง ๆ ของ ร่างกาย	- การ เคลื่อนไหวที่ ใช้การ ประสาน สัมพันธ์ของ กล้ามเนื้อมัด ใหญ่ในการ ขว้าง การจับ การโยน การ เตะ - การเล่น เครื่องเล่น สัมผัส และ การสร้างจาก แท่งไม้ บล็อก
พัฒนา การ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่ พึง ประสงค์ เด็กอายุ 3 – 4 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
			2.1.4 รับ ลูกบอล โดยใช้ มือและ ลำตัวช่วย	-กิจกรรม กลางแจ้ง	สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ

		2.2 ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกันได้โดยใช้มือเดียว 2.2.2 เขียนรูปวงกลมตามแบบได้ 2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 ซม. ได้	-กิจกรรมสร้างสรรค์	เรียนรู้ที่จะเล่นและทำกิจกรรมต่าง ๆ	- การใช้กรรไกรตัดกระดาษ ขาดจากกันโดยใช้มือเดียว - เขียนรูปวงกลมตามแบบได้ - ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 ซม.
ด้านอารมณ์จิตใจ	มฐ. 3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข	3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	-กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	การแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์	- แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์

		3.2 มี ความรู้สึกที่ดี ต่อ ตนเอง และผู้อื่น	3.2.1 กล้าพูด กล้า แสดงออก ก 3.2.2 แสดง ความ พอใจใน ผลงาน ตนเอง	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรม สร้างสรรค์	- การ แสดงออก ทาง อารมณ์ได้ เหมาะสม กับ สถานการณ์ - กล้าพูด กล้า แสดงออก - แสดง ความ พอใจใน ผลงาน ตนเอง	- การพูด สะท้อนความ รู้สึก ของ ตนเองและผู้อื่น - การเล่น บทบาท สมมติ - การ เคลื่อนไหว ตาม เสียง เพลง/ดนตรี - การร้อง เพลง - การทำงาน ศิลปะ
พัฒนา การ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่ พึง ประสงค์ เด็กอายุ 3 – 4 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ

ด้าน อารมณ์ จิตใจ	มฐ. 4 ชื่นชม และ แสดงออก ทาง ศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหว	4.1 สนใจ มี ความสุข และ แสดงออก ผ่าน งาน ศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหว	4.1.1 สนใจ มี ความสุข และ แสดงออก ผ่านงาน ศิลปะ 4.1.2 สนใจ มี ความสุข และ แสดงออก ผ่าน เสียง เพลง ดนตรี 4.1.3 สนใจ มี ความสุข และแสดง ท่าทาง/ เคลื่อนไหว ประกอบ เพลง จังหวะ และดนตรี	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรม เคลื่อนไหว และจังหวะ	- เรียนรู้ ว่า สิ่งใดเป็น ของตนเอง และสิ่งใด เป็นของ ผู้อื่น	- การปฏิบัติ ตนตามหลัก ศาสนาที่ นับถือ
	มฐ.5 มี คุณธรรม จริยธรรม และมี จิตใจที่ดี งาม	5.1ชื่อ ลัทธิ สุจริต	5.1.1บอก หรือชี้ได้ ว่าสิ่งใด เป็นของ ตนเอง และสิ่งใด เป็นของผู้อื่น	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรม เกมการ ศึกษา	-เรียนรู้ สิ่ง ใดเป็นของ ตนเองและ สิ่งใดเป็น ของผู้อื่น	-การปฏิบัติ ตนตามหลัก ศาสนาที่ นับถือ

		5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือ แบ่งปัน	5.2.1 แสดงความรักเพื่อน และมีเมตตา สัตว์เลี้ยง 5.2.1 แบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	-กิจกรรมสร้างสรรค์ -กิจกรรมเสริมประสบการณ์	- เรียนรู้การแสดงความรักเพื่อนและสัตว์ - รู้จักแบ่งปันสิ่งของ	- การฟังนิทานเกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรม
		5.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	-กิจกรรมเสริมประสบการณ์	- เรียนรู้สามารถกล่าวแสดงออก	- การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิง จริยธรรม
		5.4 มีความรับผิดชอบ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	-กิจกรรมสร้างสรรค์ -กิจกรรมเสริมประสบการณ์	- เรียนรู้การทำงานที่ได้รับมอบหมาย	- การแสดงความรับผิดชอบ ในงานที่ได้รับมอบหมาย สำเร็จ
พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ 3 – 4 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ

ด้าน สังคม	มฐ. 6 มี ทักษะ ชีวิตและ ปฏิบัติ ตนตาม หลัก ปรัชญา ของ เศรษฐกิจ พอ เพียง	6.1 ช่วย เหลือ ตนเอง ในการ ปฏิบัติ กิจวัตร ประจำ วัน	6.1.1 แต่งตัว โดยมีผู้ ช่วยเหลือ 6.1.2 รับ ประทาน อาหาร ด้วย ตนเอง 6.1.3 ใช้ ห้องน้ำ ห้องส้วม โดยมี ผู้ช่วย เหลือ	-กิจกรรม เสรี	- การแต่ง ตัวด้วย ตนเอง	- การช่วย เหลือตนเอง ใน ชีวิตประ จําวัน
		6.2 มี วินัยใน ตนเอง	6.2.1 เก็บของ เล่น ของใช้ เข้าที่เมื่อ มี ผู้ ชี้แนะ 6.2.2 เข้า แถวตาม ลำดับ ก่อนหลัง ได้เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	-กิจกรรม เสรี -กิจกรรม กลางแจ้ง	- การเก็บ ของเล่นทุก ครั้ง หลัง จากเล่น เสร็จ – การ ปฏิบัติตน เป็นสมาชิก ที่ดีของ ห้องเรียน - การให้ ความร่วม มือใน การ ปฏิบัติ กิจกรรม ต่างๆ	- การปฏิบัติ ตนเป็น สมาชิกที่ ดี ของ ห้องเรียน – การให้ ความรวม มือในการ ปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ

		6.3 ประหยัด และพอ เพียง	6.3.1 ใช้ สิ่งของ เครื่องใช้ อย่าง ประหยัด และพอ เพียงเมื่อ มีผู้ชี้แนะ	-กิจกรรม เสรี -กิจกรรม กลางแจ้ง	- การรู้จัก เอกเครื่อง ใช้ อย่าง ประหยัด และ พอ เพียง	- การดูแล ห้องเรียน รวมกัน
ด้าน สังคม	มฐ. 7 รัก ธรรมชา ติ สิ่ง แวดล้อม ม วัฒนธรรม และความ เป็นไทย	7.1 ดูแล รักษา ธรรมชา ติและสิ่ง แวดล้อม	7.1.1 มี ส่วนร่วม ดูแล รักษา ธรรมชาติ และสิ่ง แวดล้อม เมื่อมีผู้ ชี้แนะ 7.1.2 ทิ้ง ขยะให้ ถูกที่	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์	- การ อนุรักษ์สิ่ง แวดล้อม และ ธรรมชาติ รอบตัว - การรักษา ความ สะอาด ภายในและ ภายนอก ของ สถาน ศึกษา	- การ วางแผน ตัดสินใจ เลือก และ ลงมือปฏิบัติ
		7.2 มี มารยาท ตาม วัฒนธรรม ไทย และ	7.2.1 ปฏิบัติตน ตาม มารยาท ไทยได้ เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์	- แสดง ความ เคารพได้ ตาม ประเพณี ท้องถิ่น - รู้จัก	- การเล่น บทบาท สมมติการ ปฏิบัติตน ความเป็น คนไทย
พัฒนา การ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่ พึง ประสงค์ เด็กอายุ 3 – 4 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ

		รักษา ความ เป็น ไทย	7.2.2 กล่าวคำ ขอบคุณ และ ขอโทษ เมื่อมีผู้ ชี้แนะ 7.2.3 หยุดยืน เมื่อ ได้ยิน เสียง เพลง ชาติไทย และ เพลง สรรเสริญ พระ บารมี	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์	ทักทาย กล่าว ขอบคุณ และขอโทษ - การ แสดงความ เคารพ ใน วัฒนธรรม ท้องถิ่น	- การเล่น บทบาท สมมติการ ปฏิบัติตน ความเป็น คนไทย
--	--	------------------------------	--	---------------------------------	--	--

ด้าน สังคม	มฐ. 8 อยู่ ร่วมกับผู้ อื่นได้ อย่างมี ความสุข และ ปฏิบัติตน เป็น สมาชิกที่ ดีของ สังคมใน ระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ ทรงเป็น ประมุข	8.1 ยอมรับ ความ เหมือน และ ความ ต่าง ต่าง ระหว่าง บุคคล	8.1.1 เล่นและ ทำ กิจกรรม ร่วมกับ เด็กที่ ต่าง ต่างไป จากตน	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรม เคลื่อนไหว และจังหวะ	- เรียนรู้ที่ จะเล่นหรือ ทำ สิ่งต่าง ๆ ด้วย ตนเอง	- การเล่น ทำงานรวม กับผู้อื่น
		8.2 มี ปฏิสัมพันธ์ ที่ดี กับผู้อื่น	8.2.1 เล่นรวม กับ เพื่อน 8.2.2 ยิ้มหรือ ทักทาย ผู้ใหญ่ และ บุคคลที่ คุ้นเคย เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรมเสริม	- เรียนรู้ที่ จะเล่นหรือ ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วย ตนเอง - การ ปฏิบัติตน ตาม วัฒนธรรม ท้องถิ่นที่ อาศัย และ ประเพณี ไทย	- การเล่น ทำงานรวม กับ เพื่อน - การปฏิบัติ ตนตาม วัฒนธรรม ท้องถิ่นที่ อาศัยและ ประเพณีไทย

		8.3 ปฏิบัติ ตน เบื้องต้น ในการ เป็น สมาชิก ที่ดีของ สังคม	8.3.1 ปฏิบัติ ตามข้อ ตกลง เมื่อมี ผู้ชี้แนะ 8.3.2 ปฏิบัติ ตนเป็น ผู้นำ	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรม สร้างสรรค์ -กิจกรรม เคลื่อนไหว และจังหวะ -กิจกรรม กลางแจ้ง -กิจกรรมเสรี	- การมี มารยาท -การเล่น ร่วมกับผู้อื่น - การ ปฏิบัติตาม กฎระเบียบ	- การรวมกัน กำหนดข้อ ตกลง ของ ห้องเรียน - การปฏิบัติ ตนเป็น สมาชิกที่ ดี ของ ห้องเรียน
--	--	---	---	--	---	--

พัฒนา การ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่ พึง ประสงค์ เด็กอายุ 3 – 4 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ

			และผู้ ตาม เมื่อ มีผู้ชี้แนะ 8.3.3 ยอมรับ การ ประนีปร ะยอม แก้ไข ปัญหา เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	-กิจกรรมเกม การศึกษา	- การ ปฏิบัติตน เป็น สมาชิกที่ดี ภายใน บ้านและ สังคม - การ เคารพสิทธิ ของ ตนเอง และผู้อื่น - การมี คุณธรรม และ จริยธรรม	- การให้ ความรวม มือในการ ปฏิบัติ กิจกรรม ต่าง ๆ - การดูแล ห้องเรียน ร่วมกัน - การร่วม กิจกรรมวัน สำคัญ
ด้าน สติ ปัญญา	มฐ. 9 ใช้ ภาษา สื่อสารได้ เหมาะสม กับวัย	9.1 สนทนา โต้ตอบ และเล่า เรื่องให้ ผู้อื่น เข้าใจ	9.1.1 ฟังผู้อื่น พูดจน จบและ พูด โต้ตอบ เกี่ยวกับ เรื่องที่ ฟัง 9.1.2 เล่าเรื่อง ด้วยประ โยคสั้นๆ	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรม สร้างสรรค์ -กิจกรรมเสรี	- การ สื่อสารกับ บุคคล ต่าง ๆ - การฟัง และ ถ่ายทอด ความคิด จากสื่อต่าง ๆ	- การพูดกับ ผู้อื่นเกี่ยว กับ ประสบการ ณ์ของ ตนเองหรือ พูดเล่าเรื่อง ราวเกี่ยวกับ ตนเอง - การแสดง ความรู้สึก ด้วย คำพูด

		9.2 อ่าน เขียน ภาพและ สัญลักษณ์ได้	9.2.1 อ่านภาพ และพูด ข้อความ ด้วย ภาษา ของตน 9.2.2 เขียน ขีด เขียน อย่างมี ทิศทาง	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรมเสรี -กิจกรรมเกม การศึกษา	- การอ่าน หนังสือ ภาพ - การ พูดเพื่อสื่อ ความ หมาย	- การรู้จักสิ่ง ต่าง ๆ ด้วย การ มอง และสัมผัส - การอ่าน ในหลายรูป แบบ ผ่าน ประสบการณ์ ที่สื่อ ความหมาย ต่อเด็ก
	มฐ. 10 มี ความ สามารถ ในการ คิดและ แก้ปัญหา ได้เหมาะ สม กับวัย	10.1 มี ความ สามารถ ในการ คิดรวบ ยอด	10.1.1 บอก ลักษณะ ของสิ่ง ต่างๆ จากการ สังเกต โดยใช้ ประสาท สัมผัส 10.1.2 จับคู่หรือ เปรียบเทียบ สิ่ง ต่างๆ โดย	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรมเสรี -กิจกรรมเกม การศึกษา -กิจกรรม สร้างสรรค์	- บอก ลักษณะ และ ส่วน ประกอบ ของสิ่งต่าง ๆ ได้ - การจับคู่ - การ เปรียบเทียบ ความ ต่างและ ความ เหมือน - การ จำแนก	- การสังเกต ลักษณะ ส่วน ประกอบ การ เปลี่ยนแปลง และความ สัมพันธ์ของ สิ่งต่าง ๆ โดยใช้ ประสาท สัมผัสอย่าง เหมาะสม
พัฒนา การ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่ พึง ประสงค์ เด็กอายุ 3 – 4 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ

ด้านสติปัญญา			ใช้ ลักษณะ หรือ หน้าที่การ ใช้งาน เพียง ลักษณะ เดียว 10.1.3 คัดแยก สิ่งต่างๆ ตาม ลักษณะ หรือ หน้าที่การ ใช้งาน		- การจัด กลุ่มสิ่ง ต่าง ๆ - การเรียง ลำดับ เหตุการณ์	- การเปรียบเทียบและ เรียงลำดับ ของสิ่งต่าง ๆ - การเปรียบเทียบและ เรียงลำดับ ของสิ่งต่าง ๆ
		10.2 มี ความ สามารถ ในการ คิดเชิง เหตุผล	10.2.1 ระบุผลที่ เกิดขึ้นใน เหตุการณ์ หรือการก กระทำเมื่อ มีผู้ชี้แนะ 10.2.2 คาดเดา หรือคาด คะเนสิ่งที่ อาจจะ เกิดขึ้น	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรม เกมการ ศึกษา -กิจกรรม สร้างสรรค์	- การ อธิบายถึง สาเหตุ หรือผลที่ เกิดขึ้นใน เหตุการณ์ หรือการก กระทำ - การคาด คะเน	- การ อธิบาย เชื่อมโยง สาเหตุ และ ผลที่เกิดขึ้น ใน เหตุการณ์ และการกระ ทำ - การคาด เดา หรือ คาดคะเน สิ่งที่อาจจะ เกิดขึ้นอย่าง มี เหตุผล

	10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ 10.3.2 แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	-กิจกรรมกลางแจ้ง -กิจกรรมเกมการศึกษา -กิจกรรมสร้างสรรค์	- ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ – การระบุปัญหาและการแก้ปัญหาโดยการลองผิดลองถูก	- การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา
มฐ. 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง	-กิจกรรมเสรี -กิจกรรมสร้างสรรค์	- การสะท้อนความคิด การรับรู้ และความรู้สึก - การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ	- การรับรู้และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ และ ชิ้นงาน - แสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อศิลปะ
	11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง	กิจกรรมกลางแจ้ง -กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	- แสดงท่าทางตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	- การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ - การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

พัฒนา การ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่ พึง ประสงค์ เด็กอายุ 3 – 4 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
ด้านสติ ปัญญา	มฐ. 12 มี เจตคติที่ดี ต่อการ เรียนรู้ และมี ความ สามารถ ในการ แสวงหา ความรู้ได้ เหมาะสม กับวัย	12.1 มี เจตคติที่ ดีต่อการ เรียนรู้	12.1.1 สนใจฟัง หรืออ่าน หนังสือ ด้วย ตนเอง 12.1.2 กระตือรือ ร้น ใน การเข้า ร่วม กิจกรรม	-กิจกรรม เสริม ประสพกา รณ์	- ตั้งคำถาม ในสิ่งที่สนใจ - รวม กิจกรรมด้วย ความ สนใจ ตั้งแต่ต้นจน จบเรื่อง	- การตั้ง คำถามใน เรื่องที่ สนใจ - สนใจ ใส่ใจใน การสำรวจ สิ่งต่าง ๆ และแหล่ง เรียนรู้ รอบ ตัว

		12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่มีผู้ชี้แนะ 12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ	- กิจกรรมเสริมประสบการณ์	- การแสดงความคิดเห็นในข้อสงสัย - การซักถามแสดงความคิดเห็นและค้นหาคำตอบด้วยตนเอง	- การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ - การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูล นำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย
--	--	--	--	---------------------------------	---	--

**มาตรฐานคุณที่ฟัง
ประสงค์ ตัวบ่งชี้ และ
สภาพที่ฟังประสงค์
(ตารางวิเคราะห์รายปี
สำหรับเด็กอายุ 4-5 ปี)**

การวิเคราะห์การเรียนรู้รายปี (อายุ 4-5 ปี)

พัฒนา การ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่ พึง ประสงค์ เด็กอายุ 4 – 5 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์สำคั ญ
1.ด้าน ร่างกาย	มาตรฐาน ที่ 1 ร่างกาย เจริญ เติบโต ตามวัย และมีสุข	1.1 น้ำ หนักและ ส่วนสูง ตาม เกณฑ์	1.1.1 น้ำ หนักและ ส่วนสูง ตาม เกณฑ์ ของกรม อนามัย	-กิจกรรม เคลื่อนไหว และ จังหวะ	ซ้่งน้ำหนัก ส่วน สูง	การซ้่งน้ำหนัก และ ส่วนสูง

นิสัยที่ดี	1.2 มีสุขภาพอนามัยสุกนิสัยที่ดี	1.2.1 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาด 1.2.2 ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	-กิจกรรมเสริมประสบการณ์ -กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	-สุกนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร -ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน -นอนพักผ่อน -ออกกำลังกาย	-การปฏิบัติตามสุขอนามัย
มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้	1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	1.3.1 เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง	-กิจกรรมเสริมประสบการณ์ -กิจกรรมกลางแจ้ง	-ความปลอดภัย	-การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน

คล้องแ ล่วและ ประสาน สัมพันธ์ กัน	2.1 เคลื่อนไหว ร่างกาย อย่าง คล้องแ ล่ว ประสาน สัมพันธ์ และ ทรงตัว ได้	2.1.1 เดินต่อ เท้าไป ข้างหน้า เป็นเส้น ตรง โดยตรง ไม่ต้อง กางแขน 2.1.2 กระโดด ขาเดียว อยู่กับที่ โดยไม่ เสียการ ทรงตัว 2.1.3 วิ่ง หลบหลีก สิ่ง กีดขวาง ได้ 2.1.4 รับ ลูกบอล โดยไม่ ใช้มือทั้ง สองข้าง	-กิจกรรม กลางแจ้ง	-เรียนรู้ที่จะเล่น และเคลื่อนไหว ส่วนต่างๆของ ร่างกายโดยไม่ เสียการทรงตัว	-การเดินเท้า เป็นเส้นตรง -การกระโดด ขาเดียวอยู่กับ ที่ -การวิ่งหลบสิ่ง กีดขวาง -การรับลูกบอล ด้วยสองมือ
	2.2ใช้ มือตา ประสาน สัมพันธ์ กัน	2.2.1 ใช้ กรรไกรตัด กระดาษ ตามแนว เส้นตรง ได้ 2.2.2 เขียนรูป สี่เหลี่ยม ตามแบบ ได้อย่าง	-กิจกรรม สร้างสรรค์	-เรียนรู้ที่จะ เล่นและ ทำกิจกรรม ต่างๆ	-การใช้ กรรไกรตัด กระดาษ เป็นเส้นตรง -การเขียน รูปสี่เหลี่ยม ตามแบบ -การร้อย วัสดุที่มีรู ขนาดเล็ก

พัฒนา การ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่ พึง ประสงค์ เด็กอายุ 4 – 5 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
			ชัดเจน 2.2.3 ร้อยวัสดุ ที่มีรู ขนาดเส้น ผ่า ศูนย์กลาง ง 0.5 ซม.	-กิจกรรม สร้างสรรค์	-เรียนรู้ที่จะ เล่นและ ทำกิจกรรม ต่างๆ	-การใช้ กรรไกรตัด กระดาษ เป็นเส้นตรง -การเขียน รูปสี่เหลี่ยม ตามแบบ -การร้อย วัสดุที่มีรู ขนาดเล็ก
ด้าน อารมณ์ จิตใจ	มาตรฐาน ที่ 3 มี สุขภาพ จิตที่ดี และมี ความสุข	3.1แสดง ออก ทาง อารมณ์ ได้อย่าง เหมาะ สม	3.1.1 แสดง อารมณ์ ความ รู้สึกได้ ตาม สถานการณ์	-กิจกรรม เคลื่อนไหว และ จังหวะ	-การ แสดงออก ทางอารมณ์ ได้เหมาะสม กับ สถานการณ์	การแสดง ปฏิกิริยา โต้ตอบ เสียงดนตรี -การร้อง เพลง
		3.2 มี ความ รู้สึกที่ดี ต่อ ตนเอง และผู้อื่น	3.2.1กล้า แสดงออ กอย่าง เหมาะสม บาง สถานการณ์	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรม สร้างสรรค์	-กล้า แสดงออก เหมาะสม บาง สถานการณ์ 2.มีความ รู้สึกที่ดีต่อ ตนเองและผู้อื่น 3.แสดง ความพอใจ ในผลงาน และความ สามารถของ ตนเอง	-การแสดง บทบาท สมมุติ -การแสดง ความรู้สึกที่ ดีต่อตนเอง และผู้อื่น -ปฏิบัติ กิจกรรม ต่างๆตาม ความ สามารถ ตนเอง

มาตรฐาน ที่ 4 ชื่นชม และ แสดงออก ทาง ศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหว	4.1 สนใจ ความสุข และ แสดงออก ผ่าน งาน ศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหว	4.1.1 สนใจมี ความสุข แสดงออก ผ่านงาน ศิลปะ	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์	-เรียนรู้ศิลปะ เกี่ยวกับ บุคคลและ สถานที่ต่างๆ	-การ สร้างสรรค์ ศิลปะ -การชื่นชม และ สร้างสรรค์ สิ่งสวยงาม
		4.1.2 สนใจ ความสุข และ แสดงออก เสียง ดนตรี	-กิจกรรม เคลื่อนไหว และ จังหวะ	-เรียนรู้ เคลื่อนไหว ประกอบ เพลง จังหวะ และดนตรี	-การ เคลื่อนไหว อยู่กับที่และ การ เคลื่อนไหว เคลื่อนที่ -การ เคลื่อนไหว พร้อมวัสดุ อุปกรณ์ -การเล่น เคลื่อนไหว และจังหวะ
		4.1.3 สนใจ ความสุข และ ทำทาง/ เคลื่อนไหว ประกอบ เพลง จังหวะ และ ดนตรี	-กิจกรรม เคลื่อนไหว และ จังหวะ	-แสดง ทำทาง เคลื่อนไหว ประกอบ เพลง จังหวะ และดนตรี	-การร้อง เพลง -การแสดง ปฏิกิริยา โต้ตอบ เสียงดนตรี

๕	๕ . ๕	สภาพที่	๕	สาระการเรียนรู้รายปี
---	-------	---------	---	----------------------

พัฒนา การ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	พึง ประสงค์ เด็กอายุ 4 – 5 ปี	กิจกรรม	สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
ด้าน อารมณ์ จิตใจ	มาตรฐาน ที่ ๕ คุณธรรม จริยธรรม และจิตใจ ที่ดีงาม	๕.๑ ซื่อ สัตย์ สุจริต	๕.๑.๑ ขอ อนุญาต หรือรอ คอยเมื่อ ต้องการ สิ่งของ ของผู้อื่น เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	-กิจกรรม สร้างสรรค์ -กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรม เกมการ ศึกษา	-เรียนรู้ว่าสิ่ง ใดเป็นของ ตนเองและสิ่ง ใดเป็นของผู้ อื่น	-การเรียนรู้ ว่าของสิ่ง ใดเป็นของ ตนและของ ผู้อื่น
		๕.๒ มี เมตตา กรุณามี น้ำใจ และช่วย เหลือ แบ่งปัน	๕.๒.๑ แสดง ความรัก เพื่อนและ เมตตา สัตว์เลี้ยง	-กิจกรรม สร้างสรรค์ -กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ กิจกรรม เกมการ ศึกษา	-เรียนรู้การ แสดงความ รักเพื่อนและ สัตว์ -รู้จักแบ่งปัน สิ่งของ	-การแสดง ความรัก เพื่อนและ สัตว์ -การรู้จัก แบ่งปัน สิ่งของ
		๕.๓ มี ความ เห็นอก เห็นใจผู้ อื่น	๕.๓.๑ แสดง สีหน้า และ ท่าทางรับ รู้ความ รู้สึกผู้อื่น	-กิจกรรม สร้างสรรค์	-เรียนรู้/ สามารถกล้า แสดงออก -แสดงความ รู้สึกที่ดีต่อ ตนเองและผู้ อื่น	-การแสดง ความยินดี เมื่อผู้อื่นมี ความสุข เห็นใจเมื่อผู้ อื่นเศร้า หรือเสียใจ และการ ช่วยเหลือ ปลอบโยน เมื่อผู้อื่นได้ รับบาดเจ็บ

		๕.๔ มี ความรับผิดชอบ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับ มอบ หมายจน เสร็จเมื่อ มีผู้ชี้แนะ	-กิจกรรม สร้างสรรค์ -กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรม เกมการ ศึกษา	-เรียนรู้การ ทำงานที่ได้รับมอบ หมาย	-การแสดง ความรับผิดชอบในงาน ที่ได้รับมอบ หมายสำเร็จ
ด้าน สังคม	มาตรฐาน ที่ ๖ มี ทักษะ ชีวิตและ ปฏิบัติ ตามหลัก ปรัชญา ของ เศรษฐกิจ พอเพียง	๖.๑ ช่วย เหลือ ตนเอง ในการ ปฏิบัติ กิจวัตร ประจำวัน	๖.๑.๑ แต่งตัว ด้วย ตนเอง ๖.๑.๒ รับ ประทาน อาหาร ด้วย ตนเอง ๖.๑.๓ ใช้ ห้องน้ำ ห้องส้วม ด้วย ตนเอง	-กิจกรรม เสริม	-การแต่งตัว ด้วยตนเอง -การรับ ประทาน อาหารที่มี ประโยชน์ -การใช้ ห้องน้ำอย่าง ถูกวิธี	-การช่วย เหลือตนเอง ในกิจวัตร ประจำวัน

		๖.๒ มีวินัยในตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง ๖.๒.๒ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง	-กิจกรรมเสรี -กิจกรรมกลางแจ้ง	-การเก็บของเล่นทุกครั้งหลังจากเล่นเสร็จ -การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน -การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ	-การดูแลห้องเรียนร่วมกัน -การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน -การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน
พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์เด็กอายุ 4 – 5 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
						-การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ
		๖.๓ ประหยัดและเพียงพอ	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อผู้ชี้แนะ	-กิจกรรมสร้างสรรค์ -กิจกรรมเสรี	-การรู้จักเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและเพียงพอ	-การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า

ด้าน สังคม	มาตรฐาน ที่ 7 รัก ธรรมชาติ สิ่ง แวดล้อม วัฒนธรรม และ ความเป็น ไทย	7.1 ดูแล รักษา ธรรมชาติ และสิ่ง แวดล้อม	7.1.1 มี ส่วนร่วม ดูแล รักษา ธรรมชาติและ สิ่ง แวดล้อม เมื่อมีผู้ ชี้แนะ 7.1.2 ทั้ง ขยะได้ถูก ที่	- กิจกรรม เสริม ประสบการณ์	-การอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม และ ธรรมชาติ รอบตัว -การรักษา ความสะอาด ของสถาน ศึกษาและ สภาพ แวดล้อม	- การ วางแผน ตัดสินใจ เลือก และ ลงมือปฏิบัติ
		7.2 มี มารยาท ตาม วัฒนธรรม ไทย และรัก ความ เป็นไทย	7.2.1 ปฏิบัติตน ตาม มารยาท ไทยได้ ด้วย ตนเอง 7.2.2 กล่าวคำ ขอบคุณ และ ขอโทษ ด้วย ตนเอง 7.2.3 ยืน ตรงเมื่อ ได้ยิน เพลงชาติ ไทยและ เพลง สรรเสริญ พระบารมี	- กิจกรรม เสริม ประสบการณ์	- แสดงความ เคารพได้ ตามประเพณี ท้องถิ่น - รู้จักทักทาย กล่าว ขอบคุณและ ขอโทษ - การแสดง ความเคารพ ในวัฒนธรรม ท้องถิ่น	-การปฏิบัติ ตาม วัฒนธรรม ท้องถิ่นที่ อาศัยอยู่ และความ เป็นไทย - การมี มารยาทที่ดี และปฏิบัติ ตนได้เหมาะ สมตาม กาลเทศะ

ด้าน สังคม	มาตรฐาน ที่ 8 อยู่ ร่วมกับผู้ อื่นได้ อย่างมี ความสุข และ ปฏิบัติ ตนเอง เป็น สมาชิกที่ ดีของ สังคมใน ระบบ ประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ ทรงเป็น ประมุข	8.1 ยอมรับ ความ เหมือน และ ความ แตกต่าง ระหว่าง บุคคล	8.1.1 เล่นและ ทำ กิจกรรม ร่วมกับ เด็กที่ แตกต่าง ไปจาก ตน	- กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ - กิจกรรม เคลื่อนไหว และ จังหวะ	- เรียนรู้ที่จะ เล่นหรือทุก สิ่งต่างๆด้วย ตนเองหรือ กับผู้อื่น	- การเล่น และทำงาน ร่วมกับผู้อื่น
---------------	--	---	---	--	--	---

พัฒนา การ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่ พึง ประสงค์ เด็กอายุ 4 – 5 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ

		8.2 มี ปฏิสัมพันธ์ที่ดี กับผู้อื่น	8.2.1 เล่นหรือ ทำงาน ร่วมกับ เพื่อน เป็นกลุ่ม 8.2.2 ยิ้ม ทักทาย หรือพูด คุยกับ ผู้ใหญ่ และ บุคคลที่ คุ้นเคยได้ ด้วย ตนเอง 8.3.3 ประนีประ นอม แก้ไข ปัญหา โดย ปราศจาก ใช้ความ รุนแรง เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	- กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ - กิจกรรม เสริม - เกมการ ศึกษา	-เรียนรู้ที่จะ เล่นหรือทุก สิ่งต่างๆด้วย ตนเองหรือ กับผู้อื่น -การปฏิบัติ ตนตาม วัฒนธรรม ท้องถิ่นที่ อาศัยและ ประเพณีไทย - การมี คุณธรรมและ จริยธรรม	-การเล่น และทำงาน ร่วมกับ เพื่อน -การปฏิบัติ ตนตาม วัฒนธรรม ท้องถิ่นที่ อาศัยและ ประเพณี ไทย -การดูแล ห้องเรียน ร่วมกัน -การร่วม กิจกรรมวัน สำคัญ
--	--	--	---	---	---	---

ด้านสติปัญญา	มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย	9.1 สนทนาและโต้ตอบให้ผู้อื่นเข้าใจ	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง 9.1.2 เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	- กิจกรรมเสริมประสบการณ์ - กิจกรรมสร้างสรรค์ - กิจกรรมเสรี	-การสื่อสารกับบุคคลต่างๆ -การฟังและถ่ายทอดความคิดจากสื่อต่างๆ	-การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง -การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด -การอธิบายเกี่ยวกับเหตุการณ์และความสัมพันธ์สิ่งต่างๆ
--------------	---	------------------------------------	--	--	--	--

		9.2 เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ	9.2.1 อ่านภาพสัญลักษณ์คำพร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด 9.2.2 เขียนคล้ายตัวอักษร	- กิจกรรมเสริมประสบการณ์ - กิจกรรมเสรี - กิจกรรมเกมการศึกษา	-การอ่านหนังสือภาพ--การพูดเพื่อสื่อความหมาย	-การรู้จักสิ่งต่างๆด้วยการมองและสัมผัส -การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก -เขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก
พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์เด็กอายุ 4 – 5 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
						เช่น เขียนภาพ เขียนคล้ายตัวอักษร

ด้านสติปัญญา	มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้	10.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	10.1.1 บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส 10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งของโดยใช้ลักษณะสังเกตเพียงเล็กน้อย 10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆโดยใช้อย่างน้อย 1 เกณฑ์ 10.1.4 เรียงลำดับ	- กิจกรรมเสริมประสบการณ์ - กิจกรรมสร้างสรรค์ - กิจกรรมเสรี - กิจกรรมเกมการศึกษา	-บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งของต่างๆได้ -การจับคู่ -การเปรียบเทียบความต่างๆและความเหมือน -การจำแนก -การจัดกลุ่มสิ่งต่างๆ -การเรียงลำดับ เหตุการณ์	-การสังเกตลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆโดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม -การสังเกตสิ่งต่างๆและสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน -การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและรูปร่างรูปทรง -การจับคู่การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับสิ่งต่างๆ
--------------	---	--------------------------------------	---	---	--	--

		10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	10.2.1 ระบุสาเหตุหรือผลที่จะเกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- กิจกรรมสร้างสรรค์ - กิจกรรมเกมการศึกษา - กิจกรรมกลางแจ้ง	- การอธิบายถึงสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ - การคาดคะเน	- การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล - การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล
--	--	-------------------------------------	---	--	--	---

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์เด็กอายุ 4 – 5 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
		10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น 10.3.2 ระบุปัญหาและแก้ไขปัญหาลองผิดลองถูก	- กิจกรรมสร้างสรรค์ - กิจกรรมเกมการศึกษา - กิจกรรมกลางแจ้ง	- การตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ - การระบุปัญหาและแก้ปัญหาโดยการลองผิดลองถูก	- การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล - การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา

ด้านสติปัญญา	มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองโดยรายละเอียดเพิ่มขึ้น	-กิจกรรมสร้างสรรค์ - กิจกรรมเสรี	- การสะท้อนการคิด การรับรู้และความรู้สึก - การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ - การแสดงความคิดสร้างสรรค์	- การรับรู้และแสดงความคิดความรู้สึกผ่าน สื่อวัสดุ และชิ้นงาน - แสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านศิลปะ - การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรง จากวัสดุที่หลากหลาย
		11.2 แสดงท่าทางเคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่	- กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ - กิจกรรมกลางแจ้ง	- แสดงท่าทางตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	- การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่างๆ - การเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ด้านสติปัญญา	มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย	12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	12.1.1 สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น	- กิจกรรมเสริมประสบการณ์ - กิจกรรมเกมการศึกษา	- ตั้งคำถามในสิ่งที่สนใจ - ร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจตั้งแต่ต้นจนจบ	- การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ - สนใจใส่ใจในการสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว
--------------	--	----------------------------------	--	--	---	--

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์เด็กอายุ 4 – 5 ปี	กิจกรรม	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
		12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการของตนเอง 12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	- กิจกรรมเสริมประสบการณ์ - กิจกรรมเกมการศึกษา - กิจกรรมสร้างสรรค์	- การแสดงความคิดเห็นในข้อสงสัย - การซักถามแสดงความคิดเห็น และค้นหาคำตอบด้วยตนเอง	- การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ - การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลในการค้นหาคำตอบในรูปแบบต่างๆ

**มาตรฐานคุณที่ฟัง
ประสงค์ ตัวบ่งชี้ และ
สภาพที่ฟังประสงค์
(ตารางวิเคราะห์รายปี
สำหรับเด็กอายุ 5-6 ปี)**

พัฒนา การ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึง ประสงค์เด็ก อายุ 5– 6 ปี	กิจกรรมที่ ใช้	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
ด้าน ร่างกาย	มฐ. 1ร่างกาย เจริญ เติบโต ตาม วัย และมี สุข นิสัยที่ ดี	1.1 น้ำ หนัก ส่วนสูง ตาม เกณฑ์	1.1.1 น้ำ หนักและส่วน สูงตามเกณฑ์ ของกรม อนามัย	-กิจกรรม เคลื่อนไหว และ จังหวะ	-น้ำหนักและ ส่วนสูงตาม เกณฑ์	-มีภาวะ โภชนาการที่ ดีเหมาะสม ตามวัย
		1.2 มี สุขภาพ พอ อนามัย สุข นิสัยที่ ดี	1.2.1 รับ ประทาน อาหารที่มี ประโยชน์ได้ หลายชนิด และดื่มน้ำ สะอาดได้ ด้วยตนเอง 1.2.2 ล้างมือ ก่อนรับ ประทาน อาหารและ หลังจากใช้ ห้องน้ำห้อง ส้วมด้วย ตนเอง 1.2.3 นอน พักผ่อนเป็น เวลา 1.2.4 ออก กำลังกาย เป็นเวลา	-กิจกรรม เคลื่อนไหว และ จังหวะ	-อาหารที่มี ประโยชน์ ต่อร่างกาย -ความ สะอาดของ ร่างกาย -การนอน หลับพักผ่อน ให้เพียงพอ -การออก กำลังกาย	-การปฏิบัติ ตนตามสุข อนามัย สุข นิสัยที่ดีใน กิจวัตรประจำ วัน

		1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	1.3.1 เล่นทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย	-กิจกรรมกลางแจ้ง	-ความปลอดภัยในการเล่นและทำกิจกรรม	-การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน
ด้านร่างกาย	มฐ. 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้คล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน	2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน 2.1.2 กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว 2.1.3 วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว 2.1.4 รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้	-กิจกรรมกลางแจ้ง	-เรียนรู้ที่จะเล่นและเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายโดยไม่เสียการทรงตัว	-การเดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรง -การกระโดดขาเดียวไปข้างหน้า -การวิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวาง -การรับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้น

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์เด็กอายุ 5– 6 ปี	กิจกรรมที่ใช้	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ

		2.2 ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้ 2.2.2 เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน 2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.25 เซนติเมตรได้	- กิจกรรมสร้างสรรค์	-เรียนรู้การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมต่างๆ	-การใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้ง -การเขียนรูปวงกลมตามแบบ -การร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 ซม.
ด้านอารมณ์จิตใจ	มฐ. 3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข	3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	- กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ - กิจกรรมสร้างสรรค์ - กิจกรรมกลางแจ้ง	-การแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม	-การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น -การเล่นบทบาทสมมุติ -การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี -การร้องเพลง -การทำงานศิลปะ

		3.2 มี ความรู้สึก ที่ดีต่อ ตนเองและ ผู้อื่น	3.2.1 กล้า พูดกล้า แสดงออก 3.2.2 แสดง ความ พอใจใน ผลงาน ตนเอง	- กิจกรรม เคลื่อนไหวและ จังหวะ - กิจกรรม สร้างสรรค์	-กล้า แสดงออก มีความ รู้สึกที่ดีต่อ ตนเองและ ผู้อื่น	- ก า ร พู ด ส ะ ท ั อ น ความรู้สึก ของตนเอง และผู้อื่น -การแสดง ความยินดี เมื่อผู้อื่นมี ความ ส ุ ข เห็นใจเมื่อผู้ อื่นเศร้า หรือ เสียใจและ ก า ร ช ่ ว ย เ ห ลี อ ปลอบโยน เมื่อผู้อื่นได้ ได้รับบาดเจ็บ
--	--	---	---	---	---	---

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ 5-6 ปี	กิจกรรม ที่ใช้	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ

ด้าน อารมณ์ จิตใจ	มฐ. 4 ชื่นชม และ แสดงออก ทาง ศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหว	4.1 สนใจ มีความสุข และ แสดงออก ผ่านงาน ศิลปะ ดนตรีและ การ เคลื่อนไหว	4.1.1 สนใจ มี ความสุข และ แสดงออก ผ่านงาน ศิลปะ 4.1.2 สนใจ มี ความสุข และ แสดงออก ผ่านเสียง เพลง ดนตรี 4.1.3 สนใจ มี ความสุข และแสดง ท่าทาง/ เคลื่อนไหว ประกอบ เพลง จังหวะ และ ดนตรี	- กิจกรรม เคลื่อนไหวและ จังหวะ - กิจกรรม สร้างสรรค์ - กิจกรรม เสรี	-เรียนรู้ งานศิลปะ ชื่นชม และ สร้างสรรค์ อย่างมี ความสุข -เรียนรู้ ชื่นชม และ สร้างสรรค์ ผ่าน เสียง ดนตรี อย่างมี ความสุข -เรียนรู้ การร้อง เพลง ดนตรีและ การ เคลื่อนไหว	-การร้อง เพลงและ การแสดง ปฏิบัติ โต้ตอบ เสียงดนตรี -การ เคลื่อนไหว ตามเสียง เพลง/ดนตรี -การทำ กิจกรรม ศิลปะต่างๆ -การการ สร้างสรรค์ สิ่งสวยงาม
-------------------------	--	--	--	---	---	---

มฐ. 5 มี คุณธรรม จริยธรรม และมี จิตใจที่ดี งาม	5.1 ซื่อสัตย์ สุจริต	5.1.1 บอก หรือชี้ได้ว่า สิ่งใดเป็น ของตนเอง และสิ่งใด เป็นของผู้ อื่น	- กิจกรรม เสริม ประสบ การณ์	-ความ ซื่อสัตย์ สุจริต -การลัก ขโมย -การรู้จัก ขอโทษ และการ ให้อภัย	-การฟัง นิยายเกี่ยว กับคุณธรรม จริยธรรม -การร่วม สนทนาและ แลกเปลี่ยน ความคิด เห็นเชิง จริยธรรม
	5.2 มี ความ เมตตา กรุณา มี น้ำใจและ ช่วยเหลือ แบ่งปัน	5.2.1 แสดง ความรัก เพื่อน และ มีเมตตา สัตว์เลี้ยง 5.2.1 แบ่ง ปันผู้อื่นได้ เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	- กิจกรรม เสริม ประสบ การณ์ - กิจกรรม เกมการ ศึกษา	-ความ เมตตา กรุณา -ความรัก ชอบสัตว์ เลี้ยง -ความ เสียสละ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่	-การฟัง นิยายเกี่ยว กับคุณธรรม จริยธรรม -การร่วม สนทนาและ แลกเปลี่ยน ความคิด เห็นเชิง จริยธรรม -การแสดง ความยินดี เมื่อผู้อื่นมี ความสุข เห็นใจเมื่อผู้ อื่นเศร้าหรือ เสียใจและ การช่วย เหลือ

พัฒนา การ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึง ประสงค์ เด็กอายุ 5-6 ปี	กิจกรรม ที่ใช้	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ ควรเรียน รู้	ประสบการณ์ สำคัญ

						ปลอดภัย เมื่อเห็นผู้อื่น ได้รับบาดเจ็บ
		5.3 มี ความเห็น อกเห็นใจ ผู้อื่น	5.3.1 แสดง สีหน้าหรือ ท่าทางรับรู้ ความรู้สึก ผู้อื่น	- กิจกรรม เสริม ประสบการณ์	-ความ เห็นอก เห็นใจ -ความมี น้ำใจ	-การแสดง ความยินดี เมื่อผู้อื่นมี ความสุข เห็นใจเมื่อผู้ อื่นเศร้าหรือ เสียใจและ การช่วย เหลือ ปลอดภัย เมื่อเห็นผู้อื่น ได้รับบาดเจ็บ
		5.4 มี ความรับ ผิดชอบ	5.4.1 ทำงานที่ได้ รับมอบ หมายจน สำเร็จเมื่อ มีผู้ช่วย เหลือ	- กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ - กิจกรรม เกมการ ศึกษา - กิจกรรม สร้างสรรค์	-ความรับ ผิดชอบ -ความมุ่งมั่น	-การปฏิบัติ กิจกรรม ต่างๆตาม ความ สามารถของ ตนเอง

ด้าน สังคม	มฐ. 6 มี ทักษะ ชีวิตและ ปฏิบัติ ตนตาม หลัก ปรัชญา ของ เศรษฐกิจ พอ เพียง	6.1 ช่วย เหลือ ตนเองใน การ ปฏิบัติ กิจวัตร ประจำวัน	6.1.1 แต่ง ตัวด้วย ตนเองได้ อย่าง คล่องแคล่ว 6.1.2 รับ ประทาน อาหารด้วย ตนเอง อย่างถูกวิธี 6.1.3 ใช้ และ ทำความ สะอาดหลัง ใช้ห้องน้ำ ด้วยตนเอง	- กิจกรรม เสริม ประสบ การณ์	-การแต่ง กาย -การรับ ประทาน อาหาร	-การช่วย เหลือตนเอง ในกิจวัตร ประจำวัน
		6.2 มี วินัยใน ตนเอง	6.2.1 เก็บ ของเล่น ของใช้เข้า ที่อย่าง เรียบร้อย ด้วยตนเอง 6.2.2 เข้า แถวตาม ลำดับก่อน หลังได้ด้วย ตนเอง	- กิจกรรม เสริม ประสบ การณ์	-การเก็บ ของเข้าที่ เมื่อเล่น หรือ ทำงาน เสร็จ -การเล่น และ ทำงาน ร่วมกับผู้ อื่น -การ ปฏิบัติ ตามกฎ ระเบียบ -การมี วินัย	-การเก็บ ของเล่น ของใช้เข้าที่ -การเข้าแถว ตามลำดับ ก่อนหลัง

พัฒนา การ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึง ประสงค์เด็ก อายุ 5 – 6 ปี	กิจกรรมที่ ใช้	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
		6.3 ประหยั ดและ พอ เพียง	6.3.1 ใช้ สิ่งของ เครื่องใช้ อย่าง ประหยัด และพอ เพียงด้วย ตนเอง	-กิจกรรม เสริม ประสพกา รณ์	-การเลือก ใช้สิ่งของ เครื่องใช้ -การปฏิบัติ ตาม แนวทาง หลักปรัชญา ของ เศรษฐกิจ พอเพียง	-การใช้ สิ่งของเครื่อง ใช้อย่าง ประหยัดและ พอเพียง

ด้าน สังคม	มฐ. 7 รัก ธรรมชาติ สิ่ง แวดล้อม วัฒนธรรม และ ความเป็น ไทย	7.1 ดูแล รักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	7.1.1 ดูแล รักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ด้วยตนเอง 7.1.2 ทั้ง ขยะได้ถูกที่	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรม สร้างสรรค์	-การปฏิบัติ ตาม วัฒนธรรม ท้องถิ่นและ ความเป็น ไทย -การแสดง มารยาทที่ดี -การรับรู้ ความรู้สึกล และอารมณ์ ของตนเอง และผู้อื่น -การมี คุณธรรม จริยธรรม -การฝึก ออกแบบ และสร้างชิ้น งานและทำ กิจกรรมเป็น รายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่ม ใหญ่ -การเล่น และทำงาน ร่วมกับผู้อื่น -การอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม และรักษา สาธารณ สมบัติ	-การเล่น บทบาท สมมุติการ ปฏิบัติตนใน ความเป็น ไทย -การปฏิบัติ ตนตาม วัฒนธรรม ท้องถิ่นที่ อาศัยและ ประเพณีไทย -การใช้วัสดุ และสิ่งของ เครื่องใช้ อย่างคุ้มค่า -การทำงาน ศิลปะที่นำ วัสดุหรือ สิ่งของที่ใช้ แล้วมาใช้ซ้ำ หรือแปรรูป แล้วนำมาใช้ ใหม่
-----------------------	--	---	---	--	---	---

		7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักษาความเป็นไทย	7.2.1 ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ 7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง 7.2.3 ยืนตรงและร่วมร้องเพลงเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	-กิจกรรมเสริมประสบการณ์	-การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย -การแสดงมารยาทที่ดี -การซื้อสัตย์	-การเล่นบทบาทสมมุติการปฏิบัติตนในความเป็นไทย -การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย
--	--	--	--	--------------------------------	---	--

การพัฒนา	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์เด็กอายุ 5-6 ปี	กิจกรรมที่ใช้	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ

ด้าน สังคม	มฐ. 8 อยู่ ร่วมกับผู้ อื่นได้ อย่าง มี ความ สุข และ ปฏิบัติ ตน เป็น สมาชิก ที่ดี ของ สังคม ใน ระบอบ ประชาธิปไตยอัน มีพระ มหากษัตริย์ ทรง เป็น ประมุข	8.1 ยอมรับ ความ เหมือน และ ความ ต่าง ระหว่าง บุคคล	8.1.1 เล่น และทำ กิจกรรมร่วม กับเด็กที่ต่าง ไปจาก ตน	- กิจกรรม เสรี	-การเคารพ สิทธิของ ตนเองและผู้ อื่น -การเล่น และทำงาน ร่วมกับผู้อื่น -การมี มารยาท -การเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน -การมี คุณธรรม จริยธรรม	-การร่วม สนทนาและ แลกเปลี่ยน ความคิด -การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น
		8.2 มี ปฏิสัมพันธ์ ที่ดี กับผู้อื่น	8.2.1 เล่น หรือทำงาน ร่วมมือกับ เพื่อนอย่างมี เป้าหมาย 8.2.2 ยิ้ม ทักทาย และพูดคุย กับผู้ใหญ่ และบุคคลที่ คุ้นเคยได้ เหมาะสมกับ สถานการณ์	- กิจกรรม เสรี เสริม ประสบการณ์	-การเคารพ สิทธิของ ตนเองและผู้ อื่น -การแสดง ความคิด เห็นของ ตนเองและ รับฟังความ คิดเห็นของ ผู้อื่น -การมี มารยาท	-การปฏิบัติ ตนเป็น สมาชิกที่ดี -การร่วม กิจกรรมวัน สำคัญ

	ช	8.3 ปฏิบัติ ตน เบื้องต้น ในการเป็น สมาชิก ที่ดีของ สังคม	8.3.1 มีส่วน ร่วมสร้างข้อ ตกลงและ ปฏิบัติตาม ข้อตกลงด้วย ตนเอง 8.3.2 ปฏิบัติ ตนเป็นผู้นำ และผู้ตาม ได้ เหมาะสมกับ สถานการณ์ 8.3.3 ประนีประนอม แก้ไข ปัญหาโดย ใช้ความ รุนแรงด้วย ตนเอง	- กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ - กิจกรรม เสรี	-การมี มารยาท -การเล่น ร่วมกับผู้อื่น -การปฏิบัติ ตามกฎหมาย ระเบียบ -การปฏิบัติ ตนเป็น สมาชิก ภายในบ้าน และสังคม -การเคารพ สิทธิของ ตนเองและผู้อื่น -การมี คุณธรรม และ จริยธรรม	-ร่วมกัน กำหนดข้อ ตกลงของ ห้องเรียน -การปฏิบัติ ตนเป็น สมาชิก ห้องเรียน -การให้ความ ร่วมมือในการ ปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ -การดูแล ห้องเรียนรวม กัน -การร่วม กิจกรรมวัน สำคัญ
ด้านสติ ปัญญา	มฐ. 9 ใช้ ภาษา สื่อสารได้ เหมาะสมกับ วัย	9.1 สนทนา โต้ตอบ และเล่า เรื่องให้ ผู้อื่น เข้าใจ	9.1.1 ฟังผู้ อื่นพูดจนจบ และพูด โต้ตอบอย่าง ต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับ เรื่องที่ฟัง 9.1.2 เล่า เป็นเรื่องราว ต่อเนื่องได้	- กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ - กิจกรรม เสรี	-การรู้จัก แสดงความ คิดเห็นของ ตนเองและ รับฟังความ คิดเห็นของ ผู้อื่น	-การฟังเสียง ต่างๆ ในสิ่ง แวดล้อม -การฟังและ การปฏิบัติ ตามคำ แนะนำ -การฟังเพลง นิทาน คำ คล้องจอง บท

พัฒนา	มาตร	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึง	กิจกรรมที่	สาระการเรียนรู้รายปี
-------	------	-----------	------------	------------	----------------------

การ	ฐาน		ประสงค์เด็ก อายุ 5-6 ปี	ใช้	สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
					-เล่นและ ทำงานร่วม กับผู้อื่น	ร้อยกรอง หรือเรื่อง ราวต่างๆ -การพูดกับ ผู้อื่นเกี่ยว ประสบการณ์ ของ ตนเอง หรือ พูดเล่าเรื่อง ราวเกี่ยวกับ ตนเอง
		9.2 อ่าน เขียน ภาพและ สัญลักษณ์ ได้	9.2.1 อ่าน ภาพ สัญลักษณ์ คำด้วยการ ชี้หรือกวาด ตามมองจุด เริ่มต้นและ จุดจบของ ข้อความ 9.2.2 เขียน ชื่อของ ตนเองตาม แบบ เขียน ข้อความ ด้วยวิธีที่คิด ขึ้นเอง	-กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรม สร้างสรรค์ -กิจกรรม เสรี	-กล้า แสดงออก ในการพูด อ่าน เขียน มี นิสัยรักการ อ่าน -การใช้ ภาษาที่ เหมาะสม	-การแสดง ความคิด ความรู้สึก และความ ต้องการ -การเขียน ร่วมกันตาม โอกาสและ เขียนอิสระ

ด้านสติ ปัญญา	มฐ. 10 มี ความ สามารถ ในการ การ คิด และ แก้ ปัญหา ได้ เหมาะ สม กับวัย	10.1 มี ความ สามารถ ในการ คิดรวบ ยอด	10.1.1 บอก ลักษณะส่วน ประกอบ การ เปลี่ยนแปลง หรือความ สัมพันธ์ของ สิ่งต่างๆ จากการ สังเกตโดย ใช้ประสาท สัมผัส 10.1.2 จับคู่ และเปรียบเทียบ ความ แตกต่าง และความ เหมือนของ สิ่งต่างๆ โดยใช้ ลักษณะที่ สังเกตพบ 2 ลักษณะขึ้นไป 10.1.3 จำแนกและ จัดกลุ่มสิ่งๆ โดยใช้ ตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไป เป็น เกณฑ์ 10.1.4 เรียง ลำดับ สิ่งของและ เหตุการณ์ อย่างน้อย 5 ลำดับ	-กิจกรรม เคลื่อนไหว และ จังหวะ -กิจกรรม เสริม ประสบการณ์ -กิจกรรม เสรี -กิจกรรม สร้างสรรค์ -กิจกรรม กลางแจ้ง -กิจกรรม เกมการ ศึกษา	-การ เปลี่ยนแปลง และความ สัมพันธ์ของ สิ่งต่างๆ รอบตัว -การจับคู่ เปรียบเทียบ ความแตก ต่างและ ความ เหมือน -การจำแนก และการจับ กลุ่ม -การเรียง ลำดับ	-การสังเกต ลักษณะ ส่วน ประกอบ การ เปลี่ยนแปลง และความ สัมพันธ์ ของ สิ่งต่างๆ โดยใช้ ประสาท สัมผัสอย่าง เหมาะสม -สังเกตสิ่ง ต่างๆและ สถานที่จาก มุมมองที่ ต่างกัน -การแยก กลุ่ม การจัด กลุ่ม และ การจำแนก สิ่งต่างๆ ตามลักษณะ รูปทรง -การเปรียบเทียบ และ เรียงลำดับ จำนวน สิ่งของต่างๆ -การรวม และการแยก สิ่งต่างๆ -การจับคู่ การเปรียบเทียบ และ
------------------	--	---	---	---	--	--

พัฒนา การ	มาตร ฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึง ประสงค์เด็ก อายุ 5-6 ปี	กิจกรรมที่ ใช้	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควร เรียนรู้	ประสพการ ณ์สำคัญ
						การเรียงลำดับสิ่งๆตาม ลักษณะ ความยาว / ความสูง น้ำ หนัก ปริมาตร
		10.2 มี ความ สามารถ ในการคิด เชิง เหตุผล	10.2.1 อธิบาย เชื่อมโยง สาเหตุและ ผลที่เกิดขึ้น ใน เหตุการณ์ หรือการกระทำด้วย ตนเอง 10.2.2 คาด คะเนสิ่งที่ อาจจะเกิด ขึ้นและมี ส่วนร่วมใน การลงความ เห็นจาก ข้อมูลอย่าง มีเหตุผล	-กิจกรรม เสริม ประสพกา รณ์	-การเชื่อมโยงสาเหตุ แลผลที่เกิดขึ้นใน เหตุการณ์ หรือการกระทำ -การคาด คะเน	-การอธิบาย เชื่อมโยง สาเหตุและ ผลที่เกิดขึ้น ใน เหตุการณ์ หรือการกระทำ -การคาด คะเนหรือการ คาดคะเนที่ อาจจะเกิด ขึ้นอย่างมี เหตุผล -การมีส่วนร่วม ในการ ลงความคิดเห็นจาก ข้อมูลอย่าง มีเหตุผล

		10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น 10.3.2 ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา	-กิจกรรมเสริมประสบการณ์ -กิจกรรมเกมการศึกษา -กิจกรรมเสรี	-การตัดสินใจ -การบอกปัญหาและเลือกวิธีแก้ปัญหา	-การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา
ด้านสติปัญญา	มฐ. 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	-กิจกรรมสร้างสรรค์	-การออกแบบและสร้างชิ้นงาน	-การสร้างสรรค์ชิ้นงานใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์เด็กอายุ 5-6 ปี	กิจกรรมที่ใช้	สาระการเรียนรู้รายปี	
					สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ

ด้านสติปัญญา		11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่	-กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	1. การเคลื่อนไหวท่าทางสื่อสารความคิดความรู้สึก	-การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษาท่าทาง การเคลื่อนไหวและศิลปะ
มฐ. 1 2 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย	12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	12.1.1 สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง 12.1.2 กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	-กิจกรรมเสรี -กิจกรรมเสริมประสบการณ์ -กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมสร้างสรรค์	-การอ่านและสื่อความคิด การสนใจเข้าร่วมกิจกรรม	-การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตนหรือคำคุ้นเคย -การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่ -การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ -การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย -การคิดสะกิดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมาย	

		12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง 12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ	-กิจกรรมเสริมประสบการณ์	-การหาคำตอบข้อสงสัยต่างๆ -การใช้ประโยชน์คำถาม	-การสำรวจสิ่งต่างๆและแหล่งเรียนรู้รอบตัว -การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ -การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ -การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆและแผนภูมิอย่างง่าย
--	--	-------------------------------------	---	-------------------------	--	---

**โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน
ห้วยก**

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยก ได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2561 โดยยึดถือหลักการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ สำหรับเด็กอายุ 2-4 ปี เน้นการจัดประสบการณ์ผ่านการเล่นตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัยอย่าง

เป็นองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถตามวัยของเด็ก ทั้งนี้ เด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นมากกว่าในช่วงแรก เด็กมีการพึ่งพาตนเอง แสดงความเป็นตัวของตัวเอง จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป จึงได้กำหนดไว้ดังนี้

สาระการเรียนรู้

.....

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 2-4 ปี เป็นสื่อกลางในการ จัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็ก ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาจจัดในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สาระการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย ๒ ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เด็ก ได้ลงมือทำด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะระยะแรกเริ่มชีวิต และช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิตเด็กแต่ละคน ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญจะเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในวิถีชีวิตของเด็กและในสังคมภายนอก อันจะสั่งสมเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

ประสบการณ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ของเด็กนั้น พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องสนับสนุนให้เด็กมีประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การสร้างความรัก ความผูกพันกับคนใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้น การฝึกทักษะต่าง ๆ ต้อง

ให้เด็กมีประสบการณ์สำคัญผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการเล่น ให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบ ลองผิดลองถูก สำรวจ ทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคล และธรรมชาติ รอบตัวเด็กตามบริบทของสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องมีการจัด ประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวมที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการ สนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสดำเนินการกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การ ประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการ ทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ การนอนหลับพักผ่อน การ ดูแลสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของตนเอง

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม
1. การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี 2. การเคลื่อนไหว และการทรงตัว 3. การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ และระบบประสาท 4. การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส 5. การวาด 6. การเขียนขีดเขียน 7. การปั้น 8. การฉีก 9. การตัดปะ 10. การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว 11. การรักษาความปลอดภัย

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็ก

รู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัย ไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม
1. การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง 2. การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข 3. การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก 4. การเล่นอิสระ 5. การเล่นบทบาทสมมติ 6. การชื่นชมธรรมชาติ 7. การเพาะปลูกอย่างง่าย 8. การเลี้ยงสัตว์ 9. การฟังนิทาน 10. การร้องเพลง 11. การท่องคำคล้องจอง 12. การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ ตามความสนใจ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว ในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กมีโอกาสได้เล่น และทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัย เพศเดียวกัน หรือต่างเพศ อย่างสม่ำเสมอ

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม

1. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัย
2. การเล่นอย่างอิสระ
3. การเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น
4. การแบ่งปันหรือการให้
5. การอดทนรอคอยตามวัย
6. การใช้ภาษาบอกความต้องการ
7. การออกไปเล่นนอกบ้าน
8. การไปสวนสาธารณะ
9. การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนสถาน

๑.๔ **ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา**
 เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า และการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อสารความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำชื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม

1. การตอบคำถามจากกการคิด
2. การเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม
3. การเรียงลำดับเหตุการณ์
4. การยืดหยุ่นการคิดตามวัย
5. การจดจ่อใส่ใจ
6. การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีส่นและรูปทรงที่ต่าง
กัน
7. การฟังเสียงต่าง ๆ รอบตัว
8. การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้น ๆ
9. การพูดบอกความต้องการ
10. การเล่าเรื่องราว
11. การสำรวจ
12. การทดลองอย่างง่าย ๆ
13. การคิดวางแผนที่ไม่ซับซ้อน
14. การคิดตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในเรื่องที่ง่าย ๆ ด้วย
ตนเอง
15. การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

๒. **สาระที่ควรเรียนรู้** สาระที่จะให้เด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เรียนรู้ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปสู่เรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะกับวัย ดังนี้

๒.๑ **เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก** เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ และเพศของตนเอง การเรียกชื่อส่วนต่าง ๆ ของใบหน้าและร่างกาย การดูแลตนเองเบื้องต้น โดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การขับถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและใส่เสื้อผ้า การรักษาความปลอดภัย และการนอนหลับพักผ่อน

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์

- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขันและเรื่องราว เหตุการณ์ที่สนุกต่าง ๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ

- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การเริ่มต้นและการหยุดกระทำโดยสัญญาณ
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ชรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมาย

ต่อเด็ก

- การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมาย

ต่อเด็ก

สาระย่อย	
ร่างกาย	1. ชื่อเล่น ชื่อจริง นามสกุล 2. ลักษณะรูปร่าง หน้าตาและเพศ 3. ชื่อ รูปร่างหน้าที่และการ ดูแลรักษาส่วนต่าง ๆ ของ 4. การดูแลรักษาความสะอาดอย่างง่าย ๆ 5. การแบ่งปัน 6. การรับประทานอาหารด้วย ตนเอง 7. การเลือกรับประทานอาหาร ที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย 8. การยอมรับผู้อื่น 9. การแสดงความรู้สึกที่ เหมาะสม 10. การเป็นผู้นำและผู้ตาม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลภายในครอบครัวและบุคคลภายนอกครอบครัว การรู้จักชื่อเรียกหรือสรพนามแทนตัวของญาติ หรือผู้เลี้ยงดู วิถีปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม การทำท่าย การไหว้ การเล่นกับพี่น้องในบ้าน การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน การเล่นที่สนามเด็กเล่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขัน และเรื่องราว เหตุการณ์ที่สนุกต่าง ๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน

- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การเริ่มต้นและการหยุดกระทำโดยสัญญาณ
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมาย

ต่อเด็ก

สาระย่อย
1. ลักษณะของบ้าน 2. ความสำคัญความหมายของครอบครัว 3. ชื่อบุคคลในครอบครัว 4. ชื่อ รูปร่าง ลักษณะหน้าตา ของบุคคลในครอบครัว 5. ชื่อของโรงเรียนที่ตั้ง 6. บุคคลในโรงเรียน 7. หน้าที่ของบุคคลที่อยู่ในโรงเรียน 8. กฎระเบียบของโรงเรียน 9. อาชีพในชุมชน

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรได้เรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ใบไม้ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นน้ำ การเล่นทราย การเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ที่ไม่เป็นอันตราย การเดินเล่นในสวน การเพาะปลูกอย่างง่าย

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงพฤติกรรมโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ ประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขัน และเรื่องราว เหตุการณ์ที่สนุกต่าง ๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง

- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
 - การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
 - การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
 - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
 - การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
 - การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
 - การเริ่มต้นและการหยุดกระทำโดยสัญญาณ
 - การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
 - การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
 - การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
 - การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
 - การนับสิ่งต่าง ๆ
 - การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
 - การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
 - การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมาย
- ต่อเด็ก

สาระย่อย	
1. สิ่งมีชีวิต	- ชื่อ - รูปร่าง ลักษณะ - ความเหมือน และความแตกต่าง - ความเมตตากรุณา
2. สิ่งไม่มีชีวิต	- ชื่อ - ลักษณะ - ความเหมือนและความแตกต่าง

3. ฤดูกาล - ชื่อฤดูกาล
- การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฤดู
 - การรักษาสุขภาพ

4. กลางวัน กลางคืน - รูปร่าง ลักษณะของดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์
- ข้อแตกต่างของกลางวัน และกลางคืน
 - การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน กลางคืน

๒.๔ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สีรูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขัน และเรื่องราว เหตุการณ์ที่สนุกต่าง ๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การเปรียบเทียบจำนวนน้อยกว่า มากกว่าเท่ากัน
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมาย

ต่อเด็ก

1. เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

- ชื่อ
- ลักษณะรูปร่าง สี ขนาด ผิวสัมผัส
- วิธีการใช้ ประโยชน์
- การเก็บรักษา การทำความสะอาด

2. การคมนาคม

- ประเภท
- ชื่อของยานพาหนะ แต่ละประเภท
- วิธีการเลือกใช้ยานพาหนะที่เหมาะสม

3. การสื่อสาร

- ชื่อเครื่องมือการสื่อสาร
- รูปร่าง, ลักษณะ

นอกจากสาระที่ควรเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จำนวน ๔ สาระที่ควรเรียนรู้แล้ว ศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กบ้านห้วยก ลังก็ต้องจัดการบริหารส่วนตำบลบ้านห้วยก ได้
กำหนดสาระที่ควรเรียนรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบาย และจุดเน้น ที่กรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กำหนดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เพื่อ
ให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต ศาสนา และขนบธรรมเนียม ประเพณี
วัฒนธรรม และความเป็นไทย โดยมีสาระรายละเอียดสาระที่ควรเรียนรู้
เพิ่มเติม ดังนี้

๒.๕ วันสำคัญ

เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับวันสำคัญเกี่ยวกับวิถีชีวิต ศาสนาและ
ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และความเป็นไทย ทั้งของชาติและ
ของชุมชนท้องถิ่น

ลำดับ ที่	สาระที่ควรเรียนรู้ เรื่องวันสำคัญ	ตัวอย่างวัน สำคัญต่าง ๆ	หมายเหตุ
--------------	--------------------------------------	----------------------------	----------

๑	วันสำคัญทางศาสนา (๑)วันสำคัญทางศาสนา พุทธ	๑.วันมาฆบูชา ๒.วัน วิสาขบูชา ๓.วันอาสาฬหบูชา ๔.วัน เข้าพรรษา ๕.วันออกพรรษา ๖.วันพระ ฯลฯ	
๒	วันสำคัญของชาติ	๑.วันเฉลิม พระชนมพรรษาของ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินท เทพยวรางกูร ๒.วันปิยมหาราช ๓.วัน รัฐธรรมนูญ 4.วันจักรี 5.วันพืชมงคล 6.วันแม่ แห่งชาติ 7.วันคล้ายวัน สวรรคตของพระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช บรม นาถบพิตร 8.วันคล้าย วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดชบรม นาถบพิตร,วันชาติ,วัน พ่อแห่งชาติ,วันดินโลก	

๓	วันสำคัญของท้องถิ่น	๑.วันลอยกระทง ๒.วันสงกรานต์ ๓.วันสำคัญในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ - บุญบั้งไฟ - บุญกฐิน - บุญข้าวจี - บุญพระเวส - บุญสงน้ำ - บุญข้าวประดับดิน - บุญข้าวสาก - ฯลฯ	
๔	วันสำคัญอื่น ๆ	๑.วันเด็ก ๒. วันครู 3.วันขึ้นปีใหม่ 4. ฯลฯ	

๒.๖ ท้องถิ่นของเรา

(๑) ประวัติความเป็นมา (๒) ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี (๓) แหล่งการท่องเที่ยว (๔) บุคคลสำคัญ (๕) การประกอบอาชีพ (๖) สภาพภูมิประเทศ / ภูมิอากาศ (๗) สภาพปัญหาในชุมชน / สังคม / พืชพันธุ์ (๘) สภาพเศรษฐกิจและสังคม (๙) ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม (๑๐) พระราชกรณียกิจในท้องถิ่น (๑๑) ภูมิปัญญา / สินค้า / OTOP

๒.๗ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดกิจกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สำหรับเด็กปฐมวัย

แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ ๕ ส่วน ดังนี้

๑. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิต

ดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

๒. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

๓. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ พร้อม ๆ กันดังนี้

(๑) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่นการผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

(๒) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

(๓) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งใกล้ และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

- เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

- เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี ประการที่สำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. **พอมีพอกิน** ปลุกพืชสวนครัวไว้กินเองบ้าง ปลุกไม้ผลไว้
หลังบ้าน ๒-๓ ต้น พอกินจะมีไว้กินเองในครัวเรือน เหลือจึงขายไป

๒. **พอยู่พอใช้** ทำให้บ้านน่าอยู่ ปราศจากสารเคมี กลิ่นเหม็น
ใช้แต่ของที่เป็นธรรมชาติ (ใช้จุลินทรีย์ผสมน้ำฉุนบ้าน จะสะอาด
กว่าใช้น้ำยาเคมี) รายจ่ายลดลง สุขภาพจะดีขึ้น (ประหยัดค่า-รักษา
พยาบาล)

๓. **พออกพอใจ** เราต้องรู้จักพอ รู้จักประมาณตน ไม่ใคร่
อยากใคร่มีเช่นผู้อื่น เพราะเราจะหลง ติดกับวัตถุ ปัญญาจะไม่เกิด

๒.๘ อาเซียนศึกษา

(๑) บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน

๑. แผนที่ที่ตั้ง/สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว
๒. ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและฤดูกาล
๓. ฤดูกาล และภัยพิบัติ
๔. อาชีพและสินค้าเศรษฐกิจ
๕. สกุลเงิน

(๒) ประเทศสมาชิกอาเซียน

๑. ชื่อประเทศและธงชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน
๒. ดอกไม้ / ต้นไม้ ประจำชาติ
๓. สัญลักษณ์ตราแผ่นดิน
๔. สัตว์ประจำชาติ
๕. เพลงชาติประเทศสมาชิกอาเซียน

(๓) สังคมและวัฒนธรรม

๑. ศาสนาและวันสำคัญ
๒. ชุดแต่งกายประจำชาติ
๓. อาหารประจำชาติ
๔. ภาษา ประเพณีและวัฒนธรรม
๕. การละเล่น การแสดงและนิทานประจำชาติ

(๔) อาเซียนที่รัก

๑. ธงอาเซียน
๒. ตราสัญลักษณ์อาเซียน
๓. คำขวัญอาเซียน

๔. เพลงอาเซียน

๕. ภาษาอาเซียน

๒.๙ สะเต็มศึกษา

การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่มีการเติบโตทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และสังคมมนุษย์ส่งผล ต่อการดำเนินชีวิตและการเตรียมพัฒนาบุคลากรของมนุษย์ให้มีศักยภาพสอดคล้องสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไป ความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ มีมากมาย จากการศึกษาในรูปแบบเดิมที่เด็กหรือผู้เรียนมักจะเรียนรู้โดยมีครูผู้สอน เป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้น มาเป็นการศึกษาที่เด็กหรือผู้เรียนสามารถที่จะสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในเรื่องต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ดังนั้นสิ่งที่ครูผู้สอนควรจะส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาคือ ทักษะการเรียนรู้ ที่จะทำให้เด็กรู้วิธีการสืบค้นหาข้อมูลได้ด้วยตนเองและมีวิจรรย์ญาณในการเลือกพิจารณาข้อมูลที่เป็นความรู้ที่มีประโยชน์ การจัดการศึกษาแบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ หรือ STEM เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการกลุ่มสาระและ ทักษะกระบวนการของทั้ง 4 สาระอันได้แก่ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ โดยนำลักษณะธรรมชาติของแต่ละสาระวิชาและ กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมาผสมผสานกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่สำคัญและจำเป็นอีกทั้งยังตอบสนองต่อการดำรงชีวิตอยู่ในยุคปัจจุบันและโลกอนาคต อีกด้วย ลักษณะของ STEM มีดังต่อไปนี้

ตัวอักษรตัวแรก ของ STEM คือ S มาจากคำว่า Science หรือ วิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นสาระ ที่ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว ในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้กับผู้เรียน จะเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ที่จะประกอบด้วยขั้นตอน

๑. ขั้นการสร้าง ความสนใจ

เป็นขั้นของการนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งอาจจะเป็นข้อสงสัยที่เกิดจากตัวผู้เรียน หรือ อาจจะเป็นข้อสงสัยที่เกิดขึ้นในขณะอภิปรายหรือทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งครูผู้สอนไม่ควรบังคับให้เด็กยอมรับประเด็นปัญหาที่ครูสนใจ ซึ่งตัวอย่างจัดกิจกรรมที่ครูผู้สอนสามารถจัดเพื่อกระตุ้นให้ผู้

เรียนเกิดความสนใจมากขึ้นได้แก่ สาธิต ทดลอง เล่าเรื่อง ทักษะศึกษา เป็นต้น

๒. **ขั้นสำรวจและการค้นหา** เมื่อมีข้อคำถามแล้ว ก็มีการวางแผนการหาคำตอบ

- กำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ลงมือเก็บข้อมูล ในการวางแผน
- การลงมือปฏิบัติให้ได้คำตอบ ประกอบด้วย การ

สังเกต การวัด การทดลอง เป็นต้น

๓. **ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป** เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็นำข้อมูล มาแปลผล สรุปผล

๔. **ขั้นขยายความรู้** เป็นการนำความรู้มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติมขึ้น

๕. **ขั้นการประเมิน** เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้

อะไรบ้าง อย่างไร และ มากน้อยเพียงใด

บทบาทของวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) นั้นนอกจากจะมีส่วนทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในกิจกรรม STEM แล้ว บทบาทของวิทยาศาสตร์ใน STEM ยังมีส่วนในการช่วยพัฒนาให้ผู้เรียน มีทักษะการคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีทักษะที่สำคัญในการสืบค้นข้อมูลความรู้ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและประจักษ์พยาน ที่ตรวจสอบได้

ตัวอักษรตัวที่สอง ของ STEM คือ T มาจากคำว่า Technology หรือ เทคโนโลยี ซึ่งเป็นสาระที่เกี่ยวกับกระบวนการแก้ปัญหา การพัฒนาสิ่งต่างๆหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อตอบสนอง ความต้องการของมนุษย์เรา ดังนั้น คำว่า เทคโนโลยีจึงไม่ได้หมายความว่าถึงเพียงแค่ผลผลิตที่ได้จากกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเช่น คอมพิวเตอร์กล้องถ่ายรูป โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น เท่านั้น แต่ยังหมายถึงกระบวนการแก้ปัญหาอีกด้วย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2557) ระบุขั้นตอนในกระบวนการ ทางเทคโนโลยีประกอบด้วย ๗ ขั้นดังนี้

๑. กำหนดปัญหาหรือความต้องการ

๒. รวบรวมข้อมูล โดยอาจจะรวบรวมข้อมูลจากตำรา
วารสาร บทความ อินเทอร์เน็ต

๓. เลือกวิธีการ เป็นการพิจารณาเลือกวิธีที่เหมาะสมและ
สอดคล้องกับการแก้ปัญหา

๔. ออกแบบและปฏิบัติการ

๕. ทดสอบ เป็นการตรวจสอบว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้างขึ้น
สามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่

๖. ปรับปรุงแก้ไข เป็นการวิเคราะห์ว่าชิ้นงานหรือวิธีที่
สร้างขึ้นจะปรับ แก้ไขส่วนใด

๗. ประเมินผล เป็นการประเมินผลว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้าง
ขึ้นสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่ ถ้ายังมีปัญหาก็จะต้องปรับปรุง
แก้ไขเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทบาทของเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณา
การวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์
(STEM) นี้ จะพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด แก้ปัญหา
ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิด
อย่างเป็นเหตุ เป็นผล อีกทั้งยังเป็นการพัฒนานิสัย
ความรอบคอบ ความเพียร ไม่ย่อท้อต่อความล้มเหลวหรือความผิดพลาด
ที่อาจจะเกิดขึ้นในขณะทำกิจกรรม

ตัวอักษรตัวที่สาม ของ STEM คือ E มาจากคำว่า
Engineering หรือ วิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งวิศวกรรมในที่นี้หมายถึง * การ
ออกแบบ * การวางแผน เพื่อแก้ปัญหา โดยเป็นการใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ
มาสร้างสรรค์ออกแบบผลงานภายใต้ข้อจำกัด หรือเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่ง
บทบาทของเทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์ใน STEM จะเกี่ยวข้อง
สัมพันธ์กันกระบวนการออกแบบของวิศวกรรมศาสตร์ ประกอบด้วยขั้น
ตอนดังนี้

๑. กำหนดปัญหา หรือความต้องการ

๒. หาแนวทางการแก้ปัญหา

๓. ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา

๔. ทดสอบและประเมินผล

บทบาทของวิศวกรรมศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้แบบ
บูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์
(STEM) จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์

การคิดแก้ปัญหา การคิดเป็นเหตุเป็นผล การคิดเป็นระบบ อีกทั้งยังเป็นการฝึกนิสัยความเพียร ความรอบคอบ

ตัวอักษรตัวสุดท้าย ใน STEM คือ M มาจาก Mathematics หรือ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ จะครอบคลุมเรื่อง จำนวนและกระบวนการ การวัด เรขาคณิต พีชคณิต การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์

บทบาทของคณิตศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา การคิดเป็นเหตุเป็นผล ทักษะการคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารและการนำเสนอ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้จะเห็นว่าเมื่อผสมผสานสาระและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ แล้วนำมาจัดกิจกรรมบูรณาการนั้นจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นสำหรับ การดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ผู้เรียนจะได้นำความรู้ในสาระต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ได้จริง ได้พัฒนาทักษะการคิด และคุณลักษณะที่ผู้เรียนจะได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการ ทำงานกลุ่ม และทักษะการสื่อสาร การจัดกิจกรรมบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) สามารถจัดได้ตั้งแต่ในเด็กปฐมวัย ซึ่งโดยทั่วไป การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัย มีลักษณะเป็นการจัดกิจกรรมบูรณาการอยู่แล้ว

* แต่ประเด็นที่ครูผู้สอนจะต้องเน้นเพื่อให้มีลักษณะเป็นกิจกรรมบูรณาการ STEM ชัดเจนขึ้น คือ

* จะต้องเน้นให้เด็กได้แก้ปัญหา โดยใช้องค์ความรู้และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นทักษะกระบวนการที่ได้กล่าวมาแล้วในส่วนประกอบของ ๔ สาระ มาสร้างสรรค์ออกแบบผลงานหรือออกแบบวิธีการภายใต้ข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่กำหนด โดยอาจจะมีรายละเอียดที่ปรับเพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในช่วงวัยนี้ เช่น ในสาระวิทยาศาสตร์ที่จะจัดให้กับเด็กปฐมวัยนั้น

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เสนอแนะว่า กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ จะประกอบด้วย

๑. การมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามเชิงวิทยาศาสตร์อย่างง่าย ๆ

๒. การสำรวจตรวจสอบเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต สัมภาษณ์ หรือทดลองและบันทึกผลการสำรวจตรวจสอบด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัย

๓. การตอบคำถามที่ตั้งขึ้นโดยใช้ผลจากการสำรวจตรวจสอบมาสร้างคำอธิบายที่มีเหตุผล

๔. การนำเสนอผลการสำรวจตรวจสอบให้กับผู้อื่นด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ

นอกจากนี้ในสาระ วิทยาศาสตร์ จะเน้นในทักษะกระบวนการที่เด็กปฐมวัยจะได้ใช้ได้แก่ ทักษะการสังเกต การวัด การลงความเห็นจากข้อมูล การจำแนกประเภท การพยากรณ์ การคำนวณ การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปสและสเปกกับเวลา การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล

๒.๑๐ โตไปไม่โกง

กรอบสาระกิจกรรมโตไปไม่โกง ระดับปฐมวัย ประกอบด้วย ๕ สาระ

๑. ความซื่อสัตย์สุจริต

คือ การยึดมั่นในความสัตย์จริงและสิ่งที่ถูกต้องดีงาม รู้จักแยกแยะถูกผิด ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- พูดความจริง
- ไม่ลักขโมย
- ทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือ ทำตามสัญญา
- กล้าเปิดเผยความจริง
- รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตัว ส่วนรวม

๒. การมีจิตสาธารณะ

คือ การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตนเองในการกระทำใด ๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียหายต่อส่วนรวมและพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ร่วมดูแลสังคม

- รับผิดชอบส่วนรวม
- เสียสละเพื่อส่วนรวม
- เอื้อเฟื้อ เมตตา มีน้ำใจ
- ไม่เห็นแก่ตัว

๓. ความเป็นธรรมทางสังคม

คือ การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันอย่างมีเหตุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อเพศ เชื้อชาติ ชนชั้น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- นึกถึงใจเขาใจเรา
- ไม่เอาเปรียบผู้อื่น
- รับฟังผู้อื่น
- เคารพและให้เกียรติผู้อื่น
- กตัญญูอย่างมีเหตุผล
- คำนึงถึงความยุติธรรมโดยตลอด

๔. การกระทำอย่างรับผิดชอบ

คือ การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์ กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไข

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด
- มีระเบียบวินัย
- เคารพกฎ กติกา
- รับผิดชอบในสิ่งที่ทำ กล้ายอมรับผิดและรับการลงโทษ
- รู้จักสำนึกและขอโทษ แก้ไขในสิ่งผิด
- กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง

๕. เป็นอยู่อย่างพอเพียง

คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักพอประมาณ ซื่อตรง ไม่ละโมภโลภมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ และ ไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- รู้จักความพอเพียง ความพอดี
- มีความอดทน อดกลั้น
- รู้จักบังคับตัวเอง
- ไม่กลัวความยากลำบาก
- ไม่ทำอะไรแบบสุดขั้วหรือสุดโต่ง
- มีสติและเหตุผล

2.11 การป้องกันการจมน้ำในเด็กเล็ก (อย่าใกล้ อย่าเก็บ อย่าก้ม)

ในแต่ละปีมีเด็กไทยอายุต่ำกว่า 5 ปี จมน้ำตายมากกว่า 400 คน ถังน้ำ กะละมัง ตุ่มน้ำ อ่างน้ำ บ่อเลี้ยงปลา เป็นแหล่งน้ำเสี่ยงของเด็กเล็ก เด็กปลอดภัยใส่ใจกำหนดพื้นที่เล่น สอนเด็กให้รู้และเน้นไว้ “อย่าใกล้ อย่าเก็บ อย่าก้ม”

การป้องกัน

- อย่าใกล้ เมื่อเจอแหล่งน้ำ อย่างเข้าไปใกล้ เพราะอาจลื่นพลัดตกลงไปในน้ำ
- อย่าเก็บ เมื่อเห็นสิ่งของตกลงไปในน้ำอย่าเก็บเอง ต้องให้ผู้ใหญ่ช่วยเก็บให้
- อย่าก้ม อย่าก้มหรือชะโงกลงไปใ้ในโอ่งน้ำ ตุ่มน้ำ ถังน้ำ เพราะอาจจะหัวทิ่มลงไปใ้ในภาชนะ

ข้อแนะนำสำหรับผู้ปกครอง/ผู้ดูแลเด็ก

- ผู้ปกครองดูแลอย่างใกล้ชิด ไม่ปล่อยให้เด็กคลาดสายตาแม้เพียงชั่วขณะ เช่น ขณะทำงานบ้าน คุณโทรศัพท์ เปิด-ปิดประตูบ้าน
- จัดการแหล่งน้ำที่เด็กสามารถเข้าถึงได้ เช่น การเทน้ำทิ้งหลังจากใช้งาน ปิดฝาทุ่ม/ถังน้ำ ที่บรรจุน้ำไว้ ล้อมรั้วบ่อน้ำ สร้างประตูกั้น
- กำหนดพื้นที่เล่นให้เด็ก และใช้คอกกั้นเพื่อไม่ให้เด็กออกไปในจุดอันตรายต่างๆ (ข้อมูลจาก สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค)

2.12 ค่านิยมหลัก 12 ประการ

การสร้างค่านิยมหลักของคนไทย ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง โดยต้องสร้างคนในชาติ ให้มีค่านิยมไทย 12 ประการ ดังนี้

1. ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

นิยาม การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความสำนึกและภาคภูมิใจ
ความเป็นไทยปฏิบัติตามหลักศาสนา ที่ตนนับถือ และจงรักภักดีต่อ
สถาบันพระมหากษัตริย์

2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
นิยาม การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง
ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ละความเห็นแก่ตัว
รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือสังคมและบุคคลที่ควรให้ รู้จักควบคุมตัวเองเมื่อ
ประสบ กับความยากลำบากและสิ่งทีก่อให้เกิดความเสียหาย

3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
นิยาม การประพฤติที่แสดงถึงการรู้จักบุญคุณ ปฏิบัติตามคำ
สั่งสอน แสดงความรัก ความเคารพ ความเอาใจใส่
รักษาชื่อเสียง และตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู
อาจารย์

4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
นิยาม การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความตั้งใจเพียร
พยายามในการศึกษา เล่าเรียน แสวงหาความรู้ทั้งทาง
ตรงและทางอ้อม

5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
นิยาม การปฏิบัติตนที่แสดงถึงการเห็นคุณค่า ความสำคัญ
ภาคภูมิใจ อนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีไทยอันดีงาม

6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
นิยาม การประพฤติปฏิบัติตน โดยยึดมั่นในคำสัญญา มี
จิตใจโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ช่วยได้ ทั้งกำลังทรัพย์ กำลัง
กาย และกำลังสติปัญญา

**7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรง
เป็นประมุขที่ถูกต้อง**

นิยาม การแสดงถึงการมีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติตน
ตามหน้าที่และสิทธิของตนเองเคารพสิทธิของผู้อื่นภายใต้การปกครอง
ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่

นิยาม การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายไทย มีความเคารพและนอบน้อมต่อผู้ใหญ่

9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

นิยาม การประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำอย่างรอบคอบ ถูกต้องเหมาะสม และน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นิยาม การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้มีคุณธรรม และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลสมีความละเอียดรอบคอบตามหลักของศาสนา

นิยาม การปฏิบัติตนให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัย และมีจิตใจที่เข้มแข็ง

มีความละเอียดรอบคอบ ไม่กระทำความชั่วใด ๆ ยึดมั่นในการทำความดีของศาสนา

12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

นิยาม การปฏิบัติตนและให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และประเทศชาติ ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม

(ข้อมูลจาก <https://sites.google.com/site/web61ggg/khwam-hmay-kha-niym-12-prakar>)

2.13 บิดาแห่งฝนหลวง

วันพระบิดาแห่งฝนหลวง ตรงกับวันที่ 14 พฤศจิกายน ของทุกปี เป็นวันพระบิดาแห่งฝนหลวง

ซึ่งเรามีประวัติวันพระบิดาแห่งฝนหลวง พร้อมโครงการฝนหลวงมาฝาก หลังจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ได้มี เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2498 นับตั้งแต่นั้น พระองค์ทรงทุ่มเทพระวรกายในการคิดค้น วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการทำฝนหลวงจนประสบความสำเร็จ และช่วยให้ประเทศชาติรอดพ้นวิกฤตภัยแล้งมาได้จนถึงปัจจุบัน ดังนั้น เพื่อแสดงความรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อปวงชนชาวไทย คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 โดยกำหนดให้วันที่ 14

พฤศจิกายน ของทุกปี เป็นวันพระบิดาแห่งฝนหลวง เพื่อให้ประชาชนทั้งในปัจจุบัน และอนุชนรุ่นหลัง ได้มีโอกาสแสดงความจงรักภักดี ชื่นชมในพระบารมี และร่วมกันถวายสดุดีเฉลิมพระเกียรติในทุกปี

ประวัติโครงการฝนหลวง

โครงการพระราชดำริฝนหลวง เป็นโครงการที่ก่อกำเนิดจากพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงห่วงใยในความทุกข์ยากของพสกนิกรในท้องถื่นทุรกันดาร ซึ่งต้องประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ เพื่ออุปโภคบริโภค และใช้ในการเกษตรกรรม อันเนื่องมาจากภาวะแห้งแล้ง ที่มีสาเหตุจากความผันแปร และคลาดเคลื่อนของฤดูกาลตามธรรมชาติ กล่าวคือ ฤดูฝนเริ่มต้นล่าช้าเกินไป หรือหมดเร็วกว่าปกติ หรือฝนทิ้งช่วงยาวในช่วงฤดูฝน

จากพระราชกรณียกิจในการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมพสกนิกรในทุกภูมิภาคอย่างต่อเนื่องนับแต่เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติตราบเท่าทุกวันนี้ ทำให้ทรงพบเห็นว่าภาวะแห้งแล้งได้มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นตามลำดับ เพราะการตัดไม้ทำลายป่า เป็นสาเหตุให้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรในทุกภาคของประเทศ ส่งผลถึงความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวมของชาติ คิดเป็นมูลค่ามหาศาลในแต่ละปี

ทั้งนี้ ระหว่างทางที่เคยเสด็จพระราชดำเนิน ทั้งภาคพื้นดิน และทางอากาศยาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงสังเกตเห็นว่า มีเมฆปริมาณมากปกคลุมท้องฟ้า แต่ไม่สามารถก่อรวมตัวกันจนเกิดเป็นฝนได้ เป็นเหตุให้เกิดภาวะฝนทิ้งช่วงระยะยาวทั้ง ๆ ที่เป็นช่วงฤดูฝน ทรงคิดคำนึงว่า น่าจะมีมาตรการทางวิทยาศาสตร์ที่จะช่วยให้เมฆเหล่านั้นก่อรวมตัวกันจนเกิดเป็นฝนได้ ทรงเชื่อมั่นว่า ด้วยลักษณะของกาลอากาศ ภูมิอากาศ และภูมิประเทศของประเทศไทยซึ่งตั้งอยู่ในภูมิภาคเขตร้อน และอยู่ในอิทธิพลของฤดูมรสุมของทวีปเอเชีย โดยเฉพาะฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งเป็นฤดูฝน และเป็นฤดูเพาะปลูกประจำปี ของประเทศไทย จะสามารถดัดแปรสภาพอากาศให้เกิดเป็นฝนตกได้

ดังนั้น ตั้งแต่ พ.ศ. 2498 เป็นต้นมา พระองค์ทรงศึกษาค้นคว้า และวิจัยทางเอกสาร ทั้งด้านวิชาการอุตุนิยมวิทยา และการดัดแปรสภาพ

อากาศ จนทรงมันพระราชหฤทัย ก่อนพระราชทานแนวคิดนี้แก่ม.ร.ว.เทพฤทธิ์ เทวกุล ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยประดิษฐ์ทางด้านเกษตรวิศวกรรม ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในขณะนั้น และในปีถัดมา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้หาเส้นทางที่จะทำให้เกิดการทดลองปฏิบัติการบนท้องฟ้า

กระทั่งในปี พ.ศ. 2512 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดตั้งหน่วยบินปราบศัตรูพืชกรมการข้าว เพื่อให้การสนับสนุนในการสนองพระราชประสงค์ โดยในปีเดียวกันนั้นเอง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ทำการทดลองปฏิบัติการจริงในท้องฟ้าเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 1-2 กรกฎาคม พ.ศ. 2512 โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่งตั้งให้ ม.ร.ว.เทพฤทธิ์ เทวกุล เป็นผู้อำนวยการโครงการและหัวหน้าคณะปฏิบัติการทดลองคนแรก และเลือกพื้นที่วนอุทยานเขาใหญ่เป็นพื้นที่ทดลองแห่งแรก

ต่อมา ได้มีปฏิบัติการโดยทดลองหยอดก้อนน้ำแข็งแห้ง ขนาดไม่เกิน 1 ลูกบาศก์นิ้ว เข้าไปในยอดเมฆสูงไม่เกิน 10,000 ฟุต ที่ลอยกระจัดกระจายอยู่เหนือพื้นที่ทดลองในขณะนั้น ทำให้กลุ่มเมฆทดลองเหล่านั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด จนเกิดการกลั่นรวมตัวกันหนาแน่น และก่อยอดสูงขึ้นเป็นเมฆฝนขนาดใหญ่ในเวลาอันรวดเร็ว และจากการติดตามผลโดยการสำรวจทางภาคพื้นดิน ก็ได้รับรายงานยืนยันจากราษฎรว่า เกิดฝนตกลงสู่พื้นที่บริเวณวนอุทยานเขาใหญ่ในที่สุด การทดลองดังกล่าวจึงเป็นนิมิตหมายที่ดี ที่บ่งชี้ให้เห็นว่า การบังคับเมฆให้เกิดฝนเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ และความสำเร็จดังกล่าวยังส่งผลให้มีการพัฒนา ปรับปรุง และต่อยอดโครงการฝนหลวงมาจนถึงปัจจุบัน

วิธีการทำฝนหลวง

การทำฝนหลวง เป็นกรรมวิธีการเหนี่ยวนำน้ำจากฟ้า ซึ่งต้องใช้เครื่องบินที่มีอัตราการบรรทุกมาก ๆ บรรจุสารเคมีขึ้นไปโปรยในท้องฟ้า โดยดูจากความชื้นของจำนวนเมฆ และสภาพของทิศทางลมประกอบกัน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดฝน คือ ความร้อนชื้นปะทะความเย็น และมีแกนกลั่นตัวที่มีประสิทธิภาพในปริมาณที่เหมาะสม นั่นคือ เมื่อมวลอากาศร้อนชื้นที่ระดับพื้นผิวขึ้นสู่อากาศเบื้องบน อุณหภูมิของมวลอากาศจะลดต่ำลงจนถึงความสูงที่ระดับหนึ่ง อุณหภูมิที่ลดต่ำลงนั้นมากพอจะทำให้ไอน้ำในมวลอากาศอิ่มตัว จนเกิดกระบวนการกลั่นตัวของไอน้ำขึ้นบน

แกนกลั่นตัวจนกลายเป็นฝนตกลงมา ฉะนั้น สารเคมีดังกล่าวจึงประกอบ ด้วยสูตรร้อน เพื่อใช้กระตุ้น กลไกการหมุนเวียนของบรรยากาศสูตรเย็น ใช้เพื่อกระตุ้นกลไกการรวมตัวของละอองเมฆให้โตขึ้นเป็นเม็ดฝน และ สูตรที่ใช้เป็นแกนดูดซับความชื้น เพื่อกระตุ้นกลไกระบบการกลั่นตัวให้มี ประสิทธิภาพที่สูงขึ้น มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง : ก่อทวน

การก่อทวน เป็นขั้นตอนที่เมฆธรรมชาติเริ่มก่อตัวทางแนวตั้ง การปฏิบัติการฝนหลวงในขั้นตอนนี้ จะมุ่งใช้สารเคมีไปกระตุ้นให้ มวลอากาศเกิดการลอยตัวขึ้นสู่เบื้องบน เพื่อให้เกิดกระบวนการชักนำไอน้ำ หรือความชื้นเข้าสู่ระบบการเกิดเมฆ ระยะเวลาที่จะปฏิบัติการในขั้นตอนนี้ ไม่ควรเกิน 10.00 น. ของแต่ละวัน โดยการใช้สารเคมีที่สามารถดูดซับไอน้ำจากมวลอากาศได้ แม้จะมีเปอร์เซ็นต์ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำ เพื่อกระตุ้นกลไกของกระบวนการกลั่นตัวไอน้ำในมวลอากาศ ทางด้านเหนือลมของพื้นที่เป้าหมาย เมื่อเมฆเริ่มเกิดมีการก่อตัวและเจริญเติบโตในแนวตั้ง จึงใช้สารเคมีที่ให้ปฏิกิริยาคายความร้อน โปรยเป็นวงกลม หรือเป็นแนวถัดมาทางใต้ลมเป็นระยะทางสั้น ๆ เข้าสู่ก้อนเมฆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดกลุ่มแกนร่วมในบริเวณปฏิบัติการสำหรับใช้เป็นศูนย์กลางที่จะสร้างกลุ่มเมฆฝนในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่สอง : เลี้ยงให้อ้วน

การเลี้ยงให้อ้วน เป็นขั้นตอนที่เมฆกำลังก่อตัวเจริญเติบโต ซึ่งเป็นระยะที่สำคัญมากในการปฏิบัติการฝนหลวง เพราะจะต้องไปเพิ่มพลังงานให้กับมวลอากาศของก้อนเมฆให้ยาวนานออกไป โดยต้องใช้เทคโนโลยีและประสบการณ์ หรือศิลปะแห่งการทำฝนควบคู่ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อตัดสินใจโปรยสารเคมีฝนหลวงชนิดใด ณ ที่ใดของกลุ่มก้อนเมฆ และในอัตราใดจึงเหมาะสม เพราะต้องให้กระบวนการเกิดละอองเมฆสมดุล กับการลอยตัวของเมฆ มิฉะนั้นจะทำให้เมฆสลาย

ขั้นตอนที่สาม : โจมตี

การโจมตี ถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกรรมวิธีปฏิบัติการฝนหลวง โดยเมฆ หรือกลุ่มเมฆฝน ต้องมีความหนาแน่นมากพอที่จะสามารถตกเป็นฝนได้ ภายในกลุ่มเมฆจะมีเม็ดน้ำขนาดใหญ่มากมาย

หากเครื่องบินบินเข้าไปในกลุ่มเมฆฝนนี้ จะมีเม็ดน้ำเกาะตามปีก และ กระจันหน้าของเครื่องบิน ซึ่งจะต้องปฏิบัติการเพื่อลดความรุนแรงในการ ลอยตัวของก้อนเมฆ หรือทำให้อายุการลอยตัวนั้นหมดไป สำหรับการ ปฏิบัติการในขั้นตอนนี้ จะต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายของการทำฝนหลวง ซึ่งมีอยู่ 2 ประเด็น คือ เพื่อเพิ่มปริมาณฝนตก และเพื่อให้เกิดการกระจาย การตกของฝน

ด้วยความสำคัญ และปริมาณความต้องการให้มีปฏิบัติการฝน หลวงช่วยเหลือทวีจำนวนมากขึ้น ฉะนั้นเพื่อให้งานปฏิบัติการฝนหลวง สามารถปฏิบัติการช่วยเหลือเกษตรกรได้กว้างขวาง และได้ผลดียิ่งขึ้น รัฐบาลจึงได้ตราพระราชกฤษฎีกาก่อตั้ง สำนักงานปฏิบัติการฝนหลวง ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2518 เพื่อเป็นหน่วยงานรองรับโครงการพระราชดำริฝน หลวงต่อไป กระทั่ง มีการปรับปรุง และพัฒนาปฏิบัติการฝนหลวง มาจนถึงปัจจุบัน

การดำเนินงาน

เนื่องจากการทำฝนเป็นเทคโนโลยีที่ยังใหม่ต่อการรับรู้ของ บุคคลทั่วไป และในประเทศไทยยังไม่มีนักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ ในระยะแรกเริ่มของโครงการ ดังนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดช รัชกาลที่ 9 จึงทรงเป็นกำลังสำคัญ และทรงร่วมในการพัฒนา กิจกรรมนี้ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทรงวางแผนการทดลองปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลปฏิบัติการทุกครั้งอย่างใกล้ชิดและรวดเร็ว ชนิดวันต่อวัน

นอกจากนั้นยังทรงปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างในการประสานงาน ขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อ สนับสนุนกิจกรรม อาทิ กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน การไฟฟ้าฝ่าย ผลิตแห่งประเทศไทย กองบินตำรวจ กองการสื่อสารกรมตำรวจ และ กองทัพอากาศ ในรูปของศูนย์อำนวยการฝนหลวงพิเศษ สวนจิตรลดา และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในรูปของคณะกรรมการดำเนินการทำ ฝนหลวง ซึ่งการที่พระองค์ติดตามโครงการดังกล่าวอย่างใกล้ชิดมา ตลอด และได้ให้แนวทางในการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงทำให้ โครงการฝนหลวง พัฒนาก้าวหน้าอย่างรวดเร็วเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของโครงการฝนหลวง

จากความเป็นมาของโครงการฝนหลวงนั้นจะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์หลักของโครงการดังกล่าวเกิดขึ้นเพื่อบรรเทาความทุกข์ยากของประชาชนในประเทศ โดยเฉพาะการที่ท้องถื่นหลายแห่งที่ประสบปัญหาพื้นดินแห้งแล้ง หรือการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร นอกจากนี้ภาวะความต้องการใช้น้ำของประเทศ ที่นับวันจะทวีปริมาณความต้องการสูงขึ้น เพราะการขยายตัวเจริญเติบโตทางด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม นั้นเอง

ประโยชน์ของโครงการฝนหลวง

สืบเนื่องจากเดิมที โครงการฝนหลวง มีขึ้นเพื่อรับภาระหน้าที่ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน ดังนั้น นอกจากการบรรเทาปัญหาภัยแล้งแล้ว เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับการร้องขอเพื่อให้ขยายการบรรเทาความเดือดร้อนที่สืบเนื่องมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรม และภาวะสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษ การทำฝนหลวง จึงมีประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ที่น่าสนใจ โดยเฉพาะการมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ดังนี้

ด้านการเกษตร : มีการร้องขอฝนหลวงเพื่อแก้ไขปัญหาดขาดแคลนน้ำในช่วงที่เกิดภาวะฝนแล้ง หรือฝนทิ้งช่วงยาวนาน ซึ่งมีผลกระทบต่อแหล่งผลิตทางการเกษตรที่กำลังให้ผลผลิตในพื้นที่ต่าง ๆ

ด้านการอุปโภค บริโภค : การทำฝนหลวงได้ช่วยตอบสนองภาวะความต้องการน้ำกิน น้ำใช้ ที่ทวีความรุนแรงมากในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ เนื่องจากคุณสมบัติของดินในภูมิภาคนี้เป็นดินร่วนปนทรายไม่สามารถอุ้มซับน้ำได้ จึงไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ดีเท่าที่ควร

ด้านการแก้ไขปัญหาคูณภาพน้ำ : เนื่องจากใต้พื้นดินของภาคอีสานมีแหล่งหินเกลือเป็นจำนวนมากและครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง หากยามใดอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กและขนาดกลางเกิดมีปริมาณน้ำเหลือน้อย ย่อมส่งผลให้เกิดน้ำกร่อยหรือเค็มได้ ดังนั้น การทำฝนหลวงมีความจำเป็นมากในการช่วยบรรเทาปัญหาดังกล่าว

ด้านการเสริมสร้างเส้นทางคมนาคมทางน้ำ : เมื่อปริมาณน้ำในแม่น้ำลดต่ำลง จนไม่สามารถสัญจรไปมาทางเรือได้ จึงต้องมีการทำฝนหลวงเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำให้กับบริเวณดังกล่าว เพราะการขนส่งสินค้าทาง

น้ำเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าทางอื่น และการจราจรทางน้ำยังเป็นอีกช่องทางหนึ่ง สำหรับผู้ที่ต้องการหลีกเลี่ยงปัญหาการจราจรทางบก ที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงมาก

ด้านการป้องกันและบำบัดภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อม : หากน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาลดน้อยลงเมื่อใด น้ำเค็มจากทะเลอ่าวไทยก็จะไหลหนุนเนื่องเข้าไปแทนที่ทำให้เกิดน้ำกร่อย และสร้างความเสียหายแก่เกษตรกรเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการทำฝนหลวง จึงช่วยบรรเทาภาวะดังกล่าว อีกทั้งการทำฝนหลวงยังช่วยในเรื่องของสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษอันเกิดจากการระบายน้ำเสียทิ้งลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา โดยปริมาณน้ำจากฝนหลวงจะช่วยผลักดันสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษให้ออกสู่ท้องทะเล ทำให้ภาวะมลพิษจากน้ำเสียเจือจางลง

ด้านการเพิ่มปริมาณน้ำในเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า : เนื่องจากบ้านเมืองเราเริ่มประสบปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้ามากขึ้น เนื่องจากมีความต้องการใช้ไฟฟ้าในปริมาณที่สูงมาก ดังนั้นเมื่อเกิดภาวะวิกฤต โดยระดับน้ำเหนือเขื่อนมีระดับต่ำมากจนไม่เพียงพอต่อการใช้พลังงานน้ำในการผลิตกระแสไฟฟ้า การทำฝนหลวงจึงมีความสำคัญในด้านดังกล่าวด้วยเช่นกัน เป็นต้น

ทั้งนี้ จากประโยชน์นานัปการของโครงการฝนหลวง อันเกิดจากพระปรีชาสามารถ และสายพระเนตรอันยาวไกลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงคำนึงถึงประโยชน์ทุกชั้นสุขของราษฎรชาวไทยเสมอมา นั้น การขนานนามพระองค์ว่า พระบิดาแห่งฝนหลวง จึงเป็นการแสดงความรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่ ที่จะคงอยู่ในใจของปวงชนชาวไทยตลอดไปตราบนานเท่านาน (ข้อมูลจาก <https://highlight.kapook.com/view/78415>)

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๑-๓ ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย เวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีเวลาเรียน

ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วันต่อ ๑ ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมงโดยสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย

กำหนดเวลาเรียน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยก ลังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วยก จัดการศึกษา ให้กับเด็กปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุ 2-4 ปี) โดยแบ่งออกเป็น ๒ ภาคเรียน ใน ๑ ปีการศึกษา คือ

ภาคเรียนที่ ๑ เปิดเรียนระหว่าง วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม ถึง วันที่ 31 เดือน ตุลาคม

ภาคเรียนที่ ๒ เปิดเรียนระหว่าง วันที่ 1 เดือน พฤศจิกายน ถึง วันที่ 15 เดือน พฤษภาคม

ตารางกำหนดกิจกรรมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุ 2 - 4 ปี)

กิจกรรมประสบการณ์	
วงกลม)	๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
	๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมใน
	๓. กิจกรรมสร้างสรรค์
	๔. กิจกรรมเสรี
	๕. กิจกรรมกลางแจ้ง
	๖. เกมการศึกษา

โครงสร้างหน่วยประสบการณ์ (สำหรับเด็กอายุ 2 - 4 ปี)

- สัปดาห์ที่ ๑-๔ ก้าวใหม่ได้เรียนรู้
- ชื่อครูประจำชั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูพี่เลี้ยง
 - ของใช้ประจำตัวเด็ก
 - การปฏิบัติตนในการใช้ห้องน้ำห้องส้วม

- การเก็บของเข้าที่
 - การปฏิบัติตนในการรับประทานอาหาร
- สัปดาห์ที่ ๕ ชื่อของหนูก็มี**
- ชื่อเล่น / สัญลักษณ์ของเพื่อน
 - ชื่อสกุลของตนเอง / รหัสประจำตัวประชาชน
 - ชื่อสกุลของเพื่อน
 - คำนำหน้าชื่อ / เพศ / อายุ
 - รูปร่าง ลักษณะ หน้าตา
- สัปดาห์ที่ ๖ เป็นเด็กดีมีวินัย**
- ปฏิบัติตามกฎหมายของห้องเรียน
 - การเก็บอุปกรณ์และเครื่องใช้ในห้องเรียน
 - การใช้ภาษาสุภาพ (สวัสดี, ขอขอบคุณ, ขอโทษ, ไม่เป็นไร, ขอโทษ)
 - การช่วยเหลือตนเองในการรับประทานอาหาร
 - การปฏิบัติตนต่อบุคคลต่าง ๆ ในโรงเรียน
- สัปดาห์ที่ ๗ สุขสดใสในร่างกาย**
- หน้าทีและการดูแลรักษา ตา
 - หน้าทีและการดูแลรักษา หู
 - หน้าทีและการดูแลรักษา จมูก
 - หน้าทีและการดูแลรักษา ปาก
 - หน้าทีและการดูแลรักษา มือ, เท้า
- สัปดาห์ที่ ๘ แสนสบายกินดีมีสุข**
- อาหารดีมีประโยชน์
 - การทำความสะอาดมือ
 - สุขนิสัยในการขับถ่าย
 - การทำความสะอาดปาก / ฟัน
 - การทำความสะอาดร่างกาย
- สัปดาห์ที่ ๙ ทุก ๆ วัน ออกกำลังกาย**
- ชนิดของการออกกำลังกาย
 - การปฏิบัติตนในการออกกำลังกายและการพักผ่อน
 - การเล่นเครื่องเล่นสนาม
 - ประโยชน์ของการพักผ่อน
 - ประโยชน์ของการออกกำลังกาย
- สัปดาห์ที่ ๑๐ ความปลอดภัยมีมากมาย**

- ความปลอดภัยในการเล่น
- ความปลอดภัยบนท้องถนน
- ความปลอดภัยในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า
- ความปลอดภัยในการใช้ยา
- ความปลอดภัยในการใช้ของแหลมคม

สัปดาห์ที่ ๑๑ สัมผัสทั้ง ๕

- การมองเห็น
- การดมกลิ่น
- การได้ยิน
- การรับรู้
- การสัมผัส

สัปดาห์ที่ ๑๒ หนูจำหนูทำได้

- การล้างหน้า / แปรงฟัน
- การอาบน้ำ
- การแต่งตัว
- การรับประทานอาหาร
- การเก็บรักษาสิ่งของต่าง ๆ

สัปดาห์ที่ ๑๓ เปล่งประกายหนูน้อยน่ารัก

- มารยาทในการพูด
- การทำความเคารพผู้ใหญ่
- มารยาทในการรับของ
 - มารยาทในสังคม (การต้อนรับ / การรับโทรศัพท์ /

การเดินทางผู้ใหญ่ ฯลฯ)

- มารยาทในการแต่งกาย

สัปดาห์ที่ ๑๔ บ้านสุขสันต์

- ความหมายและประโยชน์ของบ้าน
- พื้นที่และบริเวณรอบบ้าน
- ประเภทและส่วนประกอบของบ้าน
- ห้องต่าง ๆ ภายในบ้าน
- การรักษาความสะอาด

สัปดาห์ที่ ๑๕ ครอบครัวहरรรษา

- ความสัมพันธ์ของครอบครัว
- หน้าที่ของบุคคลภายในครอบครัว
- การปฏิบัติตนต่อสมาชิกในครอบครัว

- การมีส่วนร่วมภายในครอบครัว
 - สิ่งที่สำคัญสำหรับครอบครัว
- สัปดาห์ที่ ๑๖ เพื่อนบ้านของหนู
- ความหมายของเพื่อนบ้าน
 - ไม่สร้างความเดือดร้อนให้เพื่อนบ้าน
 - การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 - การร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้าน
 - การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- สัปดาห์ที่ ๑๗ เรียนรู้จังหวัด (จังหวัดอุดรธานี)
- ชื่อลักษณะภูมิประเทศ – ภูมิอากาศจังหวัดของเรา
 - คำขวัญของจังหวัด(อุดรธานี)
 - อาชีพและอาหารพื้นเมืองของจังหวัด (อุดรธานี)
 - ศาสนาและประเพณีท้องถิ่น (อุดรธานี)
 - สถานที่สำคัญของจังหวัด (อุดรธานี)
- สัปดาห์ที่ ๑๘ ที่พักอุ่นใจ (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดชัยมงคล)
- ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก / ตราสัญลักษณ์
 - สถานที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - ห้องต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - สถานที่ต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - การดูแลรักษา
- สัปดาห์ที่ ๑๙ สายใยชุมชน
- สถานที่ใกล้เคียงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (วัดชัยมงคล)
 - ความสำคัญของสถานที่ / ความหมาย
 - การช่วยกันดูแลรักษา
 - การปฏิบัติต่อชุมชน
 - การมีส่วนร่วมในชุมชน
- สัปดาห์ที่ ๒๐ ชื่นชมอาชีพ
- ชื่ออาชีพต่าง ๆ เช่น ครู ตำรวจ ทหาร แพทย์ พยาบาล ฯลฯ
- หน้าที่และการแต่งกายของแต่ละอาชีพ
 - สถานที่ของการปฏิบัติงาน
 - อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ

- ความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพ
- สัปดาห์ที่ ๒๑ ชีวิตน่ารู้
 - ความหมายของสิ่งมีชีวิต/สิ่งไม่มีชีวิต
 - คุณลักษณะของสิ่งมีชีวิต/สิ่งไม่มีชีวิต (ความเหมือน / ความแตกต่าง)
 - ประโยชน์ของสิ่งมีชีวิต/สิ่งไม่มีชีวิต
 - โทษของสิ่งมีชีวิต/สิ่งไม่มีชีวิต
- สัปดาห์ที่ ๒๒ ฤดูกาลहरषา
 - ฤดูหนาว (ประโยชน์ / โทษ)
 - ฤดูร้อน (ประโยชน์ / โทษ)
 - ฤดูฝน (ประโยชน์ / โทษ)
 - การปฏิบัติตามฤดูกาล
 - ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ
- สัปดาห์ที่ ๒๓ วัน คิน ชินอรุา
 - ความหมายของกลางวัน - กลางคิน
 - ปรากฏการณ์เวลากลางคิน
 - ปรากฏการณ์เวลากลางวัน
 - การปฏิบัติตนในเวลากลางคิน
 - การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน
- สัปดาห์ที่ ๒๔ นานาสัตว์โลก
 - สัตว์บก
 - สัตว์น้ำ
 - สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ
 - สัตว์เลี้ยง
 - สัตว์ป่า
- สัปดาห์ที่ ๒๕ นกน้อยเรีงร่า
 - ลักษณะ, รูปร่าง
 - ที่อยู่อาศัย
 - อาหาร
 - การดูแล
 - ประโยชน์และโทษ
- สัปดาห์ที่ ๒๖ การสรูป – ทบทวน
 - การประเมินพัฒนาการ
- สัปดาห์ที่ ๒๗ ต้นไม้คินป่า

- ลักษณะ รูปร่าง สี
 - การปลูก
 - การขยายพันธุ์
 - การบำรุงรักษา
 - ประโยชน์และโทษ
- สัปดาห์ที่ ๒๘ ดอกไม้งามตา**
- ลักษณะ รูปร่าง สี
 - การขยายพันธุ์
 - การบำรุงรักษา
 - ประโยชน์ของดอกไม้
 - โทษของดอกไม้
- สัปดาห์ที่ ๒๙ สรรหาผีเสื้อ**
- รูปร่าง ลักษณะที่
 - ที่อยู่อาศัย
 - อาหาร
 - วงจรชีวิต
 - ประโยชน์และโทษ
- สัปดาห์ที่ ๓๐ ขยันทูน่าแจ่มดน้อย**
- รูปร่าง ลักษณะ
 - ที่อยู่อาศัย
 - อาหาร
 - วงจรชีวิต
 - ประโยชน์และโทษ
- สัปดาห์ที่ ๓๑ กล้วยไม้**
- ชนิดของกล้วยไม้
 - รูปร่างลักษณะ
 - รสชาติของกล้วยไม้
 - วิธีการทำกล้วยไม้ให้สะอาด
 - ประโยชน์และโทษ
- สัปดาห์ที่ ๓๒ เต็มใหญ่เพราะเมล็ดข้าว**
- ชนิด – ลักษณะ

- การปลูกข้าว
- การประกอบอาหารจากข้าว
- การเก็บรักษา
- ประโยชน์ของข้าว

สัปดาห์ที่ ๓๓ โลกเราน่าอยู่

- ความหมาย, ประเภท สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ
- สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
- การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ประโยชน์ของสิ่งแวดล้อม
- โทษของสิ่งแวดล้อม

สัปดาห์ที่ ๓๔ สีสดสวยใส

- สีที่นักเรียนรู้จัก (ชื่อของสี)
- สีจากพืช ดอกไม้ ผัก ผลไม้
- ประเภทของสี
- แม่สีและการผสมสี
- ประโยชน์และโทษของสี

สัปดาห์ที่ ๓๕ เดินทางทั่วไทย

- ความหมายของการคมนาคม
- ประเภทของยานพาหนะ
- การปฏิบัติตนในการใช้ยานพาหนะ
- ประโยชน์ของการคมนาคม
 - โทษของการใช้ยานพาหนะ (อุบัติเหตุ, รถติด,

มลพิษ, อากาศเสีย)

สัปดาห์ที่ ๓๖ โลกไร้พรมแดน

- ความหมายของการสื่อสาร
- ประเภทของการสื่อสาร (โทรศัพท์, TV ฯลฯ)
- วิธีการสื่อสาร
- มารยาทในการสื่อสาร
- ประโยชน์ของการสื่อสาร

สัปดาห์ที่ ๓๗ สิ่งของเครื่องใช้

- เครื่องมือ เครื่องใช้ห้องเรียน
- เครื่องมือ เครื่องใช้ในบ้าน
- เครื่องมือ เครื่องใช้การเกษตร
- เครื่องมือ เครื่องใช้ในการก่อสร้าง

- การเก็บรักษา / ประโยชน์ / โทษ
- ประโยชน์และโทษ

สัปดาห์ที่ ๓๘ หัวใจนักคิด

- รูปทรงเรขาคณิต
- การชั่ง การตวง การวัด
- เรียงลำดับ
- จำแนก, เปรียบเทียบ
- ค่าของเงิน
- การนับเวลา
- การนับเพิ่ม นับลด

สัปดาห์ที่ ๓๙ นักประดิษฐ์ตัวน้อย

- แสง
- เสียง
- แม่เหล็ก
- แวนชยาย
- การทดลอง

สัปดาห์ที่ ๔๐ วันสำคัญ

- วันมาฆบูชา
- วันวิสาขบูชา
- วันอาสาฬหบูชา
- วันเข้าพรรษา
- วันออกพรรษา

สัปดาห์ที่ ๔๑ ท้องถิ่นของเรา

- ประวัติความเป็นมาในท้องถิ่น
- ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น
- บุคคลสำคัญในท้องถิ่น
- สภาพปัญหาในชุมชน
- ภูมิปัญญา/สินค้า/OTOP ในท้องถิ่น

สัปดาห์ที่ ๔๒ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- กังหันชัยพัฒนา
- ปลานิลของพ่อ
- หญ้าแฝกของพ่อ
- ของเล่นของพ่อ(รถเข็น/เรือใบ)
- คุณทองแดง

สัปดาห์ที่ ๔๓ อาเซียนศึกษา

- คำทักทายอาเซียน
- บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน
- ประเทศสมาชิกอาเซียน
- สังคมและวัฒนธรรม
- อาเซียนที่รัก

สัปดาห์ที่ ๔๔ สะเต็มศึกษา

- จิตกรต้วน้อย
- หนูน้อยนักคิด
- หนูคิดประดิษฐ์ได้
- อากาศ
- หนูน้อยสร้างสรรค์

สัปดาห์ที่ ๔๕ โตไปไม่โกง

- ความซื่อสัตย์สุจริต
- การมีจิตสาธารณะ
- เป็นอยู่อย่างพอเพียง
- กระทำอย่างรับผิดชอบ
- ความเป็นธรรมทางสังคม

สัปดาห์ที่ ๔๖ การป้องกันการจมน้ำ (อย่าใกล้ อย่าเก็บ อย่าก้ม)

- อย่าใกล้
- อย่าเก็บ
- อย่าก้ม
- จัดการแหล่งน้ำ
- กำหนดพื้นที่เล่น

สัปดาห์ที่ ๔๗ ค่านิยมหลัก 12 ประการ

- มีความซื่อสัตย์ รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- กตัญญูต่อผู้มีพระคุณและใฝ่เรียนรู้
- การรักษาประเพณีอันดีงามและมีศีลธรรม
- ประชาธิปไตยและความมีระเบียบวินัย
- ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและยึดมั่นในความดีเห็นแก่ส่วนรวม

สัปดาห์ที่ ๔๘ บิดาแห่งฝนหลวง

- ความเป็นมาของฝนหลวง
- ประวัติโครงการฝนหลวง

- ประโยชน์ของฝนหลวง
- อุปกรณ์การทำฝนหลวง
- ฝนหลวงของพ่อ

สัปดาห์ที่ ๔๙ การสรุป-ทบทวน

-การประเมินพัฒนาการ

สาระการจัดประสบการณ์ (เพิ่มเติม) การศึกษาปฐมวัย (อายุ 2-4 ปี)

สัปดาห์ที่ ๑-๔	- การเตรียมความพร้อม
สัปดาห์ที่ ๕	- ฝึกความพร้อม แนะนำสถานที่คุณครูและเพื่อน ๆ
	- ท่องปากเปล่า 1 – 10
	- ท่องพยัญชนะ ก – ฮ เล่านิทาน
	- ท่องตัวอักษร A – Z
สัปดาห์ที่ ๖	- รู้พยัญชนะ ง, จ
	- รู้จักตัวอักษร A
	- คำตรงข้าม สูง – เตี้ย, ใหญ่ – เล็ก
สัปดาห์ที่ ๗	- รู้ค่าเลข 1 อารบิก
	- รู้จักพยัญชนะ ก, ค, ก
	- รู้จักอักษร B
	- คำตรงข้าม อ้วน – ผอม, สั้น – ยาว
สัปดาห์ที่ ๘	- รู้ค่าเลข ๑ ไทย, บน – ล่าง
	- รู้พยัญชนะ ว, ร, ธ
	- ฟังนิทานแล้วเรทวนเรื่องที่ฟัง
	- รู้จักตัวอักษร C
สัปดาห์ที่ ๙	- รู้จักค่าเลข 2 อารบิก, หน้า – หลัง
	- รู้จักพยัญชนะ บ, ป, ษ
	- ให้รู้จักเส้น

- สัปดาห์ที่ ๑๐

 - ท่องคำกลอนตามหน่วยการเรียนรู้
 - รู้จักตัวอักษร D
 - รู้จักค่าเลข ๒ ไทย, หนัก – เบา
 - รู้จักพยัญชนะ ผ, ฝ, ย
 - ฝึกเขียนเส้น
 - ฝึกพูดให้คนอื่นเข้าใจ (ดูแล้วอธิบายภาพ)
- สัปดาห์ที่ ๑๑

 - รู้จักตัวอักษร E
 - รู้ค่าเลข 3, รูปทรง
 - รู้จักพยัญชนะ พ, ฟ, ฬ
 - ให้รู้จักเส้น
 - รู้จักตัวอักษร F
- สัปดาห์ที่ ๑๒

 - รู้จักค่าเลข ๓, รูปทรง
 - ทบทวนพยัญชนะที่เรียนมาแล้ว
 - ฝึกเขียนเส้น
 - รู้จักตัวอักษร G
- สัปดาห์ที่ ๑๓

 - รู้จักค่าเลข 4, รูปทรง
 - รู้จักพยัญชนะ ด, ต, ฒ
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักตัวอักษร H
- สัปดาห์ที่ ๑๔

 - ค่าเลข ๔, จำนวนมาก – น้อย
 - รู้จักพยัญชนะ ค, ศ, ต
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักตัว I
- สัปดาห์ที่ ๑๕

 - รู้ค่าเลข 5, ไกล – ใกล้
 - ทบทวนพยัญชนะ ด, ต, ฒ, ค, ศ, ต
 - ทบทวนการเขียนเส้น
 - รู้จักตัวอักษร J
- สัปดาห์ที่ ๑๖

 - รู้จักค่าเลข ๕
 - การเรียงลำดับ 1 – 20
 - รู้จักพยัญชนะ (ค คน)
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักตัวอักษร K
- สัปดาห์ที่ ๑๗

 - ทบทวนตัวเลข 0 – 5
 - จำนวนเพิ่ม – ลด

- รู้จักพยัญชนะ ข, ช
- รู้จักเส้น
- รู้จักตัวอักษร L
- สัปดาห์ที่ ๑๘
 - ทบทวนตัวเลข ๐ – ๕
 - ความเหมือน – ความต่าง
 - ทบทวนพยัญชนะ ข,ช, ซ
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักตัวอักษร M
- สัปดาห์ที่ ๑๙
 - ทบทวนตัวเลข 0 – 5 , ๐ – ๕
 - การบอกสิ่งของ
 - ฝึกหาพยัญชนะที่รู้จักจากชื่อเพื่อน
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักตัวอักษร N
- สัปดาห์ที่ ๒๐
 - หนูช่างสงสัย
 - เรื่องที่เด็กสนใจ อยากรู้ - อยากเห็น
 - สรุป / ทบทวน
 - การประเมินพัฒนาการ
- สัปดาห์ที่ ๒๑ – ๒๔ - การเตรียมความพร้อม
- สัปดาห์ที่ ๒๕
 - นับปากเปล่า, รู้ค่าเลข 6
 - จำนวนเพิ่ม – ลด
 - ฝึกหาพยัญชนะที่รู้จักจากชื่อสัตว์
 - ฝึกเขียนเส้น
 - รู้จักตัวอักษร O
- สัปดาห์ที่ ๒๖
 - รู้ค่าเลข ๖
 - การเรียงลำดับสิ่งของ 3 ขนาด
 - ท่องกลอน ฝนตกพรา พร่า
 - รู้จักตัวอักษร P
- สัปดาห์ที่ ๒๗
 - รู้ค่าเลข 7
 - จำนวนเท่ากัน – ไม่เท่ากัน
 - ฝึกการหาพยัญชนะที่รู้จักจากชื่อผลไม้
 - ทบทวนการเขียนเส้น
 - รู้จักอักษร Q
- สัปดาห์ที่ ๒๘
 - รู้ค่าเลข ๗
 - การวัดสิ่งของ

- สัปดาห์ที่ ๒๙
- รู้จักพยัญชนะ ณ, ฌ
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักอักษรตัว R
 - รู้จักตัวเลข 8
 - การจับคู่จำนวนหนึ่งต่อหนึ่ง
 - รู้จักพยัญชนะ ท, ฑ, ท
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักตัวอักษร S
- สัปดาห์ที่ ๓๐
- รู้จักค่าเลข ๘
 - จำนวนมากน้อย
 - รู้จักพยัญชนะ ล, ฬ รู้จักพยัญชนะ
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักอักษรตัว T
- สัปดาห์ที่ ๓๑
- รู้ค่าเลข 9
 - การเพิ่ม – ลด
 - พยัญชนะ ม, ฆ
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักตัวอักษร U
- สัปดาห์ที่ ๓๒
- รู้ค่าเลข ๙
 - จำนวนเท่ากัน – ไม่เท่ากัน
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักอักษร V
- สัปดาห์ที่ ๓๓
- รู้ค่าเลข 0
 - การชั่งสิ่งของ
 - รู้จักพยัญชนะ อ, ฮ
 - รู้จักเส้น L
 - รู้จักตัวอักษร W
- สัปดาห์ที่ ๓๔
- รู้ค่าเลข ๑๐ / 10
 - การชั่งสิ่งของ
 - ทบทวนพยัญชนะ ก – ช
 - ฝึกเขียนเส้น L
 - รู้จักตัวอักษร X
- สัปดาห์ที่ ๓๕
- ทบทวนตัวเลข 6 – 10
 - รูปทรง

- ทบทวนพยัญชนะ ท – ม
- รู้จักเส้น
- รู้จักตัวอักษร Y
- สัปดาห์ที่ ๓๖ - ทบทวนตัวเลข 1 – 10
- รูปทรง
- ทบทวนพยัญชนะ ก – ฮ
- ให้รู้จักเส้นพื้นฐาน 13 เส้น
- ทบทวนตัวอักษร Z
- สัปดาห์ที่ ๓๗ - ทบทวนตัวเลข ๑ – ๑๐
- รูปทรง
- ทบทวนพยัญชนะ ก – ฮ
- ทบทวนตัวอักษร A – Z
- สัปดาห์ที่ ๓๘ – ๓๙ - ทบทวนตัวเลข 0 – 10
- ทบทวนพยัญชนะ ก – ฮ
- ทบทวนตัวอักษร A – Z
- สัปดาห์ที่ ๔๐ - สิ่งที่คุณต้องการเรียนรู้
- สัปดาห์ที่ 41 - วันสำคัญทางศาสนา
- วันสำคัญของชาติ
- วันสำคัญของท้องถิ่น
- วันสำคัญอื่นๆ
- สัปดาห์ที่ 42 - ความมีเหตุผล
- การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว
- พอมีพอกิน
- พอย่อยพอใช้
- พอยกพอใจ
- สัปดาห์ที่ 43 - บ้านเราและพื้นบ้านอาเซียน
- ประเทศสมาชิกอาเซียน
- สังคมและวัฒนธรรม
- อาเซียนที่รัก
- สัปดาห์ที่ 44 - วิทยาศาสตร์
- เทคโนโลยี
- วิศวกรรมศาสตร์
- คณิตศาสตร์
- สัปดาห์ที่ 45 - ความสัตย์สุจริต

- การมีจิตสาธารณะ
- ความเป็นธรรมทางสังคม
- เป็นอยู่อย่างพอเพียง
- การทำอย่างรับผิดชอบ
- สัปดาห์ที่ 46 - อย่าใกล้แหล่งน้ำ
- อย่าเก็บของที่ตกในน้ำ
- อย่าก้มหรือชะโงกลงไป ในน้ำ ตุ่มน้ำ และถังน้ำ
- การจัดการแหล่งน้ำ
- การกำหนดพื้นที่เล่น
- สัปดาห์ที่ 47 - ปฏิบัติค่านิยมหลัก 12 ประการ
- สัปดาห์ที่ 48 - ประวัติโครงการฝนหลวง
- อุปกรณ์ที่ใช้ทำฝนหลวง
- ประโยชน์ของฝนหลวง
- สัปดาห์ที่ 49 - สรุป / ทบทวน
- การประเมินพัฒนาการ

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 2 – ๖ ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการ ผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชาโดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

๑.๑ จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้หลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง

๑.๒ เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

๑.๓ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก

๑.๔ จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

๑.๕ ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒. แนวทางการจัดประสบการณ์

๒.๑ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๒.๒ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสบการณ์สัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหวสำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๒.๓ จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรมทักษะและสาระการเรียนรู้

๒.๔ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยครูหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๒.๕ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆกัน

๒.๖ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

๒.๗ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๒.๘ จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่ดีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

๒.๙ จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรอง และใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

๒.๑๐ จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อแหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

๓. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ ๓ – ๖ ปีบริบูรณ์ สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการ ทุกด้านการจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

๓.๑ หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๑. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวันแต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย ๓ - ๔ ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ ๘-๑๒ นาที

วัย ๔ - ๕ ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๒-๑๕ นาที

วัย ๕ - ๖ ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๕- ๒๐ นาที

๒. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที

๓. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ ๔๐-๖๐ นาที

๔. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรม ที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

๓.๒ ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงาน และสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว ความยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

๓.๒.๒ การพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมัดเล็ก กล้ามเนื้อมือ- นิ้วมือการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและระบบประสาทตาทำได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน และใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

๓.๒.๓ การพัฒนาการอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็ก มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือโดยจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๔ การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันมีนิสัยรักการทำงาน รับผิดชอบความพลอดภัยของตนเองและผู้อื่น โดยรวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความ

สะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎหมายกติกาข้อตกลงของร่วมนวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

๓.๒.๕ การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปรายและเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็กศึกษานอกสถานที่เล่นเกมการศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ และรายบุคคล

๓.๒.๖ การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

๓.๒.๗ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจ ที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว ดังนั้น การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็น ประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าจึงจำเป็น ต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและ

ความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑.ความสะอาด ความปลอดภัย

๒.ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น

๓.ความสะดวกในการทำกิจกรรม

๔.ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ

๕.ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อ และเครื่องเล่น

๖.บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่าง ๆ สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข ซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

๑. พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและผู้สอน

๑.๑ ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน

๑.๒ ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล

๑.๓ ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก

๑.๔ ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ

๑.๕ ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๒. พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

๓. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกลูกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติอยู่

ติดกับ มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอ ต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างเสรี มักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็ก ได้เล่นอย่างเสรีประมาณวันละ ๖๐ นาทีการจัดมุมเล่นต่างๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๓.๑ ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย ๓-๕ มุม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของห้อง

๓.๒ ควรได้มีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามความสนใจของเด็ก

๓.๓ ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมเล่น เช่น เด็กเรียนรู้เรื่องผีเสื้อ ผู้สอนอาจจัดให้มีการจำลองการเกิดผีเสื้อล่องไว้ให้เด็กดูในมุมธรรมชาติศึกษาหรือมุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

๓.๔ ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น

๓.๕ ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อยสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบ ๆ สถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จัดระวางรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณสถานศึกษาและบริเวณรอบนอกสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบๆ บริเวณสถานศึกษา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก บริเวณสนามเด็กเล่นต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร ดังนี้

สนามเด็กเล่น มีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หญ้า พื้นสำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทราย พร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ปลอดภัยอยู่เสมอ และหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

ที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ใต้ต้นไม้มีร่มเงา อาจใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครองบริเวณธรรมชาติ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ พืชผักสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษา มีไม่มากนักอาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง

สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติ และ/หรือ ๓ มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ให้ครบทุกด้านสื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก สื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และ สัญลักษณ์ทั้งนี้การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและ ความต้องการของเด็กที่หลากหลาย ตัวอย่างสื่อประกอบการจัดกิจกรรม มีดังนี้

กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม

๑. มุมบทบาทสมมติ อาจจัดเป็นมุมเล่นดังนี้

๑.๑ มุมบ้าน

❖ ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เตา กระทะ ครก กาน้ำ เขียง มีดพลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง ฯลฯ

❖ เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เปลเด็ก ตุ๊กตา

❖ เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง กระຈกขนาดเห็นเต็มตัว หวี ตลับแป้ง ฯลฯ

❖ เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ตำรวจ ชุดเสื้อผ้าผู้ใหญ่ชายและหญิง รองเท้า กระเป๋า ถูที่ไม่ใช้แล้ว ฯลฯ

❖ โทรศัพท์เตารีดจำลอง ที่รีดผ้าจำลอง

❖ ภาพถ่ายและรายการอาหาร

๑.๒ มุมหมอ

- เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์การรักษาผู้ป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุมหมอ ฯลฯ

❖ อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ

๑.๓ มุมร้านค้า

❖ กล่องและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆที่ใช้แล้ว

❖ อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตร จำลอง ฯลฯ

๒. มุมบล็อก

- ❖ ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปทรงต่างๆกัน จำนวน ตั้งแต่ ๕๐ ขึ้นขึ้นไป
- ❖ ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ
- ❖ ภาพถ่ายต่างๆ
 - ที่จัดเก็บไม้บล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตามรูปทรง ขนาด

๓. มุมหนังสือ

- ❖ หนังสือภาพนิทาน สมุดภาพ หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้น ๆ พร้อมภาพ
- ❖ ชั้นหรือที่วางหนังสือ
- ❖ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื่อ พรม หมอน ฯลฯ
- ❖ สมุดเขียนนิทานบล็อกกลับบ้าน
- ❖ อุปกรณ์สำหรับการเขียน
- ❖ อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเล่นเทป ดนตรีเทปนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง ฯลฯ

๔. มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา

- ❖ วัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่าง ๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ
- ❖ เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แวน ขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องชั่ง ฯลฯ

๕. มุมอาเซียน

- ❖ ธงของแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน
- ❖ คำกล่าวทักทายของแต่ละประเทศ
- ❖ ภาพการแต่งกายประจำชาติในกลุ่มประเทศอาเซียน

กิจกรรมสร้างสรรค์ ควรมีวัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้

๑. การวาดภาพและระบายสี

- สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
- พู่กันขนาดใหญ่ (ประมาณเบอร์ ๑๒)
- กระดาษ
- เลือคลুম หรือผ้ากันเปื้อน

๒. การเล่นกับสี

- ❖ การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ
- ❖ การหยดสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ พู่กัน สีน้ำ
- ❖ การพับสี มี กระดาษ สีน้ำ พู่กัน
- ❖ การเทสี มี กระดาษ สีน้ำ
- ❖ การเลเลงสี มี กระดาษ สีน้ำ แป้งเปียก

๓. การพิมพ์ภาพ

- ❖ แม่พิมพ์ต่าง ๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ใบไม้ ก้านกล้วย ฯลฯ
- ❖ แม่พิมพ์จากวัสดุอื่น ๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทรายาง ฯลฯ
- ❖ กระดาษ ผ้าเช็ดมือ สีโปสเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

๔. การปั้นเช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่าง ๆ ไม้ขนาดแป้ง ฯลฯ

๕. การพับ ฉีก ตัดปะ เช่น กระดาษ หรือวัสดุอื่น ๆ ที่จะใช้พับ ฉีก ตัดปะ กรรไกรขนาดเล็ก

ปลายมน กาวน้ำหรือแป้งเปียก ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๖. การประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น เศษวัสดุต่าง ๆ มีกล่องกระดาษ แกนกระดาษ เศษผ้า เศษไหม กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๗. การร้อยเช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย ฯลฯ

๘. การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว ฯลฯ

๙. การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ พลาสติกชิ้นเล็ก ๆ รูปทรงต่าง ๆ ผู้เล่นสามารถนำมาต่อเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการ

๑๐. การสร้างรูป เช่น จากกระดานปักหมุด จากแป้นตะปูที่ใช้หนั ยางหรือเชือก ผูกดึงให้เป็นรูปร่าง

ต่าง ๆ เกมการศึกษา ตัวอย่างสื่อประเภทเกมการศึกษามีดังนี้

๑. เกมจับคู่

- ❖ จับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน

- ❖ จับคู่ภาพเงา
- ❖ จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก
- ❖ จับคู่สิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน สิ่งที่ใช้คู่กัน
- ❖ จับคู่ภาพส่วนเต็มกับส่วนย่อย
- ❖ จับคู่ภาพกับโครงร่าง
- ❖ จับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
- ❖ จับคู่ภาพที่เป็นประเภทเดียวกัน
- ❖ จับคู่ภาพที่ซ่อนกัน
- ❖ จับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม
- ❖ จับคู่ภาพที่สมมาตรกัน
- ❖ จับคู่แบบอุปมาอุปไมย
- ❖ จับคู่แบบอนุกรม

๒. เกมภาพตัดต่อ

- ❖ ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ผลไม้ ผัก ฯลฯ

๓. เกมจัดหมวดหมู่

- ❖ ภาพสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาจัดเป็นพวก ๆ
- ❖ ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน
- ❖ ภาพจัดหมวดหมู่ตามรูปร่าง สี ขนาด รูปทรงเรขาคณิต

๔. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)

- ❖ โดมิโนภาพเหมือน
- ❖ โดมิโนภาพสัมพันธ์

๕. เกมเรียงลำดับ

- ❖ เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง
- ❖ เรียงลำดับขนาด

๖. เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลือตโต้)

๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)

๘. เกมพื้นฐานการบวก

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า ฯลฯ

๒. สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ

๓. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ

ฯลฯ

๔. สื่อเทคโนโลยี เช่น วิทย์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง
โทรศัพท์

กิจกรรมกลางแจ้ง ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. เครื่องเล่นสนาม เช่น เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย เครื่องเล่น
ประเภทล้อเลื่อน ฯลฯ

๒. ที่เล่นทราย มีทรายละเอียด เครื่องเล่นทราย เครื่องตวง ฯลฯ

๓. ที่เล่นน้ำ มีภาชนะใส่น้ำหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความ
สูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี เลือคลุมหรือผ้ากันเปื้อนพลาสติก อุปกรณ์เล่น
น้ำ เช่น ถ้วยตวง ขวดต่างๆ สายยาง กรวยกรอกน้ำ ตุ๊กตายาง ฯลฯ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ รำมะนา
กลอง ฯลฯ อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ริปปิ้น
แถบผ้า ห่วง

๒. หวาย ถูทราย ฯลฯ

การเลือกสื่อ มีวิธีการเลือกสื่อ ดังนี้

๑. เลือกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน

๒. เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก

๓. เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่หรือ
สถานภาพของสถานศึกษา

๔. มีวิธีการใช้ง่าย และนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม

๕. มีความถูกต้องตามเนื้อหาและทันสมัย

๖. มีคุณภาพดี เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ไม่ใช้สีสะท้อนแสง

๗. เลือกสื่อที่เด็กเข้าใจง่ายในเวลาสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน

๘. เลือกสื่อที่สามารถสัมผัสได้

๙. เลือกสื่อเพื่อใช้ฝึก และส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น และกล้า
แสดงความคิดเห็นด้วยความมั่นใจ

การจัดหาสื่อ สามารถจัดหาได้หลายวิธี คือ

๑. จัดหาโดยการขอยืมจากแหล่งต่างๆ เช่น ศูนย์สื่อของสถาน
ศึกษาของรัฐบาล หรือ สถานศึกษาเอกชน ฯลฯ

๒. จัดซื้อสื่อและเครื่องเล่นโดยวางแผนการจัดซื้อตามลำดับความ
จำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ทางสถานศึกษาสามารถ
จัดสรรให้และสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์

๓. ผลิตสื่อและเครื่องเล่นขึ้นใช้เองโดยใช้วัสดุที่ปลอดภัยและหา
ง่ายเป็นเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น กระดาษแข็งจากลัง

กระดาษ รูปภาพจากแผ่นป้ายโฆษณา รูปภาพจากหนังสือนิตยสารต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นตอนการดำเนินการผลิตสื่อสำหรับเด็ก มีดังนี้

๑. สำรวจความต้องการของการใช้สื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ สาระ การเรียนรู้และกิจกรรมที่จัด

๒. วางแผนการผลิต โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและรูปแบบของสื่อ ให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็กสื่อชิ้นนั้นจะต้องมีความ คงทนแข็งแรง ประณีตและสะดวกต่อการใช้

๓. ผลิตสื่อตามรูปแบบที่เตรียมไว้

๔. นำสื่อไปทดลองใช้หลาย ๆ ครั้งเพื่อหาข้อดี ข้อเสียจะได้ ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

๕. นำสื่อที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้จริง

การใช้สื่อ ดำเนินการดังนี้

๑.การเตรียมพร้อมก่อนใช้สื่อ มีขั้นตอน คือ

๑.๑ เตรียมตัวผู้สอน

- ❖ ผู้สอนจะต้องศึกษาจุดมุ่งหมายและวางแผนว่าจะจัด กิจกรรมอะไรบ้าง
- ❖ เตรียมจัดหาสื่อและศึกษาวิธีการใช้สื่อ
- ❖ จัดเตรียมสื่อและวัสดุอื่น ๆ ที่จะต้องใช้ร่วมกัน
- ❖ ทดลองใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง

๑.๒ เตรียมตัวเด็ก

- ❖ ศึกษาความรู้พื้นฐานเดิมของเด็กให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน
- ❖ สร้างความสนใจเด็ก โดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน
- ❖ ให้เด็กมีความรับผิดชอบ รู้จักใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่ทำลาย

เล่นแล้วเก็บให้ถูกที่

๑.๓ เตรียมสื่อให้พร้อมก่อนนำไปใช้

- ❖ จัดลำดับการใช้สื่อว่าจะใช้อะไรก่อนหรือหลัง เพื่อ ความสะดวกในการสอน
- ❖ ตรวจสอบและเตรียมเครื่องมือให้พร้อมที่จะใช้ได้ทันที
- ❖ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับสื่อ

๒.การนำเสนอสื่อ เพื่อให้บรรลุผลโดยเฉพาะใน กิจกรรมเสริม
ประสบการณ์ / กิจกรรมวงกลม / กิจกรรมกลุ่มย่อย ควรปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ สร้างความพร้อมและสร้างความสนใจให้เด็กก่อนจัด
กิจกรรมทุกครั้ง

๒.๒ ใช้สื่อตามลำดับขั้นของแผนการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้

๒.๓ ไม่ควรให้เด็กเห็นสื่อหลายๆชนิดพร้อมๆกัน เพราะจะ
ทำให้เด็กไม่สนใจ

กิจกรรมที่สอน

๒.๔ ผู้สอนควรยืนอยู่ด้านข้างหรือด้านหลังของสื่อที่ใช้
กับเด็ก ผู้สอนไม่ควรยืน หันหลังให้เด็ก จะต้องพูดคุยกับ
เด็กและสังเกตความสนใจของเด็ก พร้อมทั้งสำรวจข้อ
บกพร่อง ของสื่อที่ใช้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

๒.๕ เปิดโอกาสให้เด็กได้ร่วมใช้สื่อ

ข้อควรระวังในการใช้สื่อการเรียนการสอน การใช้สื่อในระดับปฐมวัย
ควรระวังในเรื่องต่อไปนี้

๑.วัสดุที่ใช้ ต้องไม่มีพิษ ไม่หัก และแตกง่าย มีพื้นผิวเรียบ ไม่
เป็นเสี้ยน

๒.ขนาด ไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไป เพราะยากต่อการหยิบยก
อาจจะตกลงมาเสียหาย แต่ก็เป็นอันตรายต่อเด็กหรือใช้
ไม่สะดวก เช่น กรรไกรขนาดใหญ่ โต๊ะ เก้าอี้ที่ใหญ่และสูงเกินไป และไม่ควร
มีขนาดเล็กเกินไป เด็กอาจจะนำไปอมหรือกลืนทำให้ติดคอหรือไหล
ลงท้องได้เช่น ลูกบิดเล็ก ลูกแก้วเล็ก ฯลฯ

๓. รูปทรง ไม่เป็นรูปทรงแหลม รูปทรงเหลี่ยม เป็นสัน

๔. น้ำหนัก ไม่ควรมีน้ำหนักมาก เพราะเด็กยกหรือหยิบไม่ไหว
อาจจะตกลงมาเป็นอันตราย ต่อตัวเด็ก

๕. สื่อหลักเสี่ยงสื่อที่เป็นอันตรายต่อตัวเด็ก เช่น สารเคมี วัตถุ
ไวไฟ ฯลฯ

๖. สื่อหลักเสี่ยงสื่อที่เป็นอันตรายต่อสายตา เช่น สีสะท้อนแสง
 ฯลฯ

การประเมินการใช้สื่อ

ควรพิจารณาจากองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ผู้สอน เด็ก และสื่อ
เพื่อจะได้ทราบว่าสื่อนั้นช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด จะได้นำมา
ปรับปรุงการผลิตและการใช้สื่อให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้วิธีสังเกต ดังนี้

๑. สื่อนั้นช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้เพียงใด

๒. เด็กชอบสื่อนั้นเพียงใด

๓. สื่อนั้นช่วยให้การสอนตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ ถูกต้องตาม
สาระการเรียนรู้และทันสมัยหรือไม่

๔. สื่อนั้นช่วยให้เด็กสนใจมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

การเก็บ รักษา และซ่อมแซมสื่อ

การจัดเก็บสื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กฝึกการสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม ส่งเสริมความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ ผู้สอนไม่ควรใช้การเก็บสื่อเป็นการลงโทษเด็ก โดยดำเนินการดังนี้

๑. เก็บสื่อให้เป็นระเบียบและเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะประเภทของสื่อ สื่อที่เหมือนกันจัดเก็บหรือจัดวางไว้ด้วยกัน

๒. วางสื่อในระดับสายตาของเด็ก เพื่อให้เด็กหยิบใช้ จัดเก็บได้ด้วยตนเอง

๓. ภาชนะที่จัดเก็บสื่อควรโปร่งใส เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในได้ง่ายและควรมีมือจับเพื่อให้สะดวกในการขนย้าย

๔. ฝึกให้เด็กรู้ความหมายของรูปภาพหรือสีที่เป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่ ประเภทสื่อ เพื่อให้เด็กจะได้เก็บเข้าที่ได้ถูกต้อง การใช้สัญลักษณ์ควรมีความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก สัญลักษณ์ควรใช้สื่อของจริง ภาพถ่ายหรือสำเนา ภาพวาด ภาพโครงสร้างหรือภาพประจุดหรือบัตรคำติดคู่กับสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

๕. ตรวจสอบสื่อหลังจากที่ใช้แล้วทุกครั้งว่ามีสภาพสมบูรณ์ จำนวนครบถ้วนหรือไม่

๖. ซ่อมแซมสื่อชำรุด และทำเต็มส่วนที่ขาดหายไปให้ครบชุด

การพัฒนาสื่อ

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูล สภาพปัญหาต่างๆของสื่อทุกประเภท ที่ใช้อยู่ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ

แนวทางการพัฒนาสื่อ ควรมีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

๑. ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยของเด็ก

๒. รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้างเช็ด หรือ ปิดฝุ่นให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย

๓. ถ้าเป็นสื่อที่ผู้สอนผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้ว ควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อนั้น โดยบอกชื่อสื่อ ประโยชน์และวิธีใช้สื่อ รวมทั้งจำนวนชิ้นส่วนของสื่อในชุดนั้นและเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุง พร้อมสื่อที่ผลิต

๔. พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้เอนกประสงค์ คือ เป็นได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการและเป็นของเล่นสนุกสนานเพลิดเพลิน

แหล่งการเรียนรู้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยก ได้แบ่งประเภทของแหล่งเรียนรู้ ได้ดังนี้

๑. แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ได้แก่ วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่จัดหามาเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจอย่างกระจ่างแก่เด็กโดยสอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่

- กำนันตำบลบ้านห้วยก
- เจ้าหน้าที่ใน อบต.
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- พระสงฆ์
- พ่อค้า – แม่ค้า
- เจ้าหน้าที่ตำรวจ
- ผู้ปกครอง
- ช่างตัดผม / ช่างเสริมสวย
- ครู
- ภารโรง
- ฯลฯ

๒. แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ได้แก่ แหล่งข้อมูลหรือแหล่งวิทยาการต่างๆ ที่อยู่ในชุมชนมีความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีช่วยให้เด็กสามารถเชื่อมโยงโลกภายในและโลกภายนอก (inner world & outer world) ได้ และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของเด็กปฐมวัย ได้แก่

- ห้องสมุดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยก
- ห้องวิทยาศาสตร์ปฐมวัย
- ห้องสื่อการจัดประสบการณ์ของศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ
- วัดอุทรการาม

- วัดเทพโนนตาล
- วัดอัมพวัน
- สถานีอนามัย รพ.สต.บ้านห้วยก
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วยก
- ศูนย์การศึกษาตามอัธยาศัย
- ร้านค้าในหมู่บ้าน
- ร้านตัดผมชาย-หญิง
- ตลาดสด
- ตลาดผักสีเขียว

๓. สถานที่สำคัญต่างๆ ได้แก่ แหล่งความรู้สำคัญต่างๆ ที่เด็กให้ความสนใจ ได้แก่

- อนุสาวรีย์วีระชนเมืองโสเม
- ศาลเจ้าปู่โสเม

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๓ – ๖ ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อตนเอง และเป็น ส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณาปรับปรุงวางแผน การจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนา ตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
2. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
3. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
4. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายไม่ควรใช้แบบทดสอบ

5. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็กสำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ ๓ – ๖ ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา กับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

ประเภทของการประเมินพัฒนาการ

การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของเด็ก ประกอบด้วย ๑) วัตถุประสงค์ (Objective) ซึ่งตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช...หมายถึง จุดหมายซึ่งเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ ๒) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Leanning) ซึ่งเป็นกระบวนการได้มาของความรู้หรือทักษะผ่านการกระทำสิ่งต่างๆที่สำคัญตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดให้หรือที่เรียกว่า ประสบการณ์สำคัญ ในการช่วยอธิบายให้ครูเข้าใจถึงประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยต้องทำเพื่อเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว และช่วยแนะผู้สอน ในการสังเกต สนับสนุน และวางแผนการจัดกิจกรรมให้เด็กและ ๓) การประเมินผล(Evaluation) เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิดขึ้นบนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เรียกว่า สภาพที่พึงประสงค์ ที่ใช้เป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการประเมินพัฒนาการเด็ก เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพเด็กทั้งนี้ ประเภทของการประเมินพัฒนาการ อาจแบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

1) แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

การแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน แบ่งได้ ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑) การประเมินความก้าวหน้าของเด็ก (Formative Evaluation) หรือการประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment) หรือการประเมินเพื่อเรียน (Assessment for Learning) เป็นการประเมินระหว่างการจัดประสบการณ์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในระหว่างทำกิจกรรมประจำวัน/กิจวัตรประจำวันปกติอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูลแล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของเด็ก และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ของผู้สอน การประเมินพัฒนาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้สอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กันหากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก็ขาดประสิทธิภาพ เป็นการประเมินผลเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ควรส่งเสริม ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินพัฒนาการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล การใช้แฟ้มสะสมงานเพื่อให้ได้ข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด สิ่งที่สำคัญที่สุดในการประเมินความก้าวหน้าคือ การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กในลักษณะการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ทำให้การเรียนรู้ของเด็กเพิ่มพูนปรับเปลี่ยนความคิด ความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้เด็กสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้

๑.๒) การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) หรือ การประเมินเพื่อตัดสินผลพัฒนาการ (Summative Assessment) หรือการประเมินสรุปผลของการเรียนรู้ (Assessment of Learning) เป็นการประเมินสรุปพัฒนาการ เพื่อตัดสินพัฒนาการของเด็กว่ามีความพร้อมตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยหรือไม่ เพื่อเป็นการเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ดังนั้น ผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญกับการประเมินความก้าวหน้าของเด็กในระดับห้องเรียนมากกว่าการประเมินเพื่อตัดสินผลพัฒนาการของเด็กเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา

2) แบ่งตามระดับของการประเมิน

การแบ่งตามระดับของการประเมิน แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท

๒.๑) การประเมินพัฒนาการระดับชั้นเรียน เป็นการประเมินพัฒนาการที่อยู่ในกระบวนการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กและตัดสินผลพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากกิจกรรมหลัก/หน่วยการเรียนรู้(Unit) ที่ผู้สอนจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ผู้สอนประเมินผลพัฒนาการตามสภาพที่พึงประสงค์และตัวบ่งชี้ที่กำหนดเป็นเป้าหมายในแต่ละแผน การจัดประสบการณ์ของหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ เช่น การสังเกต การสนทนา การสัมภาษณ์ การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้า แต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล การแสดงกิริยาอาการต่างๆของเด็กตลอดเวลาที่จัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อตรวจสอบและประเมินว่าเด็กบรรลุตามสภาพที่พึงประสงค์ละ

ตัวบ่งชี้ หรือมีแนวโน้มว่าจะบรรลุสภาพที่พึงประสงค์และตัวบ่งชี้เพียงใดแล้วแก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผู้สอนควรสรุปผลการประเมินพัฒนาการว่า เด็กมีผลอันเกิดจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมหรือสะสมผลการประเมินพัฒนาการในกิจกรรมประจำวัน/กิจวัตรประจำวัน/หน่วยการเรียนรู้ หรือผลตามรูปแบบการประเมินพัฒนาการที่สถานศึกษากำหนด เพื่อนำมาเป็นข้อมูลใช้ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และเป็นข้อมูลในการสรุปผลการประเมินพัฒนาในระดับสถานศึกษาต่อไปอีกด้วย

๒.๒) การประเมินพัฒนาการระดับสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบผลการประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลเป็นรายภาค/รายปี เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของเด็กในระดับปฐมวัยของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กตามเป้าหมายหรือไม่ เด็กมีสิ่งที่ต้องการได้รับการพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการประเมินพัฒนาการของเด็กในระดับสถานศึกษาไปเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โครงการหรือวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจน การจัดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาตามแผนการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพเด็กต่อผู้ปกครอง นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบ ตลอดจนเผยแพร่ต่อสาธารณชน ชุมชน หรือหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

อนึ่ง สำหรับการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือระดับประเทศนั้น หากเขตพื้นที่การศึกษาใดมีความพร้อม อาจมีการดำเนินงานในลักษณะของการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัย เข้ารับการประเมินก็ได้ ทั้งนี้ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยขอให้ถือปฏิบัติตามหลักการการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประเมินพัฒนาการ

การดำเนินงานประเมินพัฒนาการของสถานศึกษานั้น ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการและร่วมรับผิดชอบอย่างเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละขนาด ดังนี้

ผู้ปฏิบัติ	บทบาทหน้าที่ในการประเมินพัฒนาการ
ผู้สอน	๑. ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และแนวการปฏิบัติการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ๒. วิเคราะห์และวางแผนการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้/กิจกรรมประจำวัน/กิจวัตรประจำวัน ๓. จัดประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ ประเมินพัฒนาการ และบันทึกผลการประจำวัน/กิจวัตรประจำวัน ๔. รวบรวมผลการประเมินพัฒนาการ แปลผลและสรุปผลการประเมินเมื่อสิ้นภาคเรียนและสิ้นปีการศึกษา ๕. สรุปผลการประเมินพัฒนาการระดับชั้นเรียนลงในสมุดบันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้น ๖. จัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน ๗. เสนอผลการประเมินพัฒนาการต่อผู้บริหารสถานศึกษาลงนามอนุมัติ
ผู้บริหารสถานศึกษา	๑. กำหนดผู้รับผิดชอบงานประเมินพัฒนาการตามหลักสูตร และวางแผนทางปฏิบัติการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ๒. นิเทศ กำกับ ติดตามให้การดำเนินการประเมินพัฒนาการให้บรรลุเป้าหมาย ๓. นำผลการประเมินพัฒนาการไปจัดทำรายงานผลการดำเนินงานกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย
พ่อ แม่ ผู้ปกครอง	๑. ให้ความร่วมมือกับผู้สอนในการประเมินพฤติกรรมของเด็กที่สังเกตได้จากที่บ้านเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการแปลผลที่เที่ยงตรงของผู้สอน ๒. รับทราบผลการประเมินของเด็กและสะท้อนให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กในปกครองของตนเอง ๓. ร่วมกับผู้สอนในการจัดประสบการณ์หรือเป็นวิทยากรท้องถิ่น

คณะ กรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	๑. ให้ความเห็นชอบและประกาศใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยและแนวปฏิบัติในการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ๒. รับทราบผลการประเมินพัฒนาการของเด็กเพื่อการประกันคุณภาพภายใน
--	---

ผู้ปฏิบัติ	บทบาทหน้าที่ในการประเมินพัฒนาการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	๑. ส่งเสริมการจัดทำเอกสารหลักฐานว่าด้วยการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา ๒. ส่งเสริมให้ผู้สอนในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในแนวปฏิบัติการประเมินพัฒนาการตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ตลอดจนความเข้าใจในเทคนิควิธีการประเมินพัฒนาการในรูปแบบต่างๆ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ๓. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาเครื่องมือพัฒนาการตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและการจัดเก็บเอกสารหลักฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ ๔. ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการและการจัดทำเอกสารหลักฐาน ๕. จัดให้มีการประเมินพัฒนาการเด็กที่ดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดและให้ความร่วมมือในการประเมินพัฒนาการระดับประเทศ

แนวปฏิบัติการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมที่สอดแทรกอยู่ในการจัดประสบการณ์ทุกขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การประเมินพฤติกรรมของ

เด็กก่อนการจัดประสบการณ์ การประเมินพฤติกรรมเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรมและการประเมินพฤติกรรมเด็กเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติกิจกรรม ทั้งนี้ พฤติกรรมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กที่ได้รับการประเมินนั้น ต้องเป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่ผู้สอนวางแผนและออกแบบไว้ การประเมินพัฒนาการจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กบรรลุตามเป้าหมายเพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุง พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาเด็กต่อไป สถานศึกษาควรมีกระบวนการประเมินพัฒนาการและการจัดการอย่างเป็นระบบสรุปผลการประเมินพัฒนาการที่ตรงตามความรู้ ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมที่แท้จริงของเด็กสอดคล้องตามหลักการประเมินพัฒนาการ รวมทั้งสะท้อนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง แนวปฏิบัติการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา มีดังนี้

๑. หลักการสำคัญของการดำเนินการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

พุทธศักราช ๒๕๖๐

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัยควรคำนึงถึงหลักสำคัญของการดำเนินการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ ๓-๖ ปี ดังนี้

๑.๑ ผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

๑.๒ การประเมินพัฒนาการ มีจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของเด็กและสรุปผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก

๑.๓ การประเมินพัฒนาการต้องมีความสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์แต่ละวัย ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๑.๔ การประเมินพัฒนาการเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลายเพื่อให้สามารถประเมินพัฒนาการเด็กได้อย่างรอบด้านสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งระดับอายุของเด็ก โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง ยุติธรรมและเชื่อถือได้

๑.๕ การประเมินพัฒนาการพิจารณาจากพัฒนาการตามวัยของเด็ก การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรม ควบคู่ไปใน

กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับอายุ และรูปแบบการจัดการศึกษา และต้องดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่อง

๑.๖ การประเมินพัฒนาการต้องเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้สะท้อนและตรวจสอบผลการประเมินพัฒนาการ

๑.๗ สถานศึกษาควรจัดทำเอกสารบันทึกผลการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษา เช่น แบบบันทึกการประเมินพัฒนาการตามหน่วยการจัดประสบการณ์ สมุดบันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้น เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินและรายงานผลพัฒนาการและสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน เพื่อเป็นการสื่อสารข้อมูลการพัฒนาการเด็กระหว่างสถานศึกษากับบ้าน

๒. ขอบเขตของการประเมินพัฒนาการ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดเป้าหมายคุณภาพของเด็กปฐมวัยเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นตัวเด็กเมื่อจบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คุณลักษณะที่ระบุไว้ในมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กทุกคน ดังนั้น สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพมาตรฐานที่พึงประสงค์กำหนด ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย แนวคิดดังกล่าวอยู่บนฐานความเชื่อที่ว่าเด็กทุกคนสามารถพัฒนาอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมได้ ขอบเขตของการประเมินพัฒนาการประกอบด้วย

๒.๑ สิ่งที่จะประเมิน

๒.๒ วิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

๒.๓ เกณฑ์การประเมินพัฒนาการ

๒.๑ สิ่งที่จะประเมิน

การประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ 2-4 ปี มีเป้าหมายสำคัญคือ มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน ๑๒ ข้อ ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้

อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัยสิ่งที่จะประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแต่ละด้าน มีดังนี้

ด้านร่างกาย ประกอบด้วย การประเมินการมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ สุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี การรู้จักรักษาความปลอดภัย การเคลื่อนไหวและการทรงตัว การเล่นและการออกกำลังกาย และการใช้มืออย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน

ด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย การประเมินความสามารถในการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความสนใจ/ความสามารถ/และมีความสุขในการทำงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ความรับผิดชอบในการทำงาน ความซื่อสัตย์สุจริตและรู้สึกถูกผิด ความเมตตากรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน ตลอดจนการประหยัดอดออม และพอเพียง

ด้านสังคม ประกอบด้วย การประเมินความมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การระวังภัยจากคนแปลกหน้า และสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีสัมมาคารวะและมารยาทตามวัฒนธรรมไทย รักษาความ

เป็นไทย การยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล การมีสัมพันธที่ดีกับผู้อื่น การปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ด้านสติปัญญา ประกอบด้วย การประเมินความสามารถในการสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ความสามารถในการอ่าน เขียนภาพและสัญลักษณ์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา คิดเชิงเหตุผล คิตรวบยอด การเล่น/การทำงานศิลปะ/การแสดง ท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้

๒.๒ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กแต่ละครั้งควรใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด วิธีการที่เหมาะสมและนิยมใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัยมีด้วยกันหลายวิธี ดังต่อไปนี้

๑. การสังเกตและการบันทึก การสังเกตมีอยู่ ๒ แบบคือ การสังเกตอย่างมีระบบ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และอีกแบบหนึ่งคือ การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้นและผู้สอนจดบันทึกไว้การสังเกตเป็นวิธีการที่ผู้สอนใช้ในการศึกษาพัฒนาการของเด็ก เมื่อมีการสังเกตก็ต้องมีการบันทึก ผู้สอนควรทราบว่าจะบันทึกอะไรการบันทึกพฤติกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงต้องนำมาบันทึกเป็นหลักฐานไว้อย่างชัดเจน การสังเกตและการบันทึกพัฒนาการเด็กสามารถใช้แบบง่ายๆคือ

๑.๑ แบบบันทึกพฤติกรรม ใช้บันทึกเหตุการณ์เฉพาะอย่างโดยบรรยายพฤติกรรมเด็ก ผู้บันทึกต้องบันทึกวัน เดือน ปีเกิดของเด็ก และวัน เดือน ปี ที่ทำการบันทึกแต่ละครั้ง

๑.๒ การบันทึกรายวัน เป็นการบันทึกเหตุการณ์หรือประสบการณ์หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน ถ้าหากบันทึกในรูปแบบของการบรรยายก็มักจะเน้นเฉพาะเด็กรายที่ต้องการศึกษาข้อดีของการบันทึกรายวันคือ การชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็ก จะช่วยกระตุ้นให้ผู้สอนได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคลช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลมากขึ้นสำหรับวินิจฉัยเด็กว่าสมควรจะได้รับคำปรึกษาเพื่อลดปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง

นอกจากนั้นยังช่วยชี้ให้เห็นข้อเสียของการจัดกิจกรรมและประสบการณ์
ได้เป็นอย่างดี

๑.๓ แบบสำรวจรายการ ช่วยให้สามารถวิเคราะห์เด็กแต่ละ
คนได้ค่อนข้างละเอียด

๒. การสนทนา สามารถใช้การสนทนาได้ทั้งเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล
เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็น และพัฒนาการด้าน
ภาษาของเด็กและบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือ
บันทึกรายวัน

๓. การสัมภาษณ์ ด้วยวิธีพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดใน
สภาวะแวดล้อมเหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ผู้สอน
ควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระ
จะทำให้ผู้สอนสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็ก
แต่ละคนและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้ โดยบันทึกข้อมูลลง
ในแบบสัมภาษณ์

การเตรียมการก่อนการสัมภาษณ์ ผู้สอนควรปฏิบัติ ดังนี้

- กำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์
- กำหนดคำถาม/คำถามที่จะพูดกับเด็ก ควรเป็นคำถามที่เด็ก
สามารถตอบได้หลากหลาย ไม่ผิด/ถูก

การปฏิบัติขณะสัมภาษณ์

- ผู้สอนควรสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง
- ผู้สอนควรสร้างสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นไม่เคร่งเครียด
- ผู้สอนควรเปิดโอกาสเวลาให้เด็กมี โอกาสคิดและตอบคำถาม
อย่างอิสระ
- ระยะเวลาสัมภาษณ์ไม่ควรเกิน ๑๐-๒๐ นาที

๔. การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของ
เด็กเป็นรายบุคคล โดยจัดเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มผลงาน (portfolio) ซึ่ง
เป็นวิธีรวบรวมและจัดระบบข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับตัวเด็ก โดยใช้เครื่องมือ
ต่างๆรวบรวมเอาไว้อย่างมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน แสดงการเปลี่ยนแปลง
ของพัฒนาการแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังรวมเครื่องมืออื่นๆ เช่น
แบบสอบถามผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกสุขภาพ
อนามัย ฯลฯ เอาไว้ในแฟ้มผลงาน เพื่อผู้สอนจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก
อย่างชัดเจนและถูกต้อง การเก็บผลงานของเด็กจะไม่ถือว่าเป็นการ

ประเมินผลทำงานแต่ละชิ้นถูกรวบรวมไว้โดยไม่ได้รับการประเมินจากผู้สอนและไม่มี การ นำผลมาปรับปรุงพัฒนาเด็กหรือปรับปรุง การสอนของผู้สอน ดังนั้นจึงเป็นแต่การสะสมผลงานเท่านั้น เช่น แฟ้มผลงาน ขีดเขียน งานศิลปะ จะเป็นเพียงแค่แฟ้มผลงานที่ไม่มีการประเมิน แฟ้มผลงานนี้จะเป็นเครื่องมือการประเมินต่อเนื่องเมื่องานที่สะสมแต่ละ ชิ้นถูกใช้ในการบ่งบอกความก้าวหน้า ความต้องการของเด็ก และ เป็นการเก็บสะสมอย่างต่อเนื่องที่สร้างสรรค์โดยผู้สอนและเด็ก

ผู้สอนสามารถใช้แฟ้มผลงานอย่างมีคุณค่าสื่อสารกับผู้ปกครอง เพราะการเก็บผลงานเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในแฟ้มผลงานเป็น ข้อมูลให้ผู้ปกครองสามารถเปรียบเทียบความก้าวหน้าที่ถูกของเขามีเพิ่มขึ้น จากผลงานชิ้นแรกกับชิ้นต่อมาข้อมูลในแฟ้มผลงานประกอบด้วย ตัวอย่างผลงานการขีดเขียน การอ่าน และข้อมูลบางประการของเด็กที่ ผู้สอนเป็นผู้บันทึก เช่นจำนวนเล่มของหนังสือที่เด็กอ่าน ความถี่ของการ เลือกอ่านที่มุมหนังสือในช่วงเวลาเลือกเสรี การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ ทัศนคติ เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนภาพของความงอกงามในเด็ก แต่ละคนได้ชัดเจนกว่าการประเมินโดยการให้เกรด ผู้สอนจะต้องชี้แจง ให้ผู้ปกครองทราบถึงที่มาของการเลือกชิ้นงานแต่ละชิ้นงานที่สะสมใน แฟ้มผลงาน เช่น เป็นชิ้นงานที่ดีที่สุดในช่วงระยะเวลาที่เลือกชิ้นงานนั้น เป็นชิ้นงานที่แสดงความต่อเนื่องของงานโครงการ ฯลฯ ผู้สอนควรเชิญผู้ ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดสรรชิ้นงานที่บรรจุลงในแฟ้มผลงานของ เด็ก

๕. การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก ตัวชี้ของการเจริญเติบโตในเด็ก ที่ใช้ทั่วไป ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ ฟัน และการเจริญ เติบโตของกระดูก แนวทางประเมินการเจริญเติบโต มีดังนี้

๕.๑ การประเมินการเจริญเติบโต โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง เด็กแล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติในกราฟแสดงน้ำหนักตาม เกณฑ์อายุกระทรวงสาธารณสุขซึ่งใช้สำหรับติดตามการเจริญเติบโต โดย รวม วิธีการใช้กราฟมีขั้นตอน ดังนี้

เมื่อชั่งน้ำหนักเด็กแล้ว นำน้ำหนักมาจุดเครื่องหมายกากบาทลงบน กราฟ และอ่านการเจริญเติบโตของเด็ก โดยดูเครื่องหมายกากบาทว่าอยู่ ในแถบสีใด อ่านข้อความบนแถบสีนั้น ซึ่งแบ่งภาวะโภชนาการเป็น ๓ กลุ่มคือ น้ำหนักที่อยู่ในเกณฑ์ปกติ น้ำหนักมากเกินเกณฑ์ น้ำหนักน้อย กว่าเกณฑ์ ข้อควรระวังสำหรับผู้ปกครองและผู้สอนคือ ควรดูแลน้ำหนัก

เด็กอย่างให้แบ่งเบนออกจากเส้นประมีเช่นนั้นเด็กมีโอกาสน้ำหนักมากเกินเกณฑ์หรือน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ได้

ข้อควรคำนึงในการประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก

-เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านการเจริญเติบโต บางคนรูปร่างอ้วน บางคนช่วงครึ่งหลังของขวบปีแรก น้ำหนักเด็กจะขึ้นช้า เนื่องจากห่วยเล่นมากขึ้นและความอยากอาหารลดลงร่างใหญ่ บางคนร่างเล็ก

-ภาวะโภชนาการเป็นตัวสำคัญที่เกี่ยวข้องกับขนาดของรูปร่าง แต่ไม่ใช่สาเหตุเดียว

-กรรมพันธุ์ เด็กอาจมีรูปร่างเหมือนพ่อแม่คนใดคนหนึ่ง ถ้าพ่อหรือแม่เตี้ย ลูกอาจเตี้ยและพวกนี้อาจมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยได้ และมักจะเป็นเด็กที่ทานอาหารได้น้อย

๕.๒ การตรวจสอบสุขภาพอนามัย เป็นตัวชี้วัดคุณภาพของเด็ก โดยพิจารณาความสะอาดสิ่งปกติดูร่างกายที่จะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการเจริญเติบโตของเด็ก ซึ่งจะประเมินสุขภาพอนามัย ๙ รายการคือ ผม และศีรษะ หูและใบหู มือและเล็บมือ เท้าและเล็บเท้า ปาก ลิ้นและฟัน จมูก ตา ผิวหนังและใบหน้า และเสื้อผ้า

๒.๓ เกณฑ์การประเมินพัฒนาการ

การสร้างเกณฑ์หรือพัฒนาเกณฑ์หรือกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ผู้สอนควรให้ความสนใจในส่วนที่เกี่ยวข้องดังนี้

๑. การวางแผนการสังเกตพฤติกรรมของเด็กอย่างเป็นระบบ เช่น จะสังเกตเด็กคนใดบ้างในแต่ละวัน กำหนดพฤติกรรมที่สังเกตให้ชัดเจน จัดทำตารางกำหนดการสังเกตเด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม ผู้สอนต้องเลือกสรรพฤติกรรมที่ตรงกับระดับพัฒนาการของเด็กคนนั้นจริงๆ

๒. ในกรณีที่ห้องเรียนมีนักเรียนจำนวนมาก ผู้สอนอาจเลือกสังเกตเฉพาะเด็กที่ทำได้ดีแล้วและเด็กที่ยังทำไม่ได้ ส่วนเด็กปานกลางให้ถือว่าทำได้ไปตามกิจกรรม

๓. ผู้สอนต้องสังเกตจากพฤติกรรม คำพูด การปฏิบัติตามขั้นตอน ในระหว่างทำงาน/กิจกรรม และคุณภาพของผลงาน/ชิ้นงาน ร่องรอยที่นำมาใช้พิจารณาตัดสินผลของการทำงานหรือการปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น

๑) เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม/ทำงาน ถ้าเด็กไม่ชอบ ไม่ชำนาญจะใช้เวลามาก มีท่าทางอึดอัด ไม่กล้า ไม่เต็มใจทำงาน

๒) ความต่อเนื่อง ถ้าเด็กยังมีการหยุดชะงัก ลังเล ทำงานไม่ต่อเนื่อง แสดงว่าเด็กยังไม่ชำนาญหรือยังไม่พร้อม

๓) ความสัมพันธ์ ถ้าการทำงาน/ปฏิบัตินั้นๆมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง ไม่ราบรื่น ทำทางมือและเท้าไม่สัมพันธ์กัน แสดงว่าเด็กยังไม่ชำนาญหรือยังไม่พร้อม ทำที่แสดงออกจึงไม่สง่างาม

๔) ความภูมิใจ ถ้าเด็กยังไม่ชื่นชม ก็จะทำงานเพียงให้แล้วเสร็จอย่างรวดเร็ว ไม่มีความภูมิใจในการทำงาน ผลงานจึงไม่ประณีต

๒.๓.๑ ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการเด็ก

การให้ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการของเด็กทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษา ควรกำหนดในทิศทางหรือรูปแบบเดียวกัน สถานศึกษาสามารถให้ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สะท้อนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้สภาพที่พึงประสงค์ หรือพฤติกรรมที่จะประเมิน เป็นระบบตัวเลข เช่น ๑ หรือ ๒ หรือ ๓ หรือเป็นระบบที่ใช้คำสำคัญ เช่น ดี พอดี หรือ ควรส่งเสริม ตามที่สถานศึกษากำหนด ตัวอย่างเช่น

ระบบตัวเลข	ระบบที่ใช้คำสำคัญ
๓	ดี
๒	พอใช้
๑	ควรส่งเสริม

สถานศึกษาอาจกำหนดระดับคุณภาพของการแสดงออกในพฤติกรรมเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ	ระบบที่ใช้คำสำคัญ
๑ หรือ ควรส่งเสริม	เด็กมีความลังเล ไม่แน่ใจ ไม่ยอมปฏิบัติกิจกรรม ทั้งนี้ เนื่องจากเด็กยังไม่พร้อม ยังมั่นใจ และกลัวไม่ปลอดภัย ผู้สอนต้องช่วยหรือแสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างหรือต้องคอยอยู่ใกล้ๆ ค่อยๆ ให้เด็กทำทีละขั้นตอน พร้อมต้องให้กำลังใจ

๒ หรือ พอใช้	เด็กแสดงได้เอง แต่ยังไม่คล่อง เด็กกล้าทำมากขึ้นผู้สอนกระตุ้นน้อยลง ผู้สอนต้องคอยแก้ไขในบางครั้งหรือคอยให้กำลังใจให้เด็กฝึกปฏิบัติมากขึ้น
๓ หรือ ดี	เด็กแสดงได้อย่างชำนาญ คล่องแคล่ว และภูมิใจ เด็กจะแสดงได้เองโดยไม่ต้องกระตุ้น มีความสัมพันธ์ที่ดี

ตัวอย่างคำอธิบายคุณภาพ

พัฒนาการด้านร่างกาย : สุขภาพอนามัย พัฒนาการด้าน
ร่างกาย : กระโดดเท้าเดียว

ระดับคุณภาพ	คำอธิบาย คุณภาพ	ระดับ คุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๑หรือ ควรส่งเสริม	ส่งเสริมความสะอาด	๑หรือ ควรส่งเสริม	ทำได้แต่ไม่ถูกต้อง
๒ หรือ พอใช้	สะอาดพอใช้	๒ หรือ พอใช้	ทำได้ถูกต้อง แต่ไม่คล่องแคล่ว
๓ หรือ ดี	สะอาด	๓ หรือ ดี	ทำได้ถูกต้อง และคล่องแคล่ว

พัฒนาการด้านอารมณ์ : ประหยัด

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๑หรือ ควรส่งเสริม	ใช้สิ่งของเครื่องใช้เกินความจำเป็น
๒ หรือ พอใช้	ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดเป็นบางครั้ง
๓ หรือ ดี	ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดตามความจำเป็นทุกครั้ง

พัฒนาการด้านสังคม : ปฏิบัติตามข้อตกลง

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๑หรือ ควรส่งเสริม	ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง

๒ หรือ พอใช้	ปฏิบัติตามข้อตกลง โดยมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
๓ หรือ ดี	ปฏิบัติตามข้อตกลงได้ด้วยตนเอง

พัฒนาการด้านสติปัญญา : เขียนชื่อตนเองตามแบบ

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๑ หรือ ควรส่งเสริม	เขียนชื่อตนเองไม่ได้ หรือเขียนเป็นสัญลักษณ์ที่ไม่เป็นตัวอักษร
๒ หรือ พอใช้	เขียนชื่อตนเองได้ มีอักษรบางตัวกลับหัว กลับด้าน หรือสลับที่
๓ หรือ ดี	เขียนชื่อเองได้ ตัวอักษรไม่กลับหัว ไม่กลับด้านไม่สลับที่

๒.๓.๒ การสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช... กำหนดเวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยต่อปีการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน สถานศึกษาจึงควรบริหารจัดการเวลาที่ได้รับนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้านและสมดุล ผู้สอนควรมีเวลาในการพัฒนาเด็กและเติมเต็มศักยภาพของเด็ก เพื่อให้การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องตรวจสอบพฤติกรรมที่แสดงพัฒนาการของเด็กต่อเนื่องมีการประเมินซ้ำพฤติกรรมนั้นๆ อย่างน้อย ๑ ครั้งต่อภาคเรียน เพื่อยืนยันความเชื่อมั่นของผลการประเมินพฤติกรรมนั้นๆ และนำผลไปเป็นข้อมูลในการสรุปการประเมินสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กในแต่ละสภาพที่พึงประสงค์ นำไปสรุป การประเมินตัวบ่งชี้และมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามลำดับ

อนึ่ง การสรุประดับคุณภาพของการประเมินพัฒนาการเด็ก วิธีการทางสถิติที่เหมาะสมและสะดวก ไม่ยุ่งยากสำหรับผู้สอน คือ การใช้ฐานนิยม (Mode) ในบางครั้งพฤติกรรม หรือสภาพที่พึงประสงค์ หรือตัวบ่งชี้ นิยมมากกว่า ๑ ฐานนิยม ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา กล่าวคือ เมื่อมีระดับคุณภาพซ้ำมากกว่า ๑ ระดับ สถานศึกษาอาจตัดสินสรุปผลการประเมินพัฒนาการบนพื้นฐาน หลักพัฒนาการและการเตรียม

ความพร้อม หากเป็นภาคเรียนที่ ๑ สถานศึกษาควรเลือกตัดสินใจใช้ฐานนิยมที่มีระดับคุณภาพต่ำกว่าเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาเด็กให้พร้อมมากขึ้น หากเป็นภาคเรียนที่ ๒ สถานศึกษาควรเลือกตัดสินใจใช้ฐานนิยมที่มีระดับคุณภาพสูงกว่าเพื่อตัดสินและการส่งต่อเด็กในระดับชั้นที่สูงขึ้น

๒.๓.๓ การเลื่อนชั้นอนุบาลและเกณฑ์การจบการศึกษาระดับปฐมวัย

เมื่อสิ้นปีการศึกษา เด็กจะได้รับการเลื่อนชั้นโดยเด็กต้องได้รับการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ ข้อ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งต่อยอดการพัฒนาให้กับเด็กในระดับสูงขึ้นไป และเนื่องจากการศึกษาระดับอนุบาลเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่นับเป็นการศึกษาภาคบังคับ จึงไม่มีการกำหนดเกณฑ์การจบชั้นอนุบาล การเทียบโอนการเรียนรู้ และเกณฑ์การเรียนรู้ซ้ำชั้น และหากเด็กมีแนวโน้มว่าจะมีปัญหาต่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหา และประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือ เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขส่งเสริมตำบล นักจิตวิทยา ฯลฯ เข้าร่วมดำเนินงานแก้ปัญหาได้

อย่างไรก็ตาม ทักษะที่นำไปสู่ความพร้อมในการเรียนรู้ที่สามารถใช้เป็นรอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นอนุบาลกับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่ควรพิจารณามีทักษะดังนี้

๑. ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ได้แก่ ใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมได้ด้วยตนเอง แต่งกายได้เอง เก็บของเข้าที่ เมื่อเล่นเสร็จและช่วยทำความสะอาด รู้จักร้องขอให้ช่วยเมื่อจำเป็น

๒. ทักษะการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ได้แก่ วิ่งได้อย่างราบรื่น วิ่งก้าวกระโดดได้ กระโดดสองขาพ้นจากพื้น ถือจับ ขว้าง กระดอนลูกบอลได้

๓. ทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ได้แก่ ใช้มือหยิบจับอุปกรณ์วาดภาพ และเขียน วาดภาพคนมีแขน ขา และส่วนต่างๆของร่างกาย ตัดตามรอยเส้นและรูปต่างๆ เขียนตามแบบอย่างได้

๔. ทักษะภาษาการรู้หนังสือได้แก่ พูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ฟังและปฏิบัติตามคำชี้แจงง่ายๆ ฟังเรื่องราวและคำคล้องจองต่างๆอย่างสนใจ เข้าร่วมฟังสนทนาอภิปรายในเรื่องต่างๆ รู้จักผลัดกันพูดโต้ตอบ เล่าเรื่องและทบทวนเรื่องราวหรือประสบการณ์ต่างๆ ตามลำดับเหตุการณ์เล่าเรื่องจากหนังสือภาพอย่างเป็นเหตุเป็นผล อ่านหรือจดจำคำบางคำที่มี

ความหมายต่อตนเอง เขียนชื่อตนเองได้ เขียนคำที่มีความหมายต่อตนเอง

๕. ทักษะการคิด ได้แก่ แลกเปลี่ยนความคิดและให้เหตุผลได้ จดจำภาพและวัสดุที่เหมือนและต่างกันได้ ใช้คำใหม่ๆ ในการแสดงความคิด ความรู้สึก ถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังเปรียบเทียบจำนวนของวัตถุ ๒ กลุ่ม โดยใช้คำ “มากกว่า” “น้อยกว่า” “เท่ากัน” อธิบายเหตุการณ์/เวลา ตามลำดับอย่างถูกต้อง รู้จักเชื่อมโยงเวลากับกิจวัตรประจำวัน

๖. ทักษะทางสังคมและอารมณ์ ได้แก่ ปรับตัวตามสภาพการณ์ ใช้คำพูดเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งนั้งได้นาน ๕-๑๐ นาที เพื่อฟังเรื่องราวหรือทำกิจกรรม ทำงานจนสำเร็จ ร่วมมือกับคนอื่นและรู้จักผลัดกันเล่น ควบคุมอารมณ์ตนเองได้เมื่อกังวลหรือตื่นเต้น หยุดเล่นและทำในสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการให้ทำได้ ภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง

๓. การรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการเป็นการสื่อสารให้พ่อแม่ ผู้ปกครองได้รับทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็กซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินพัฒนาการ และจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพที่แตกต่างไปตามพฤติกรรมที่แสดงออกถึงพัฒนาการแต่ละด้านที่สะท้อนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ ข้อ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๓.๑ จุดมุ่งหมายการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

๑) เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้อง พ่อ แม่ และผู้ปกครองใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม และพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก

๒) เพื่อให้ผู้สอนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

๓) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดใช้ประกอบ ในการกำหนดนโยบายวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๓.๒ ข้อมูลในการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

๓.๒.๑ ข้อมูลระดับชั้นเรียน ประกอบด้วย เวลาเรียนแบบบันทึกการประเมินพัฒนาการตามหน่วยการจัดประสบการณ์ สมุดบันทึก

ผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้น และสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน และสารนิเทศน์ที่สะท้อนการเรียนรู้ของเด็ก เป็นข้อมูลสำหรับรายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และผู้ปกครอง ได้รับทราบความก้าวหน้า ความสำเร็จในการเรียนรู้ของเด็กเพื่อนำไปในการวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการในการพัฒนาเด็ก

๓.๒.๒ ข้อมูลระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ ข้อตามหลักสูตร เพื่อใช้เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน และคุณภาพของเด็ก ให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และแจ้งให้ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูล โดยผู้มีหน้าที่รับผิดชอบแต่ละฝ่ายนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กให้เกิดพัฒนาการอย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งนำไปจัดทำเอกสารหลักฐานแสดงพัฒนาการของผู้เรียน

๓.๒.๓ ข้อมูลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ผลการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ ข้อ ตามหลักสูตรเป็นรายสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลที่ศึกษานิเทศก์/ผู้เกี่ยวข้องใช้วางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพเด็กและมาตรฐานการศึกษา

๓.๓ ลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการ สถานศึกษาสามารถเลือก ลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงานได้หลายรูปแบบให้เหมาะสมกับวิธีการรายงานและสอดคล้องกับการให้ระดับผลการประเมินพัฒนาการโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของการรายงานและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ของผู้รายงานแต่ละฝ่ายลักษณะข้อมูลมีรูปแบบ ดังนี้

๓.๓.๑ รายงานเป็นตัวเลข หรือคำที่เป็นตัวแทนระดับคุณภาพพัฒนาการของเด็กที่เกิดจากการประมวลผล สรุปตัดสินข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก ได้แก่

- ระดับผลการประเมินพัฒนาการมี ๓ ระดับ คือ ๓ ๒ ๑
- ผลการประเมินคุณภาพ “ดี” “พอใช้” และ “ควรส่งเสริม”

๓.๓.๒ รายงานโดยใช้สถิติ เป็นรายงานจากข้อมูลที่เป็นตัวเลข หรือข้อความให้เป็นภาพแผนภูมิหรือเส้นพัฒนาการ ซึ่งจะแสดงให้เห็นพัฒนาการความก้าวหน้าของเด็กว่าดีขึ้น หรือควรได้รับการพัฒนาอย่างไร เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป

๓.๓.๓ รายงานเป็นข้อความ เป็นการบรรยายพฤติกรรมหรือคุณภาพที่ผู้สอนสังเกตพบ เพื่อรายงานให้ทราบว่าผู้เกี่ยวข้อง พ่อ แม่ และผู้ปกครองทราบว่าเด็กมีความสามารถ มีพฤติกรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรอย่างไร เช่น

- เด็กรับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นด้วยมือทั้ง ๒ ข้างได้โดยไม่ใช้ลำตัวช่วยและลูกบอลไม่ตกพื้น

- เด็กแสดงสีหน้า ท่าทางสนใจ และมีความสุขขณะทำงานทุกช่วงกิจกรรม

- เด็กเล่นและทำงานคนเดียวเป็นส่วนใหญ่

- เด็กจับหนังสือไม่กลับหัว เปิด และทำท่าทางอ่านหนังสือและเล่าเรื่องได้

๓.๔ เป้าหมายของการรายงาน

การดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย บุคลากรหลายฝ่ายร่วมมือประสานงานกันพัฒนาเด็กทางตรงและทางอ้อม ให้มีพัฒนาการ ทักษะ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องควรได้รับการรายงานผลการประเมินพัฒนาการของเด็กเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย	การใช้ข้อมูล
ผู้สอน	-วางแผนและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็ก -ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้
ผู้บริหารสถานศึกษา	-ส่งเสริมพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา
พ่อ แม่ และผู้ปกครอง	-รับทราบผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก -ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งการดูแลสุขภาพอนามัยร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และพฤติกรรมต่างๆของเด็ก
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	-พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยสถานศึกษา

สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา/ หน่วยงานต้น สังกัด	-ยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของ สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและให้ความช่วยเหลือการพัฒนา คุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในสังกัด
--	---

๓.๕ วิธีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ
สามารถดำเนินการ ได้ดังนี้

๓.๕.๑ การรายงานผลการประเมินพัฒนาการในเอกสารหลัก
ฐานการศึกษา ข้อมูลจากแบบรายงาน สามารถใช้อ้างอิง ตรวจสอบ และ
รับรองผลพัฒนาการของเด็ก เช่น

- แบบบันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้น
- แฟ้มสะสมงานของเด็กรายบุคคล
- สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน
- สมุดบันทึกสุขภาพเด็ก
- ฯลฯ

๓.๕.๒ การรายงานคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ
สามารถรายงานได้หลายวิธี เช่น

- ร าย ง า น

คุณภาพการศึกษาปฐมวัยประจำปี

- วารสาร/จุลสารของสถานศึกษา
- จดหมายส่วนตัว
- การให้คำปรึกษา
- การให้พบครูที่ปรึกษาหรือการประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง
- การให้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ของสถานศึกษา

ภารกิจของผู้สอนในการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ
และประสิทธิภาพนั้น เกิดขึ้น ในห้องเรียนและระหว่างการจัดกิจกรรมประจำวันและกิจวัตรประจำวัน ผู้สอนต้องไม่แยกการประเมิน
พัฒนาการออกจากการจัดประสบการณ์ตามตารางประจำวัน ควรมี
ลักษณะการประเมินพัฒนาการในชั้นเรียน (Classroom Assessment)

ซึ่งหมายถึง กระบวนการและการสังเกต การบันทึกและรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน/กิจกรรมประจำวันตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ผู้สอนควรจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นหลักฐานแสดงให้เห็นร่องรอยของการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย แล้วนำมาวิเคราะห์ ตีความ บันทึกข้อมูลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการว่าเด็กรู้อะไร สามารถทำอะไรได้ และจะทำต่อไปอย่างไร ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งนั้นการดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน/กิจกรรมประจำวันและการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ดังนั้น ข้อมูลที่เกิดจากการประเมินที่มีคุณภาพเท่านั้น จึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ตรงตามเป้าหมาย ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักการ แนวคิด วิธีดำเนินงานในส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและออกแบบการประเมินพัฒนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการประเมินพัฒนาการในชั้นเรียนที่มีความถูกต้อง ยุติธรรม เชื่อถือได้ มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สะท้อนผลและสภาพความสำเร็จเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายของการดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งในระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

๑. ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

การประเมินพัฒนาการเด็กของผู้สอนระดับปฐมวัยจะมีขั้นตอนสำคัญๆ คล้ายคลึงกับการประเมินการศึกษาทั่วไป ขั้นตอนต่างๆ อาจปรับลด หรือเพิ่มได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ หรืออาจสลับลำดับก่อนหลังได้บ้าง ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยสรุปควรมี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ที่สัมพันธ์กับหน่วยการจัดประสบการณ์ต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทั่วถึง

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมิน ในขั้นตอนนี้สิ่งที่ผู้สอนต้องทำคือ การกำหนดการประเมิน การประเมิน ได้แก่ สภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละวัยของเด็กที่เกิดจากกาจัดประสบการณ์ในแต่ละ การจัดประสบการณ์ มากำหนดเป็นจุดประสงค์การ

เรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ จุดประสงค์ย่อย ของกิจกรรม
ตามตารางประจำวัน 6 กิจกรรมหลัก หรือตามรูปแบบการจัด
ประสบการณ์ที่กำหนด ผู้สอนต้องวางแผนและออกแบบวิธีการประเมินให้
เหมาะสมกับกิจกรรม บางครั้งอาจใช้การสังเกตพฤติกรรม
การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน การพูดคุยหรือสัมภาษณ์เด็ก เป็นต้น ทั้งนี้วิธี
การที่ผู้สอนเลือกใช้ต้องมีความหมายหลากหลาย หรือมากกว่า ๒ วิธีการ

ขั้นตอนที่ ๓ การสร้างเครื่องมือและเกณฑ์การประเมิน ในขั้นตอนนี้
ผู้สอนจะต้องกำหนดเกณฑ์ การประเมินพัฒนาการให้สอดคล้อง
กับพฤติกรรมที่จะประเมินในขั้นตอนที่ ๒ อาจใช้แนวทางการกำหนด
เกณฑ์ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นในส่วนที่ ๒ เป็นเกณฑ์การประเมิน
แยกส่วนของแต่ละพฤติกรรมและเกณฑ์สรุปผล การประเมิน
พร้อมกับจัดทำแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมตามสภาพที่พึง
ประสงค์ของแต่ละหน่วย การจัดประสบการณ์นั้นๆ

ขั้นตอนที่ ๔ การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้สอน
ออกแบบ/วางแผนและทำการสังเกตพฤติกรรมของเด็กเป็นรายบุคคล
รายกลุ่ม การพูดคุยหรือการสัมภาษณ์เด็ก หรือการประเมินผลงาน/ชิ้น
งานของเด็กอย่างเป็นระบบ เพื่อรวบรวมข้อมูลพัฒนาการของเด็กให้ทั่ว
ถึงครบทุกคน สอดคล้องและตรงประเด็น การประเมินที่
วางแผนไว้ในขั้นตอนที่ ๔ บันทึกลงในเครื่องมือที่ผู้สอนพัฒนาหรือจัด
เตรียมไว้

การบันทึกผลการประเมินพัฒนาการตามสภาพที่พึงประสงค์ของ
แต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์นั้นผู้สอนเป็นผู้ประเมินเด็กเป็นราย
บุคคลหรือรายกลุ่ม อาจให้ระดับคุณภาพ ๓ หรือ ๒ หรือ ๑ หรือให้คำ
สำคัญ ที่เป็นคุณภาพ เช่น ดี พอใช้ ควรส่งเสริม ก็ได้ ทั้งนี้
ควรเป็นระบบเดียวกันเพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการ
ประเมินพัฒนาการเด็ก ในระยะต้นควรเป็นการประเมินเพื่อความ
ก้าวหน้าไม่ควรเป็นการประเมินเพื่อตัดสินพัฒนาการเด็ก หากผลการ
ประเมินพบว่า เด็กอยู่ในระดับ ๑ พฤติกรรมหนึ่งพฤติกรรมใดผู้สอน
ต้องทำความเข้าใจว่าเด็กคนนั้นมีพัฒนาการเร็วหรือช้า ผู้สอนจะต้องจัด
ประสบการณ์ส่งเสริมในหน่วย การจัดประสบการณ์ต่อไป
อย่างไร ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการในแต่ละ
หน่วย การจัดประสบการณ์ของผู้สอน จึงเป็น การสะสมหรือ
รวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการของเด็กรายบุคคล หรือรายกลุ่ม

นั่นเอง เมื่อผู้สอนจัดประสบการณ์ครบทุกหน่วยการจัดประสบการณ์ตามที่วิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีของแต่ละภาคเรียน

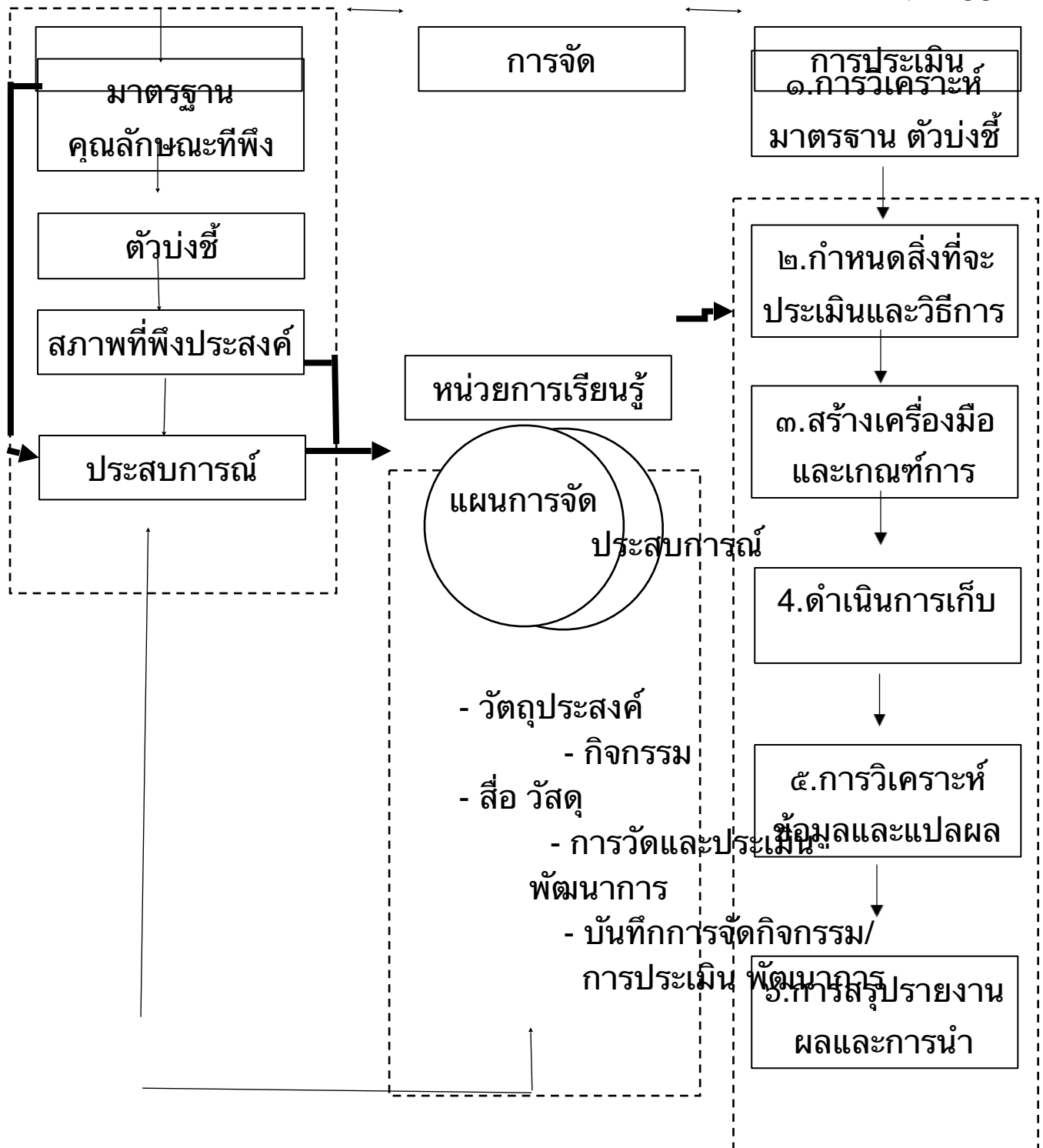
ขั้นตอนที่ ๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล ในขั้นตอนนี้ ผู้สอนที่เป็นผู้ประเมิน ควรดำเนินการ ดังนี้

๑) การวิเคราะห์และแปลผลการประเมินพัฒนาการเมื่อสิ้นสุดหน่วยการจัดประสบการณ์ ผู้สอนจะบันทึกผลการประเมินพัฒนาการของเด็กลงในแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมตามสภาพที่พึงประสงค์ของหน่วยการจัดประสบการณ์หน่วยที่ ๑ จนถึงหน่วยสุดท้ายของภาคเรียน

๒) การวิเคราะห์และแปลผลการประเมินประจำภาคเรียนหรือภาคเรียนที่ ๒ เมื่อสิ้นปีการศึกษา ผู้สอนจะนำผลการประเมินพัฒนาการสะสมที่รวบรวมไว้จากทุกหน่วยการเรียนรู้สรุปลงในสมุดบันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้น และสรุปผลพัฒนาการรายด้านทั้งชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ ๖ การสรุปรายงานผลและการนำข้อมูลไปใช้ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนซึ่งเป็นครูประจำชั้นจะสรุปผลเพื่อตัดสินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นรายตัวบ่งชี้รายมาตรฐานและพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน เพื่อนำเสนอผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการตัดสิน และแจ้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมกับครูประจำชั้นจะทำรายงานผลการประเมินประจำตัวนักเรียน นำข้อมูลไปใช้สรุปผลการประเมินคุณภาพเด็ก ของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเมื่อสิ้นภาคเรียนที่ ๒ หรือเมื่อสิ้นปีการศึกษา ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการเด็ก สรุปได้ตามแผนภาพ

แผนภาพ ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

รายละเอียดการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ตาม
หลักสูตรสถานศึกษา โดยนำข้อมูล จากการวิเคราะห์การเรียนรู้รายปี
ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยมาตรวจสอบความถี่ของตัวบ่งชี้ และ
สภาพ ที่พึงประสงค์ว่าเกิดขึ้นกับเด็กตามหน่วยการจัด
ประสบการณ์เรียนรู้ใดบ้าง

ขั้นตอนที่ ๑.๑ การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ ๑.๒ ตรวจสอบความถี่เพื่อตรวจสอบจำนวนครั้งของตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ว่าวางแผนให้เกิดพัฒนาการในหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใดบ้างจากหลักสูตรสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ ๒ กำหนดสิ่งที่ประเมินและวิธีการประเมิน โดยกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ที่วิเคราะห์ไว้ในขั้นตอนที่ ๑.๒ มากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ๖ กิจกรรมหลัก

๒.๑ การเขียนหรือกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการจัดประสบการณ์

๒.๒ การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ ๓ การสร้างเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินผู้สอนจะต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการเด็กให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่จะประเมินตามแผนการจัดกิจกรรม พร้อมทำเกณฑ์การประเมินและสรุปผลการประเมิน พร้อมจัดทำแบบบันทึกผลหลังสอนประจำหน่วยการจัดประสบการณ์

ขั้นตอนที่ ๔ การดำเนินการเป็นการรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนนี้ ผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมิน โดยการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก รายบุคคล รายกลุ่ม การพูดคุยหรือสัมภาษณ์เด็ก หรือการประเมินผลงานชิ้นงานของเด็กอย่างเป็นระบบ ไปพร้อมๆ กับกิจกรรมให้เด็ก เพื่อรวบรวมข้อมูลพัฒนาการของเด็กทุกคน และบันทึกลงแบบบันทึกผลหลังสอนประจำหน่วยการจัดประสบการณ์ ที่จัดเตรียมไว้

ขั้นตอนที่ ๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลเมื่อสิ้นสุดหน่วยการจัดประสบการณ์ ผู้สอนจะตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ของผลการประเมิน ในแบบบันทึกผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก หลังการจัดประสบการณ์ลงในแบบบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ ประจำหน่วยการจัดประสบการณ์ และเก็บสะสมเพื่อนำได้สรุปผลในการตัดสินพัฒนาการเด็กในภาพรวมเมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยผู้สอนจะนำผล การประเมินพัฒนาการสะสมที่รวบรวมไว้ทุกหน่วยการเรียนรู้ มาสรุปลงในสมุดบันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้นและสรุปผลพัฒนาการรายด้านทั้งชั้นเรียน ทั้งนี้การสรุปผลการประเมินพัฒนาการผู้สอนควรใช้ ฐานนิยม (Mode) จึงเหมาะสมและสอดคล้องกับการประเมินมากที่สุด ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ขั้นตอนที่ ๖ การสรุปรายงานผลและการนำข้อมูลไปใช้ ครูประจำชั้นจะสรุปผลเพื่อพัฒนาการ ของเด็กปฐมวัยเป็นรายตัวบ่งชี้ รายงานมาตรฐานและพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน และรายงานต่อผู้บริหารสถาน

ศึกษาอนุมัติผลการตัดสินและแจ้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมกับสรุปประจำชั้นจะจัดทำรายงานผล การประเมินพัฒนาการของเด็กรายบุคคล รายภาค และรายปีต่อผู้ปกครองในสมุดรายงานประจำตัวเด็กนักเรียน

การบริหารจัดการหลักสูตร

การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพตามจุดหมายของหลักสูตร ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรในระบบสถานศึกษา ได้แก่ผู้บริหาร ผู้สอน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และชุมชน มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็ก

๑. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในระบบสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาท ดังนี้

๑.๑ ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและมีวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

๑.๒ คัดเลือกบุคลากรที่ทำงานกับเด็ก เช่น ผู้สอน พี่เลี้ยง อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงคุณสมบัติหลักของบุคลากร ดังนี้

๑.๒.๑ มีวุฒิทางการศึกษาด้านการอนุบาลศึกษา การศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

๑.๒.๒ มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ความเป็นกันเองกับเด็กอย่างเสมอภาค

๑.๒.๓ มีบุคลิกของความเป็นผู้สอน เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของเด็กตามวัย

๑.๒.๔ พุดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้

๑.๒.๕ มีความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด

๑.๒.๖ มีความอดทน ขยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และ การปฏิบัติต่อเด็ก ๑.๒.๗ มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก รู้จักรับฟังพิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆ ของเด็กและตัดสินปัญหาต่างๆอย่างมีเหตุผลด้วยความเป็นธรรม

๑.๒.๘ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตสมบูรณ์

๑.๓ ส่งเสริมการจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง และเสมอภาค และปฏิบัติกรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด

๑.๔ ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานกับเด็กพัฒนาตนเองมีความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

๑.๕ เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมให้ความเห็นชอบ กำหนดวิสัยทัศน์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กทุกช่วงอายุ

๑.๖ สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๑.๗ จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวเด็ก งานวิชาการ หลักสูตร อย่างเป็นระบบและมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา

๑.๘ สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมตลอดจนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้

๑.๙ นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีระบบนิเทศภายในอย่างมีระบบ

๑.๑๐ กำกับติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและนำผลจากการประเมิน ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก

๑.๑๑ กำกับ ติดตาม ให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำผลจากการประเมิน มาปรับปรุงและพัฒนาสาระของหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก บริบทสังคมและให้มีความทันสมัย

๒. บทบาทผู้สอนปฐมวัย

การพัฒนาคุณภาพเด็กโดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาด้านตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจึงควรมีบทบาท / หน้าที่ ดังนี้

๒.๑ บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

๒.๑.๑ จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเองและผู้สอนกับเด็กร่วมกันกำหนด โดยเสริมสร้างพัฒนาการเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน

๒.๑.๒ ส่งเสริมให้เด็กใช้ข้อมูลแวดล้อม ศักยภาพของตัวเด็ก และหลักทางวิชาการในการผลิตกระทำ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีเหตุผล

๒.๑.๓กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้ และพัฒนาตนเอง

๒.๑.๔จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรมได้เต็มศักยภาพและความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล

๒.๑.๕สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆอย่างสม่ำเสมอ

๒.๑.๖ใช้กิจกรรมการเล่นเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๗ ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

๒.๑.๘ จัดการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริงและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กเต็มศักยภาพ

๒.๒ บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

๒.๒.๑ สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒.๒.๒ ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

๒.๒.๓ ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเอง และกล้าแสดงออก

๒.๒.๔ ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี

๒.๒.๕ จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างเสริมลักษณะนิสัย และแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล

๒.๒.๖ ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๒.๓ บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน

๒.๓.๑ นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

๒.๓.๒ ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก

๒.๓.๓ จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร / กระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

๒.๓.๔ พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้มีวิสัยทัศน์และทันสมัยทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

๒.๔ บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

๒.๔.๑ ทำหน้าที่วางแผนกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้

๒.๔.๒ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ทั้งกายและใจ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น/ทำงาน และเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๒.๔.๓ ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

๓. บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กที่ผู้สอนและพ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อความเข้าใจตรงกันและพร้อมร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก ดังนั้น พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๓.๑ มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้สอนและเด็ก

๓.๒ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ

๓.๓ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

๓.๔ สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

๓.๕ อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก

๓.๖ ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนผู้เกี่ยวข้อง

๓.๗ เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคล
แห่งการเรียนรู้ และมี คุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการ
เรียนรู้

๓.๘ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและใน
การประเมินการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา

๔. บทบาทของชุมชน

การปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
๒๕๔๒ ได้กำหนดให้ชุมชน มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการ
จัดการศึกษา โดยให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อ ร่วมกันพัฒนาผู้
เรียนตามศักยภาพ ดังนั้น ชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ดังนี้

๔.๑ มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในบทบาทของคณะ
กรรมการสถานศึกษา สมาคม / ชมรมผู้ปกครอง

๔.๒ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็น
แนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา

๔.๓ เป็นศูนย์การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ ให้เด็กได้
เรียนรู้และมีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง

๔.๔ ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถาน
ศึกษา

๔.๕ ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจน
วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของ
เด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและ
ของชาติ

๔.๖ ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้
สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนา
ชุมชนและท้องถิ่น

๔.๗ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการ
ศึกษาของสถานศึกษา

ทำหน้าที่เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุ 3 – ๖ ปี)

สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสามารถนำ
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปปรับใช้ได้ ทั้งในส่วนของโครงสร้าง

หลักสูตร สาระการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ และการประเมิน
พัฒนาการให้เหมาะสมกับสภาพ บริบท ความต้องการ และศักยภาพของ
เด็กแต่ละประเภทเพื่อพัฒนาให้เด็กมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดโดยดำเนินการดังนี้

๑. เป้าหมายคุณภาพเด็ก หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนด
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ เป็นเป้าหมาย
และกรอบทิศทางเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาเด็ก สถาน
ศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สามารถเลือกหรือ
ปรับใช้ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาเด็ก เพื่อนำไปทำ
แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแต่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพพัฒนาการของ
เด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒. การประเมินพัฒนาการ จะต้องคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่างของ
เด็ก อาทิ เด็กที่พิการอาจต้องมีการปรับการประเมินพัฒนาการที่เอื้อต่อ
สภาพเด็ก ทั้งวิธีการเครื่องมือที่ใช้ หรือกลุ่มเด็กที่มีจุดเน้นเฉพาะด้าน
**การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถม
ศึกษาปีที่ ๑**

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑
มีความสำคัญอย่างยิ่ง บุคลากรทุกฝ่ายจะต้องให้ความสนใจต่อการช่วย
ลดช่องว่างของความไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ซึ่งจะส่ง
ผลต่อการจัดการเรียนการสอน ตัวเด็ก ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และ
บุคลากรทางการศึกษาอื่นๆทั้งระบบ การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับ
ปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ จะประสบผลสำเร็จได้ต้องดำเนินการ
ดังต่อไปนี้

๑.ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการ
เชื่อมต่อโดยเฉพาะระหว่างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในช่วงอายุ ๓ – ๖
ปี กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
โดยต้องศึกษาหลักสูตรทั้งสองระดับ เพื่อทำความเข้าใจ จัดระบบการ

บริหารงานด้านวิชาการที่จะเอื้อต่อการเชื่อมโยงการศึกษาโดยการจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมต่อการศึกษา ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

๑.๑ จัดประชุมครูระดับปฐมวัยและครูระดับประถมศึกษาร่วมกัน สร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตร ทั้งสองระดับให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อครูทั้งสองระดับจะได้เตรียมการสอนให้สอดคล้องกับเด็กวัยนี้

๑.๒ จัดหาเอกสารด้านหลักสูตรและเอกสารทางวิชาการของทั้งสองระดับมาไว้ให้ครูและบุคลากรอื่นๆ ได้ศึกษาทำความเข้าใจ อย่างสะดวกและเพียงพอ

๑.๓ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับมีโอกาสแลกเปลี่ยนเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ ที่ได้รับจากการอบรม ดูงาน ซึ่งไม่ควรจัดให้เฉพาะครูในระดับเดียวกันเท่านั้น

๑.๔ จัดเอกสารเผยแพร่ตลอดจนกิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษา อย่างสม่ำเสมอ

๑.๕ จัดให้มีการพบปะ หรือการทำกิจกรรมร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ในระหว่างที่เด็กอยู่ในระดับปฐมวัย เพื่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้สร้างความเข้าใจและสนับสนุนการเรียน การสอนของบุตรหลานตนได้อย่างถูกต้อง

๑.๖ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและเด็กในบางโอกาส

๑.๗ จัดกิจกรรมปฐมนิเทศพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างน้อย ๒ ครั้ง คือ ก่อนเด็กเข้าเรียนระดับปฐมวัยศึกษาและก่อนเด็กจะเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าใจ การศึกษาทั้งสองระดับและให้ความร่วมมือในการช่วยเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดี

๒. ครูระดับปฐมวัย

ครูระดับปฐมวัย นอกจากจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กของตนแล้ว ควรศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

และสร้างความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อนเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยครูอาจจัดกิจกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

๒.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อส่งต่อครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งจะทำให้ครูระดับประถมศึกษาสามารถใช้ข้อมูลนั้นช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ต่อไป

๒.๒ พูดคุยกับเด็กถึงประสบการณ์ที่ดีๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

๒.๓ จัดให้เด็กได้มีโอกาสทำความรู้จักกับครูตลอดจนสภาพแวดล้อม บรรยากาศของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกันหรือสถานศึกษาอื่น

๓. ครูระดับประถมศึกษา

ครูระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็ก ปฐมวัยและมีเจตคติที่ดี ต่อการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของตนให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

๓.๑ จัดกิจกรรมให้เด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครอง มีโอกาสได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับครูและห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ก่อนเปิดภาคเรียน

๓.๒ จัดสภาพห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยจัดให้มีมุมประสบการณ์ภายในห้องเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมได้อย่างอิสระเช่น มุมหนังสือ มุมของเล่น มุมเกมการศึกษา เพื่อช่วยให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๓.๓ จัดกิจกรรมร่วมกันกับเด็กในการสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

๓.๔ เผยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน

๔. พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษา

พ่อแม่ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาต้องทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาทั้งสองระดับ และเข้าใจว่าถึงแม้เด็กจะอยู่ในระดับประถมศึกษาแล้วแต่เด็กยังต้องการความรักความเอาใจใส่ การดูแลและการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ได้แตกต่างไปจากระดับปฐมวัย และควรให้ความร่วมมือกับครูและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวได้เร็วยิ่งขึ้น

การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

การจัดสถานศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมจำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน การวางแผน และดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาและระบบการประกันคุณภาพที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกตั้งแต่ระดับชาติ เขตพื้นที่ทุกระดับละทุกอาชีพ การกำกับดูแล ประเมินผลต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

บรรณานุกรม

- หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ภาคผนวก

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ สภาพทั่วไป

๑.๑.๑ ชื่อ ศูนย์พัฒนาเด็ก “ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยก”
ตั้งอยู่เลขที่ - ถนน น้ำซึม – นางั่ว ตำบลบ้านห้วยก อำเภอน้ำโสม
จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ ๔๑๒๑๐ โทรศัพท์ –

๐๘๗๒๒๑๑๗๖๘ โทรสาร – ๐๔๒๙๑๐๐๓๗

E-mail - dujdao71@hotmail.com

Webpage - [www.facebook.com/sundekbanyurk?](http://www.facebook.com/sundekbanyurk?ref=bookmarks)
[ref=bookmarks](http://www.facebook.com/sundekbanyurk?ref=bookmarks)

๑.๑.๒ สังกัด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑.๑.๓ เปิดสอนตั้งแต่ระดับ ๒ -๓ ขวบ ถึง ระดับ อนุบาล ๑

๑.๑.๔ อายุผู้เรียนตั้งแต่ ๒.๖ ขวบ ถึง ๕ ขวบ

๑.๒ ประวัติของศูนย์พัฒนาเด็ก (ความเป็นมา วันที่ก่อตั้ง สภาพทาง
ภูมิศาสตร์ฯ)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยก ตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านห้วยก
อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ก่อตั้งและเปิดการเรียนการสอนเมื่อ
วันที่ ๒๖ เดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๔๘ โดยองค์การบริหารส่วนตำบล
บ้านห้วยกจัดตั้งขึ้นเอง และตั้งชื่อ “ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยก”
ปัจจุบัน(ปีการศึกษา ๒๕๕๗) มีนักเรียน ๗๕ คน ครูผู้ดูแลเด็กจำนวน ๑
คน ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กจำนวน ๓ คนและมีนางสาวภาวิณี โยธากุล
รักษาการหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เนื่องจากปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยกได้รับงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ จำนวนห้องเรียน ๔ ห้อง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยกจึงปรับเปลี่ยนอาคารเรียนหลังเก่าให้เป็นที่รับประทานอาหารให้กับเด็กปฐมวัยอายุ ๒.๖-๕ ขวบ

สภาพทางภูมิศาสตร์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยก ตั้งอยู่บ้านโนนสูง หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านห้วยก อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบ การคมนาคมสะดวกทุกฤดู

ทิศเหนือ ติดกับ บ้านห้วยก หมู่ที่ ๑

ทิศใต้ ติดกับ บ้านท่าลี่ หมู่ ๑๓

ทิศตะวันออก ติดกับ บ้านทุ่งทอง หมู่ ๓

ทิศตะวันตก ติดกับ บ้านโนนสูง หมู่ ๙

ห่างจากที่ทำการอำเภอน้ำโสม ๑๑ กิโลเมตร

๑.๓ ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน (ปัจจุบัน)

๑.๓.๑ จำนวนนักเรียน ห้องเรียน และครู/ผู้เลี้ยงดูเด็ก (ทุกคนที่สอน)

ระดับชั้นที่เปิดสอน	จำนวนนักเรียน			จำนวน ห้องเรียน	จำนวนครู/ผู้ดูแลเด็ก	
	เพศชาย	เพศหญิง	รวม		ประจำการ	อัตราจ้าง
แรกเกิด – ๒ ขวบ	-	-	-	-	-	-
๒ ขวบ – ๓ ขวบ	๑๕	๒๕	๔๐	๒	๑	๑
อนุบาล ๑	๑๕	๒๐	๓๕	๒	-	๒
อนุบาล ๒	-	-	-	-	-	-
อนุบาล ๓	-	-	-	-	-	-
รวม	๓๐	๔๕	๗๕	๗๕	๑	๓

หมายเหตุ : ครู/ผู้ดูแลเด็ก ที่สอนหลายระดับ สอนระดับใดมากที่สุดให้นับรวมในระดับนั้น

๑.๓.๒ จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง๑๘.๗๕.....คน

๑.๓.๔ ส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ ๗๕) นับถือศาสนา พุทธ

๑.๓.๕ ร้อยละของนักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา ร้อยละ ๙๗.๓๔

๑.๓.๖ ร้อยละของนักเรียนที่มีน้ำหนักและส่วนสูง ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย ๘๘.๑๔

๑.๓.๗ ร้อยละของนักเรียนที่จบหลักสูตรปฐมวัย และเรียนต่อ ร้อยละ ๑๐๐

๑.๔ ข้อมูลบุคลากร

๑.๔.๑ จำนวนบุคลากร

ประเภทบุคลากร	จำนวน			ระดับการศึกษาสูงสุด			อายุเฉลี่ย(ปี)	ประสบการณ์เฉลี่ย(ปี)
	รวม	ชาย	หญิง	ต่ำกว่าป.ตรี	ป.ตรี	ป.โท		
ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารที่ได้รับการแต่งตั้ง	-	-	-	-	-	-	-	-
ครูประจำการ/ผู้ดูแลเด็ก *	๑	-	๑	-	๑	-	๓๑	๑๐
ครู /ผู้ดูแลเด็ก (อัตราจ้าง/ช่วยสอน/ไม่บรรจุ)	๓	-	๓	-	๓	-	๓๓.๓๓	๗.๓๓
นักการ/ภารโรง								

* ครู/ผู้ดูแลเด็ก ที่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการหรือบรรจุเป็นครูโรงเรียนเอกชน

๑.๔.๒ ร้อยละของครู/ผู้ดูแลเด็กที่สอนตรงตามความถนัด ร้อยละ ๕๐

๑.๔.๓ ร้อยละของครู/ผู้ดูแลเด็กที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท ร้อยละ ๕๐

๑.๔.๔ จำนวนชั่วโมงสอนเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ๒๕ ชั่วโมง

๑.๕ ข้อมูลผู้ปกครอง

๑.๕.๑ ระดับการศึกษา (ส่วนใหญ่)

(/) ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี ()
สูงกว่าปริญญาตรี

๑.๕.๒ ร้อยละของอาชีพ

๑.๕.๒.๑ รับราชการ ร้อยละ ๑.๓๓

๑.๕.๒.๒ รับจ้าง ร้อยละ ๖.๖๔

๑.๕.๒.๓ เกษตรกร ร้อยละ ๙๒

๑.๕.๒.๔ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ -

๑.๕.๒.๕ ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ -

๑.๕.๒.๖ อื่นๆ -

๑.๕.๓ สถานภาพ

๑) อยู่ด้วยกัน ร้อยละ ๘๑.๓๓

๒) แยกกันอยู่ ร้อยละ ๑๘.๖๗

๓) อื่นๆ

๑.๖ ข้อมูลทรัพยากร

๑.๖.๑ เนื้อที่ ๓ งาน ๑๐๐ ตารางวา

๑.๖.๒ จำนวนอาคารเรียนถาวร รวม ๑ หลัง

๑.๖.๓ จำนวนห้องทั้งหมด ๔ ห้อง

๑.๖.๔ จำนวนห้องประกอบ

๑.๖.๔.๑ ห้องคอมพิวเตอร์ - ห้อง

๑.๖.๔.๒ ห้องดนตรี-นาฏศิลป์ - ห้อง

๑.๖.๔.๓ ห้องปฏิบัติการทางภาษา - ห้อง

๑.๖.๔.๔ ห้องกิจกรรมอื่นๆ ๑ ห้อง

๑.๖.๔.๕ ห้องพยาบาล ๑ ห้อง

๑.๖.๕ จำนวนสนามเด็กเล่น ๑ สนาม

๑.๖.๖ พื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ทั้งหมดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๓ งาน ๑๐๐ ตาราง

วา

ประกอบด้วย

- พื้นที่สีเขียว ๖๘๓ ตารางวา

- พื้นที่รับประทานอาหาร ๗๒ ตารางเมตร

- พื้นที่สำหรับการเล่น การจัดกิจกรรม ๓๐๐ ตารางวา

- พื้นที่ที่ว่างโล่ง ๖๘๓ ตารางวา
- พื้นที่ในห้องเรียน ๗๒ ตารางเมตร
- พื้นที่สำหรับการนอน ๒๔ ตารางเมตร

๑.๖.๗ จำนวนสื่อ อุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวก

๑.๖.๖.๑ จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ ทั้งหมด ๑

เครื่อง

- ใช้เพื่อการเรียนการสอน จำนวน -

เครื่อง

- ใช้ในงานบริหาร จำนวน ๑ เครื่อง

๑.๖.๖.๒ จำนวนเครื่องถ่ายเอกสาร - เครื่อง

๑.๖.๖.๓ จำนวนเครื่องเล่น วีดีโอ/ซีดี/ดีวีดี ๔ เครื่อง

๑.๖.๖.๔ จำนวนเครื่องโทรสาร - เครื่อง

๑.๖.๖.๕ จำนวนโทรศัพท์ ๔ เครื่อง

๑.๖.๖.๖ จำนวนวิทยุ - เครื่อง

๑.๖.๖.๗ จำนวนหนังสือในห้องสมุด ๒๕๐ เล่ม

๑.๗ ข้อมูลงบประมาณ (ที่ใช้จ่ายจริงปีล่าสุด)

๑.๗.๑ ค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น.....๖๖๐,๒๘๐ บาท ที่สำคัญมีดังนี้

- เงินเดือนบุคลากร ๖๑๘,๖๐๐ บาท
- ค่าสาธารณูปโภค ๔,๖๘๐ บาท
- ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ๒๕,๐๐๐ บาท

- ค่าบำรุงการกุศล/ชุมชน - บาท

- ค่าพัฒนาบุคลากร ๑๒,๐๐๐ บาท

- ค่าใช้จ่ายของห้องสมุด - บาท

๑.๗.๒ รายได้ รวมทั้งสิ้น ๔๓๙,๔๐๐ บาท ที่สำคัญมีดังนี้

- รับจากหน่วยงานของรัฐ ๔๓๙,๔๐๐ บาท
- ค่าธรรมเนียมอื่นๆ - บาท
- เงินบริจาค - บาท

หมายเหตุ : การจัดสรรต่างๆ ของงบประมาณขึ้นอยู่กับ อบต.ทั้งสิ้น

๑.๘ ข้อมูลชุมชน (ข้อมูลของตำบล หรืออำเภอ หรือจังหวัด ที่ศูนย์พัฒนาเด็กตั้งอยู่)

๑.๘.๑ จำนวนประชากร ๑๐,๒๘๗ คน

๑.๘.๒ อาชีพสำคัญ เกษตรกร

๑.๘.๓ ศาสนา พุทธ

๑.๘.๔ รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท/

เดือน

๑.๘.๕ ลักษณะ/สภาพของชุมชน เป็นชุมชนชนบท

๑.๘.๖ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน วัด ตลาด สถานประกอบการ
ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ กศน.ตำบล โรงเรียน และน้ำตกธรรมชาติ

๑.๘.๗ โอกาสของสถานศึกษากับความร่วมมือในด้านต่างๆ

ของชุมชน

ตั้งอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ เช่น วัด
ตลาด โรงเรียน และศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง ได้รับการสนับสนุนจาก
ชุมชน ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น การคมนาคมสะดวก ครูผู้ดูแล
เด็กมีความรู้ความสามารถ ดูแล และเอาใจใส่เด็กเป็นอย่างดีมีการ
จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เหมาะสมกับธรรมชาติและ
ความต้องการของผู้เรียน

๑.๘.๘ ข้อจำกัดของสถานศึกษากับความร่วมมือของชุมชน

เนื่องจากเขตบริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยกมีหลาย
หมู่บ้านและตั้งอยู่ห่างกันพอสมควร ทำให้การพาเด็กไปแหล่งเรียนรู้/การ
เชิญวิทยากร/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชน เพื่อมาให้ความรู้กับเด็ก
ไม่สะดวกเท่าที่ควร

ด้านอาคารสถานที่ ห้องเรียนไม่เพียงพอที่จะเอื้ออำนวยในการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเท่าที่ควร เนื่องจากอาคารเรียนที่
ได้รับการก่อสร้างใหม่เป็นห้องที่มีขนาดแคบ ไม่เหมาะสมกับการจัดการ
เรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยที่ต้องการพื้นที่ในการใช้สอยมากพอ
สมควร จึงเป็นอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมประสบการณ์ต่างๆ ให้กับเด็ก

คณะทำงาน

1. นางสาวพัชรินทร์ ภูกิจ	รหัสนักศึกษา
571461321457	
2. นางสาวสุธารัตน์ แก้วกงพาน	รหัสนักศึกษา
571461321469	
3. นางสาวปญญิศา อุดรทักษ์	รหัสนักศึกษา
571461321470	
4. นางดวงดาว มาลาแสง	รหัสนักศึกษา
571461321471	
5. นางสาวมุลลินทร์ ผาใต้	รหัสนักศึกษา
571461321472	